

Jaarverslag 2015

Samen komen we steeds dichterbij

Inhoudsopgave

I. INLEIDING

Voorwoord	8
Beleidsvisie 2015-2019: het eerste jaar in vogelvlucht	12

II. ACTIVITEITEN EN RESULTATEN 2015

Doelbesteding	16
Doelbesteding uitgelicht in hoofdlijnen	18
KWF Programma	22
Onderzoek & Implementatie	
Minder kanker	26
Meer genezing	32
Betere kwaliteit van leven	38
Advisering	46
Werving	48
Donateurs	50
Vrijwilligers	52
Acties	58
Grote Gevers & Partners	62
Strategie & Communicatie	66
Corporate Communicatie	66
Lobby & Public Affairs	71
Internationale zaken	74

III. ORGANISATIE & BESTUUR

Organisatie & bestuur	78
Organisatie	79
Medewerkers	80
Bestuur en Management Team	83
Raad van Toezicht	86
Adviesraden en -commissies	90
Vrijwilligers	94
Verantwoordingsverklaring	98

IV. FINANCIËN

Hoe wordt de geefeuro besteed?	104
Kosten- en bestedingspercentage baten	105
Toelichting op kosten	106
Reserves en vermogen	107
Beleggingen	108
Jaarlijkse audit	109
Maatschappelijk verantwoord ondernemen	110
Risico's en onzekerheden	111
Begroting 2016	112

V. JAARREKENING 2015

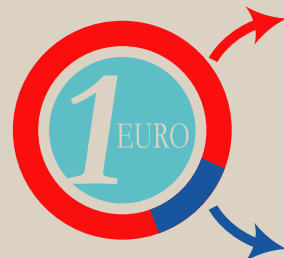
Management samenvatting jaarverslag 2015

2015 stond voor KWF Kankerbestrijding in het teken van grote veranderingen en mijlpalen. Daarbij kijken we terug op:

DOELBESTEDING

- Een besteding van bijna € 120 miljoen aan onze 3 missiedoelen: minder kanker, meer genezing & betere kwaliteit van leven.
- De voorbereiding en ontwikkeling van KWF Programma Onderzoek & Implementatie (PO&I); een nieuwe manier van financieren, beoordelen en werken om onderzoeksresultaten sneller te vertalen naar toepassingen voor patiënten.
- De uitreiking van 2 KWO-prijzen t.w.v. € 2 miljoen voor baanbrekend kankeronderzoek op het gebied van het ontstaan van leukemie en de invloed van kankerbehandeling op het brein.
- Het bijdragen aan een forse accijnsverhoging op shag na een lobby vanuit de Alliantie Nederland RookVrij (ANR). Net als het opstellen van een convenant binnen de supermarktbranche om sigaretten uit het zicht te verkopen.
- Voorbereiding op de verzelfstandiging van het kennisplatform kanker.nl.

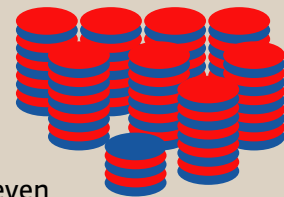
Uw euro aan kankerbestrijding

Gebaseerd op de
jaarrekening 2015

85 CENT DOELBESTEDING

- Minder kanker
- Meer genezing
- Betere kwaliteit van leven

15 CENT KOSTEN

- Fondsenwerving
- Beheer en administratie

- De presentatie van een adviesrapport aan minister Schippers van VWS om beschikbaarheid van dure geneesmiddelen tegen kanker te waarborgen.
- Betrokkenheid van de Patiënten Adviescommissie (PACO) bij de beoordeling binnen meerdere financieringsronden.
- Als onderdeel van intensivering van de samenwerking ontvangt het Nederlands Kanker Instituut (NKI) een zogenoemde instellingsfinanciering van KWF voor kankeronderzoek.

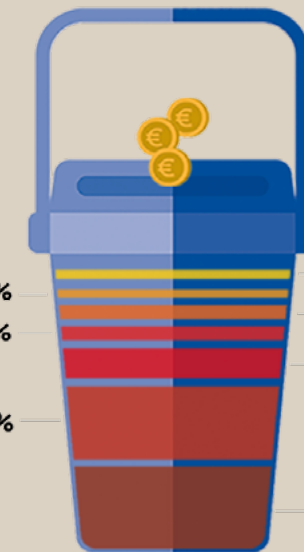
Verdeling opbrengsten 2015

Bedrijven en samenwerkingspartijen
vrijwilligers

5%
7%

Nalatenschappen

31%

Beleggingen

3% KWF-Loterijen

7% Acties derden

15%

32% Particulieren

WERVING

- € 140 miljoen aan binnengekomen donaties, onder andere dankzij 600 particuliere acties en 230 bedrijfsacties.
- Een recordaantal van 36 SamenLopen voor Hoop met een totaal recordbedrag van € 3,4 miljoen.
- Een stijgende lijn qua inkomsten uit de collecteweek voor het eerst sinds 2008.

Onze dank gaat uit naar onze donateurs, onze 100.000 vrijwilligers, onderzoekers, de PACO-leden, ons personeel en alle samenwerkingspartijen. Samen komen we steeds dichterbij de dag waarop niemand meer hoeft te sterven aan kanker.

Samen komen we steeds dichterbij

Inleiding

Voorwoord

2015 was een geslaagd jaar voor KWF Kankerbestrijding. Het jaar stond in het teken van de voorbereiding van grote veranderingen voor externe belanghebbenden, maar net zo zeer waren er veranderingen voor de interne KWF-organisatie. 2015 was het eerste jaar van de beleidsvisie 2015-2019 waarbij hard gewerkt werd aan nieuwe KWF merkwaarden, een nieuwe communicatiecampagne, het onderzoeksprogramma en de bijbehorende onderzoeksfinancieringsstructuur.

Centraal staat het doel om de gegeven euro's van onze donateurs nog meer impact te kunnen laten opleveren dan voorheen het geval was. Dat kan middels een krachtige KWF-organisatie, maar vooral door ervoor te zorgen dat (onderzoeks)resultaten sneller bij patiënten kunnen komen. Uiteraard zijn deze veranderingen doorgevoerd, terwijl onze kernactiviteiten doorgingen.

KWF koestert 2 belangrijke pijlers: ons toegewijde personeel en onze maatschappelijke relaties. Het zijn factoren waar we in moeten blijven investeren om ze optimaal te kunnen inzetten. De samenleving verandert

razendsnel onder invloed van technologie, maar ook op andere gebieden zijn er belangrijke ontwikkelingen. Onze verbinding met de maatschappij vraagt er om dat we meebewegen en zo de duurzaamheid van onze organisatie waarborgen. Dit is onderdeel van een organisatiebrede cultuurverandering, waarbij KWF in 2015 definitief de transformatie doormaakte van een goed doel naar een maatschappelijke organisatie.

Op alle niveaus geldt bij KWF dat het belang van de patiënt voorop moet staan en dat we te allen tijde moeten beseffen dat het geld dat we besteden van donateurs afkomstig is.

Donateurs zijn terecht kritisch als het gaat om de bestemming van hun gegeven euro. Daar geeft KWF op meerdere manieren gehoor aan. Zo koppelen we de financiering van grote samenwerkingspartners als het Nederlands Kanker Instituut (NKI) en de LevenMetKanker beweging (LMK) aan duidelijke resultaatafspraken.

Een fundamenteel element van de beleidsvisie 2015 - 2019 is de opmaak van een nieuwe onderzoeksfinancieringsstructuur. In 2015 is hier hard aan gewerkt, zodat deze per januari 2016 direct van kracht werd. Dankzij communicatie met het onderzoeksveld verloopt deze transitie succesvol. Een onderzoeker vatte de grote verandering samen als "een stille revolutie". Het typeert de impact die de beslissing heeft voor het onderzoeksveld om na ruim 65 jaar afscheid te nemen van de oorspronkelijke manier waarop we onderzoek financierden. Naast financiering wordt voortaan ook in bredere zin het proces van onderzoek bekeken

en waar nodig gestuurd of ondersteund. Op deze manier kunnen we onderzoeksgeld efficiënt besteden, kansen en knelpunten binnen onderzoek sneller opmerken en kunnen de resultaten van onderzoek sneller bij de patiënt komen.

In 2015 klonk wederom duidelijk het signaal dat patiënten gehoord en betrokken willen worden. Om daar verder gehoor aan te geven, werd in 2015 de verzelfstandiging van kanker.nl voorbereid. Door dit digitale kennisplatform voor (ex-)kankerpatiënten en naasten te verzelfstandigen, is er meer ruimte voor samenwerking met andere partijen en voor focus op de patiënt. Ook kreeg de KWF Patiënten AdviesCommissie (PACO) een meer gewichtige rol in het beoordelen van ingediende onderzoeksvoorstellen.

KWF zoekt binnen meer thema's de verbinding op. Zo lanceerden we in samenwerking met het Longfonds en de Hartstichting - binnen de

Alliantie Nederland Rookvrij (ANR) - de campagne 'Rookvrije Generatie'. De lobby van de ANR droeg bij aan de oproep van staatssecretaris Van Rijn van VWS om een convenant te sluiten met de supermarktbranche en te zorgen dat sigarettenverpakkingen uit het zicht verdwijnen. Ook leidde de lobby van KWF en partners van de ANR tot een accijnsverhoging op shag in 2016.

Daarnaast vroeg het ministerie van VWS aan KWF om een voortrekkersrol te nemen op het gebied van de toegankelijkheid van behandeling met dure (kanker)medicijnen. KWF heeft de huidige situatie in kaart gebracht en geëvalueerd. Hiermee zette KWF dit voor patiënten zeer belangrijke en gevoelige onderwerp op de kaart en werd de politiek wakker geschud. Zo overhandigde KWF in juli 2015 haar rapport 'Effectieve nieuwe middelen tegen kanker, maar het financieringssysteem kraakt' aan minister Schippers. Het rapport bevat conclusies en aanbevelingen over hoe de toegankelijkheid van dure geneesmiddelen tegen kanker te borgen is.

Dat 2015 een goed jaar was, bewijzen ook de financiën. KWF was in 2015 in staat bijna € 120 miljoen te besteden aan onze drie missiedoelen: minder kanker, meer genezing en een betere kwaliteit van leven voor kankerpatiënten. Deze besteding van € 120 miljoen aan onze missiedoelen is te danken aan een binnengekomen bedrag van € 140 miljoen, waarvan € 117 miljoen door eigen fondsenwerving. Er werd qua eigen fondsenwerving maar liefst € 6 miljoen meer binnen gebracht ten opzichte van 2014. Na een sinds 2008 dalende trend steeg het bedrag dat tijdens de landelijke collecte werd opgehaald in 2015 weer. Tijdens de 10de Alpe d'HuZes werd een indrukwekkend bedrag van € 12 miljoen bij elkaar gefietst. En met 36 SamenLopen voor Hoop in 2015 werd niet alleen het grootste aantal SamenLopen voor Hoop tot op heden georganiseerd, ook kwam er nog niet eerder zo veel geld binnen via deze weg; maar liefst € 3,4 miljoen.

Dankzij de talloze acties en vele giften, beseffen we dat we kanker kunnen bestrijden door alle krachten te bundelen. Ik ben dankbaar voor de mijlpalen die we samen bereiken en trots op onze donateurs, onze honderdduizend vrijwilligers, op de vele onderzoekers, de groeiende groep PACO-leden, ons personeel, de samenwerkingspartijen en alle andere belanghebbenden. Samen komen we steeds dichterbij de dag waarop niemand meer hoeft te sterven aan kanker.

Michel Rudolphie
Directeur KWF Kankerbestrijding

"We voerden in 2015 belangrijke veranderingen door, terwijl de winkel gewoon openbleef."

Beleidsvisie 2015-2019: het eerste jaar in vogelvlucht

KWF heeft als ideaal een wereld waarin niemand meer sterft aan kanker. We willen dat minder mensen kanker krijgen, meer mensen genezen en dat de kwaliteit van leven van de patiënt zo goed mogelijk is, tijdens en na de ziekte.

Onderzoekresultaten sneller naar de patiënt

Om nieuwe vindingen en onderzoeksresultaten sneller bij de patiënt te laten komen, werkte KWF in 2015 aan het nieuwe Programma Onderzoek & Implementatie, dat in 2016 wordt gelanceerd. Bij dit programma gaat KWF op het gebied van onderzoek anders financieren, beoordelen en werken dan voorheen om beter aan te sluiten bij de ontwikkelingen en behoeften in het onderzoeksveld. Ook gaat KWF er op toezien dat de kennis en de middelen die ter beschikking komen ook daadwerkelijk gebruikt en toegepast worden en dat eventuele opbrengsten voortkomend uit KWF gefinancierd onderzoek opnieuw worden geïnvesteerd in hoogstaand oncologisch onderzoek. Doel hierbij is om de impact op de missiedoelen van iedere geïnvesteerde euro zo veel mogelijk te vergroten.

Patiënten beoordelen het wetenschappelijk onderzoek

De patiënten staan bij KWF centraal.

Hun ervaringskennis is onmisbaar bij het bepalen van de relevantie van de activiteiten van KWF. Om ze een stem te geven in de beoordeling van onderzoek, startte de Patiënten Adviescommissie (PACO) in 2011 om te adviseren bij klinische onderzoeksaanvragen. In de nieuwe beleidsvisie wordt de PACO betrokken bij elke KWF-besteding, onder het mom 'geen besteding zonder patiëntenmening'.

Afscheid speerpunten

In de beleidsperiode 2011-2015 zette KWF zich primair in op 4 speerpunten: Rookvrij Nederland, kanker.nl, Translationeel onderzoek en Betere kankerzorg (waarbij deze laatste bestond uit de deelspeerpunten: kanker en ouderen, psychosociale zorg en transparantie en taakverdeling). In 2015 nam KWF afscheid van de aandachtsgebieden als formeel speerpunt. De belangrijkste resultaten van de speerpunten blijven wel op verschillende manieren ingebed in de werkzaamheden van KWF.

In het kort...

Inzet
geworven
fondsen
voor realisatie
missiedoelen
KWF Kanker-
bestrijding

Activiteiten en resultaten 2015

Doelbesteding

De afdeling Doelbesteding draagt zorg voor het besteden van de KWF-gelden om maximale impact te realiseren op onze 3 missiedoelen die in de beleidsvisie centraal staan.

- De teams gaven gezamenlijk € 119,9 miljoen uit aan onderzoek en activiteiten die bijdragen aan minder kanker, meer genezing, en een betere kwaliteit van leven voor (ex-)kankerpatiënten.
- Om onderzoeksresultaten vaker en sneller te vertalen naar toepassingen voor patiënten en publiek, ontwikkelde KWF in 2015 het KWF Programma Onderzoek & Implementatie (PO&I): een nieuwe manier van financieren, beoordelen en werken. Doel van dit programma, dat in 2016 start, is om meer impact op onze missiedoelen te halen uit iedere gedoneerde euro.
- Patiënten worden steeds actiever betrokken bij onze kernactiviteiten. De Patiënten Adviescommissie (PACO) was betrokken bij de totstandkoming van de nieuwe beleidsvisie, en bij de beoordeling binnen meerdere financieringsronden.
- Ook de samenwerking met patiëntenbeweging LevenmetKanker werd vernieuwd door middel van een nieuwe financieringsregeling op basis van resultaatafspraken.
- Onze anti-rooklobby – binnen de Alliantie Nederland Rookvrij (ANR) – heeft erin geresulteerd dat er in 2016 een forse accijnsverhoging op shag komt. Daarnaast heeft de ANR bijgedragen aan het opstellen van een convenant binnen de supermarktbranche dat er voor moet zorgen dat sigaretten(verpakkingen) uit het zicht worden verkocht.
- In 2015 werd gewerkt aan de verzelfstandiging van het online patiëntenplatform kanker.nl, waar KWF één van de initiatiefnemers van is. De verzelfstandiging - die in 2016 is geformaliseerd - geeft kanker.nl ondernemersvrijheid en stimuleert samenwerking met nieuwe partners. De financiering van de nieuwe stichting kanker.nl gebeurt op basis van resultaatafspraken. Doel is om kanker.nl uit te laten groeien tot hét digitale platform voor iedereen die te maken heeft met kanker.

- Uit een behoeftenonderzoek onder (ex-)kankerpatiënten is naar voren gekomen dat emoties als angst en somberheid, vermoeidheid en de relatie met de partner de grootste negatieve invloed hebben op kwaliteit van leven van de ondervraagden. KWF gaat in 2016 aan de slag om deze klachten zo veel mogelijk te reduceren, bijvoorbeeld door ondersteuning van wetenschappelijk onderzoek.

Doelbestedingen uitgelicht in hoofdlijnen

In 2015 financierde KWF in totaal € 73 miljoen aan Nederlands kankeronderzoek. Het ging om 140 oncologische onderzoeksprojecten, verspreid over twee financieringsrondes. Daarmee is KWF een van de grootste financiers van kankeronderzoek in Nederland. De toegekende bedragen variëren van € 14.000 tot bijna € 3.000.000 per project, verdeeld over het totale spectrum van wetenschappelijk onderzoek. De projecten moeten binnen een jaar starten en duren gemiddeld 4 jaar. De financiering werd onder andere gebruikt voor de volgende thema's:

Van laboratorium naar patiënt

Fundamenteel onderzoek (25 gehonoreerde projecten, in totaal € 14,2 miljoen) is essentieel voor het verkrijgen van nieuwe inzichten in het ontstaan en het gedrag van kanker.

Translationeel en toegepast onderzoek (34 projecten, totaal € 19,8 miljoen) is nodig om deze kennis te vertalen naar bruikbare toepassingen voor de patiënt. KWF draagt ook bij aan klinisch onderzoek in de vorm van datamanagementfinanciering (€ 6,1 miljoen voor 21 klinische studies).

Kwaliteit van leven en zorg

KWF financierde 12 projecten (€ 5,8 miljoen) waarin onderzocht wordt hoe de kwaliteit

van leven van (ex-)kankerpatiënten verbeterd kan worden. Ook werden 8 projectvoorstellen toegekend (€ 0,5 miljoen) gericht op verbetering van de kwaliteit van zorg.

Toekenningen vanuit het Alpe d'HuZes/KWF-fonds

Ruim € 19 miljoen werd specifiek vanuit het Alpe d'HuZes/KWF-fonds gefinancierd. Het betreft onder andere de 8 zogenaamde *Bas Mulder Awards* (onderzoeksprijs voor jonge talentvolle onderzoekers). € 8,1 miljoen gaat naar Nieuwe Ontwikkelingen; unieke onderzoeksideoën die niet goed binnen bestaande financieringsvormen passen maar wel ondersteuning verdienen.

KWO-prijs

De Koningin Wilhelmina Onderzoeksprijs (KWO-prijs) is een onderscheiding die KWF uitlooft aan een onderzoeker met een uitmuntend onderzoeksvoorstel. Deze prijs wordt mede gefinancierd door de Ride for the Roses (internationale fietstocht in de strijd tegen kanker) en is met € 2 miljoen de grootste subsidieprijs voor kankeronderzoek in Nederland. Hiermee kan 5 tot 6 jaar grootschalig onderzoek worden gedaan. De KWO-prijs 2015 werd 2 keer toegekend; aan *dr. Sanne Schagen* en aan *prof. dr. Ruud Delwel*.

Dr. Sanne Schagen wint KWO-prijs

Invloed van kankerbehandeling op het brein

De andere KWO-prijs werd toegekend aan dr. Sanne Schagen. Zij is als onderzoeker werkzaam op de afdeling Psychosociaal Onderzoek & Epidemiologie van het Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis, maar ziet ook patiënten in haar werk als behandelend klinisch neuropsycholoog. Zij geldt als pionier op haar onderzoeksgebied, waarin de effecten van kankerbehandeling op het brein centraal staan. Haar wetenschappelijke interesse ontstond 20 jaar geleden toen bleek dat sommige borstkankerpatiënten in het Antoni van Leeuwenhoek ziekenhuis na intensieve chemotherapie last kregen van geheugen- en concentratieproblemen, ook wel cognitieve klachten genoemd. Met de KWO-prijs kan dr. Schagen een brede slag slaan om de komende jaren een aantal prangende vraagstukken rondom deze cognitieve klachten op te lossen: welke patiënten lopen risico op cognitieve klachten? Hoe beïnvloeden chemotherapie en hormonale therapie het brein? En hoe kunnen cognitieve klachten met (online) cognitieve tests worden verminderd?

Prof. dr. Ruud Delwel wint KWO-prijs

Het ontstaan van leukemie

Begrijpen hoe kanker ontstaat: dat is de rode draad in het onderzoekswerk van fundamenteel onderzoeker *prof. dr. Ruud Delwel*. Op de afdeling Hematologie van het Erasmus MC in Rotterdam gebruikt hij krachtige, nieuwe DNA-technologie om een speciale schakelaar in het DNA te ontcijferen. Deze genetische schakelaar komt voor bij de ernstige leukemievariant AML: acute myeloïde leukemie. In dit onderzoeksproject wil Delwel leren hoe de schakelaar werkt en met welke middelen deze uitgezet kan worden. Daarnaast onderzoekt hij ook andere vormen van leukemie, die ook werken met het principe van schakelaars. Dankzij (inter-)nationale samenwerking kan Delwel gebruik maken van een biobank met leukemiecellen van tienduizenden patiënten en hoopt hij dit mechanisme op te helderen.

Overige bestedingen

Naast bovengenoemde bestedingen is € 2,2 miljoen uitgegeven aan 4 onderzoeksprojecten op het gebied van tertiaire preventie (de invloed van leefstijl- en andere factoren bij (ex-)kankerpatiënten op bijvoorbeeld de langetermijneffecten of het risico op terugkeer van kanker), € 0,9 miljoen aan 7 projecten op het gebied van kanker bij ouderen, € 0,7 miljoen aan 2 tabaksontmoedigingsprojecten, € 57.000 aan startsubsidies voor klinische studiegroepen en € 53.000 voor de verankering van patiëntenparticipatie (betrokkenheid van patiënten in de besluitvorming omtrent wetenschappelijk onderzoek, zorg en beleid) binnen het Erasmus MC Kanker Instituut.

Het KWF Programma Onderzoek & Implementatie

Een nieuwe manier van financieren, beoordelen en werken

KWF financiert al ruim 65 jaar wetenschappelijk hoogwaardig onderzoek. Dit onderzoek heeft de afgelopen jaren veel nieuwe inzichten opgeleverd. Aanknopingspunten voor nieuwe, verbeterde preventie, diagnostiek of behandeling van patiënten en voor een betere kwaliteit van zorg. Dankzij deze vooruitgang heeft KWF de ambitie om aan de ene kant passende financiering en ondersteuning te bieden voor kwalitatief hoogwaardig onderzoek in iedere onderzoeksfase en aan de andere kant de nieuwe inzichten sneller en vaker beschikbaar te krijgen voor patiënten en publiek. Anders gezegd, de resultaten uit onderzoek te vertalen naar concrete nieuwe, verbeterde preventie, diagnostiek of behandeling van patiënten en voor een betere kwaliteit van zorg. Dit heeft geleid tot de ontwikkeling gedurende 2015 van het Programma Onderzoek & Implementatie (POGI). Met het Programma Onderzoek & Implementatie kan KWF de impact op de missiedoelen vergroten van iedere

euro die zij van haar donateurs ontvangt. Het Programma Onderzoek & Implementatie vertegenwoordigt bovengenoemde ambitie en omvat het volledige onderzoekstraject van fundamenteel onderzoek tot en met klinische toepassing; niet tot maar tot en mét het resultaat naar de patiënt te brengen. Om dit te realiseren heeft KWF haar financieringsstructuur, beoordelingsmethodiek en werkwijze in 2015 geïnnoveerd en verbeterd voor in gebruikname vanaf 2016. KWF biedt flexibiliteit in haar financieringsvormen: we bieden de ondersteuning die nodig is in iedere onderzoeksfase. KWF beoordeelt ingediende projectvoorstellen niet alleen op wetenschappelijke kwaliteit, maar ook op relevantie voor de kankerbestrijding en haalbaarheid van het werkplan en mogelijke implementatie. Projectvoorstellen worden vanuit verschillende perspectieven beoordeeld – waaronder het perspectief van de patiënt.

Uitgangspunten

Binnen het Programma Onderzoek & Implementatie staan de volgende uitgangspunten centraal:

Financieren

- *Fundamenteel onderzoek is de bron*
KWF zet substantieel in op het financieren van fundamenteel onderzoek, aangezien dit de bron is van innovatie en van kennis over het ontstaan en de ontwikkeling van kanker.
- *Doorontwikkeling staat centraal*
Voor translationeel en klinisch onderzoek vraagt KWF naast een plan van aanpak ook om een beschrijving van het te doorlopen ontwikkelingstraject. Dit zijn de stappen die nodig zijn om te komen tot een concrete toepassing van de onderzoeksresultaten in de praktijk.

- *De financieringsstructuur is flexibel*
KWF biedt flexibiliteit binnen een beperkt aantal financieringsvormen. Daartoe werkt KWF met richtbedragen: dat betekent dat we geen maximum hanteren voor het aan te vragen budget op een projectvoorstel. Voor elke stap die een nieuwe vinding of ontwikkeling moet doorlopen in het ontwikkelingstraject, geldt dat de onderzoeker dátgene kan aanvragen wat hij nodig heeft. KWF hanteert bovendien continueringsopties bij veelbelovende resultaten en discontinueringsopties bij veranderd perspectief.
- *Jong talent stimuleren*
KWF investeert in de ontwikkeling van jonge onderzoekers om het oncologisch onderzoeksveld te voeden met nieuwe onderzoekslijnen en excellente (klinische) onderzoekers.

Beoordelen

- *Toetsen op wetenschappelijke kwaliteit, haalbaarheid en relevantie*
Bij het beoordelen van projectvoorstellen neemt KWF naast de wetenschappelijke kwaliteit en de haalbaarheid, ook expliciet mee wat de relevantie van het onderzoek is, op basis van de vraag: draagt het daadwerkelijk bij aan de missiedoelen van KWF? KWF zal vanaf 2016 onder andere een beroep doen op nieuwe beoordelingscommissies van de KWF Adviesraad. Deze onafhankelijke adviesraad wordt samengesteld uit gerenommeerde artsen en onderzoekers uit het Nederlandse oncologische veld. De beoordelingscommissies van de KWF Adviesraad zullen KWF adviseren over de haalbaarheid, relevantie en kwaliteit van de ingediende onderzoeksvoorstellen en consulteert hierbij deskundigen uit binnen- en buitenland.

- *Toetsen bij verschillende stakeholders*
Bij de beoordeling van projectvoorstellen neemt KWF naast het wetenschappelijke perspectief ook andere invalshoeken mee, zoals die van patiënten, zorgverleners en implementatiedeskundigen. Een belangrijke rol in het beoordelingsproces is weggelegd voor (ex-)patiënten, verenigd in de Patiënten Adviescommissie (PACO): zij oordelen vanaf 2016 mee bij elke besteding van KWF, met uitzondering van fundamenteel en vroeg-translatieel onderzoek.

Werken

- *Meer dialoog en meer samenwerking*
KWF verbindt zich actief aan alle relevante stakeholders, dat wil zeggen: met het oncologische onderzoeks- en zorgveld, en ook met patiënten, regelgevers, het bedrijfsleven en andere financiers van onderzoek.

- *Betrokkenheid bij gefinancierde projecten*
KWF is sterk betrokken bij gefinancierde projecten om deze zo optimaal mogelijk te kunnen ondersteunen en verbinden waar nodig. KWF is geïnteresseerd in de voortgang én de behaalde resultaten van projecten en denkt waar mogelijk mee over de vervolgstappen. Ook kan KWF op die manier tijdig knelpunten aanpakken als die zich voordoen, maar ook inspelen op nieuwe kansen die ontstaan vanuit het onderzoek.
- *Focus op concrete toepassing*
Uitgezonderd fundamentele onderzoekers vraagt KWF haar onderzoekers bij de indiening om een ontwikkelplan te schetsen voor de doorontwikkeling van hun onderzoek in de praktijk. Dankzij dit ontwikkelplan ontstaat er een betere afstemming tussen het onderzoek in de academische instellingen en de uiteindelijke eindproducten voor patiënten.

Door onderzoekers te vragen dit plan uit te werken, worden zij zich beter bewust van de hordes die na het onderzoeksproject genomen moeten worden en kunnen daar al in deze fase optimaal op anticiperen. Daarnaast blijft KWF fundamenteel onderzoek financieren als bron van nieuwe vindingen.

De overgang naar het nieuwe Programma Implementatie en Onderzoek heeft ook facilitaire en operationele gevolgen. Er is begin 2016 overgestapt op een nieuw digitaal aanmeldingssysteem in de vorm van het Grant Management System (KWF-GMS); de formulieren voor projectvoorstellen en administratie zijn aangepast en de communicatie met de onderzoekers, stakeholders en adviesraden moest zorgvuldig uitgevoerd worden. Hier is in 2015 door het team Bestedingen aan gewerkt als onderdeel van de afdeling Doelbesteding. Het Programma Onderzoek & Implementatie is per januari 2016 van kracht geworden voor het onderzoeksveld.

Minder kanker

Binnen het team 'Minder kanker' speelt leefstijl een essentiële rol. Roken, zonnen, overgewicht, weinig beweging en alcohol hebben stuk voor stuk een bewezen causale relatie met het verhogen van de kans op het krijgen van kanker. KWF ziet het als haar verantwoordelijkheid om de blootstelling aan risicofactoren van kanker terug te dringen. Naast onderzoek en beleidsbeïnvloeding is met name kennisdeling een waardevol instrument om het publiek te informeren over kankerpreventie en risicofactoren.

Naar schatting wordt bijna 30% van de nieuwe kankergevallen in Nederland veroorzaakt door leefstijlfactoren en zou daarmee in principe voorkomen kunnen worden. Dat blijkt uit de PAF-studie (Populatie Attributieve Fractie), die TNO in opdracht van KWF uitvoerde in 2014. Slechts 20% van de bevolking is echter van mening dat hun eigen leefstijl het risico op kanker verhoogt. KWF vindt het daarom extra belangrijk om het publiek goed te informeren over de invloed van leefstijlfactoren op het krijgen van kanker.

Activiteiten en resultaten in 2015

Rookvrij

De reeds benoemde PAF-studie onderbouwde de keuze van KWF om in te zetten op het meest impactvolle dossier: roken. Roken is niet alleen de grootste te beïnvloeden risicofactor om nieuwe kanker te voorkomen, maar ook om kankersterfte te verminderen. Bovendien heeft KWF een voortrekkersrol binnen dit dossier. Het zijn een aantal van de redenen waarom het dossier Rookvrij ook in

de komende jaren een grote prioriteit voor KWF is. Zo zijn er 4 specifieke rookvrije-projecten gehonoreerd. Focus hierbij ligt onder andere op het feit dat er momenteel 100 kinderen per dag verslaafd raken aan roken. We richten ons daarom op voorkomen dat kinderen beginnen met roken. Verschillende maatregelen en activiteiten dragen hieraan bij. Zo willen we ervoor zorgen dat tabaksproducten niet meer in het zicht

worden verkocht (zoals bijvoorbeeld in supermarkten). Maar ook dat sigarettenpakjes ontdaan worden van misleidende merksymbolen, -kleuren en -afbeeldingen en dat de prijs wordt verhoogd. Het kennisniveau in Nederland over de schadelijkheid van tabak is laag, zeker in verhouding met andere landen om ons heen. Om draagvlak voor onze activiteiten te realiseren, zetten we vol in op het verhogen van kennis over (de gevolgen van) tabak. Zo ontwikkelden we in 2015 een cross-mediale campagne en hebben we onze beleidsbeïnvloeding richting overheid actief ingezet. Op het gebied van roken werden in 2015 de volgende resultaten behaald:

- **Convenant/steun Display Ban**
De lobby van KWF, in samenwerking met de partners van de Alliantie Nederland Rookvrij (ANR) Longfonds en Hartstichting, heeft er mede toe geleid dat de Tweede Kamer staatssecretaris Van Rijn van VWS heeft opgeroepen een convenant te sluiten

met de supermarktbranche, waarin wordt afgesproken dat sigarettenverpakkingen uit het zicht worden verkocht.

- **Accijnsverhoging shag**
De lobby waar KWF in 2015 aan samenwerkte met partners van de ANR, heeft er mede toe geleid dat de accijns op shag in 2016 wordt verhoogd met bijna 70 procent.
- **Rookvrije Generatie**
Samen met het Longfonds en de Hartstichting, hebben we de Rookvrije Generatie gelanceerd. Deze beweging streeft naar een wereld waarin ieder kind kan opgroeien zonder blootgesteld te worden aan de schadelijke gevolgen van (mee-)roken en de verleiding om te gaan roken. De Rookvrije Generatie beoogt de blootstelling van tabak aan kinderen stapsgewijs terug te dringen. Dit door een combinatie van maatregelen, voorlichting en bewustwording.

“Je kunt op meer plekken sigaretten kopen dan brood!”

- *Campagne 'Eigenlijk best gek, he?'*
In het vierde kwartaal van 2015 werd de antirookcampagne 'Eigenlijk best gek, he?' gelanceerd, met als doel Nederland bewust te maken van het feit dat we nog heel normaal omgaan met een dodelijk product als de sigaret. Om dat te laten zien, maakt deze campagne de vergelijking tussen het aantal verkooppunten van tabak en bruin brood. Daaruit wordt duidelijk dat deze verhouding buitenproportioneel scheef is. Volgens de Kamer van Koophandel worden er op 30.000 verkooppunten sigaretten verkocht. Daar staan ongeveer 9.000 verkooppunten voor bruin brood tegenover. Aan de totale campagne werd € 1,1 miljoen besteed. Lees [hier](#) meer over de campagne 'Eigenlijk best gek, he'.

- *Lokaal beleid gemeente Amsterdam*
KWF heeft vanuit de ANR de gemeente Amsterdam ondersteund bij de ontwikkeling van haar tabaksontmoedigingsbeleid 2016-2019, met daarin 2 speerpunten: het voorkómen dat jongeren gaan roken (rookvrije generatie) en het stimuleren om te stoppen met roken. We zijn verheugd dat dit beleid in december 2015 is vastgesteld. Ook in de uitvoering blijven we Amsterdam de komende jaren ondersteunen.

Slim in de zon

Een andere risicofactor waar KWF impact op kan bereiken, is zonnen. Waar kennisdeling over risicofactoren als overgewicht en te weinig beweging al goed worden opgepakt door andere partijen, is dat veel minder het geval bij uv-straling. Het is een risicofactor die vrijwel geen link kent met andere ziekten dan huidkanker. Daarom zet KWF zich actief in op beleidsbeïnvloeding, onderzoek en kennisdeling op dit gebied. Dit leverde in 2015 in nauwe afstemming met het veld een nieuwe strategie op: de strategie 'Slim in de zon'.

Door slim met zonnen om te gaan kan een afname van de grote stijging in huidkankerincidentie in Nederland gerealiseerd worden. De strategie focust zich op het beschermen

van kinderen. Zonverbranding tijdens de jeugd is namelijk één van de grootste risicofactoren van huidkanker. Hierbij richten we ons op bewustwording en het beschikbaar maken van zonbescherming op buitenplekken waar kinderen veel te vinden zijn en het handhaven van de leeftijdsnorm van 18 jaar voor het gebruik van de zonnebank.

Call Tertiaire preventie

Er is een onderzoekscall uitgezet op het gebied van Tertiaire Preventie. Doel is om nader inzicht te krijgen op het terrein van leefstijl en kanker, om met die kennis de kans op terugkeer van kanker te verkleinen en de gevolgen van kanker en kankerbehandeling zoveel mogelijk te beperken. Binnen deze call zijn 16 projectvoorstellen ingediend, waarvan er 6 zijn gehonoreerd.

Onderzoek uitgelicht

PRISMA-studie

Binnen de PRISMA-studie onderzoekt Dr. Mireille Broeders of 'screening op maat' voor vrouwen die een hoog of juist een laag risico op borstkanker hebben een betere balans oplevert tussen de voor- en de nadelen van het bevolkingsonderzoek en tegen welke kosten dit gerealiseerd kan worden. Daarnaast bestudeert ze hoe de acceptatie van vrouwen en medisch specialisten is, wanneer wordt uitgelegd dat maatwerk bijvoorbeeld betekent dat een vrouw niet even vaak of juist vaker een uitnodiging krijgt voor onderzoek dan andere vrouwen.

Recruitment strategies for an effective smoking cessation program for parents

Rokende ouders blijken ontvankelijk te zijn voor ondersteuning bij het stoppen met roken. Dit blijkt uit resultaten van een telefonische stoppen-met-roken interventie. Ouders die de telefonische stoppen-met-roken interventie kregen, hadden een 5 keer grotere kans om succesvol te stoppen dan ouders die de interventie niet kregen. In de studie 'Recruitment strategies for an effective smoking cessation program for parents' van dr. M. Kleinjan, dr. R. Otten en prof. dr. R.C.M.E. Engels wordt onderzoek gedaan naar verschillende wervingsstrategieën en het mogelijke effect van de verschillende wervingsstrategieën op de (kosten)-effectiviteit van de interventie. Dit project is in 2015 gehonoreerd door KWF. Het uiteindelijke doel is om een implementatieplan te schrijven dat er voor moet zorgen dat deze effectieve en veel belovende stoppen-met-roken interventie wijd verspreid en makkelijk toegankelijk wordt.

Lobby door o.a. KWF leidt tot convenant met supermarktbranche om sigarettenpakjes uit het zicht te verkopen.

Meer genezing

Mede dankzij KWF zijn de overlevingskansen van de meeste kankersoorten gestegen. In 1949, toen KWF werd opgericht, was 5 jaar na de diagnose nog slechts 25% van de kankerpatiënten in leven. Een percentage dat is gestegen naar 62% in 2015. Een mooie tussenstand, maar we zijn er nog lang niet. KWF gelooft in de dag dat niemand meer hoeft te sterven aan kanker. Wetenschappelijk onderzoek brengt dat doel dichterbij.

Activiteiten en resultaten in 2015

Het besteden van inkomsten aan kwalitatief hoogwaardig onderzoek met impact voor de patiënt valt onder de verantwoordelijkheid van team Meer Genezing. Voor het team was 2015 een jaar waarin een compleet nieuwe manier van financieren, beoordelen en werken werd opgebouwd in het KWF Programma Onderzoek & Implementatie, dat op 8 januari 2016 van start ging. Uiteraard werd de doelstelling, geld verantwoord uitgeven aan hoogwaardig wetenschappelijk onderzoek niet uit het oog verloren: het team besteedde in 2015 ruim € 97,7 miljoen aan haar doelstellingen, voornamelijk aan wetenschappelijk onderzoek. Dit bedrag ligt een stuk lager dan de € 115,2 miljoen die in 2014 werd besteed aan de doelstelling. Dat komt voornamelijk omdat in 2014 een grote vooruitgeschoven besteding werd gedaan van € 21,3 miljoen aan

onderzoeksprojecten uit het Alpe d'HuZes/KWF-fonds, die in eerste instantie stond begroot voor 2013.

Toekenning onderzoeksaanvragen team Meer genezing 2015

KWF kende 25 persoonsgebonden financieringen toe. Het ging hierbij om 12 fellowships en 5 onderzoeksbeurzen voor arts-assistenten. Vanuit het Alpe d'HuZes/KWF-fonds werden bovendien 8 Bas Mulder Awards gefinancierd.

Partnerschap KWF & NKI

In het kader van de samenwerking tussen KWF en het Nederlands Kanker Instituut (NKI), het onderzoeksinstituut van het Antoni van Leeuwenhoek, ontvangt het NKI een zogenoemde instellingsfinanciering. Het gaat om een bedrag dat neerkomt op 14%

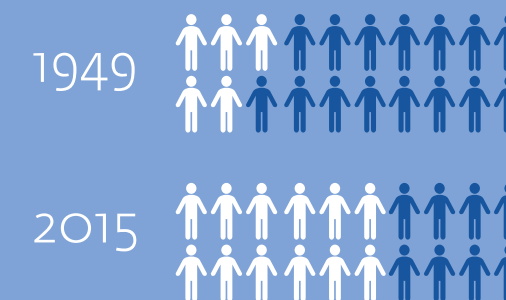
van de jaarlijkse inkomsten van KWF, waarbij een maximumbedrag is vastgesteld van € 16,1 miljoen wat betreft 2015. Deze overeenkomst geldt in ieder geval tot en met 2019. KWF ziet op essentiële gebieden binnen het (inter)nationale kankeronderzoek een voortrekkersrol voor het NKI weggelegd.

Bijvoorbeeld als het gaat om vindingen naar de patiënt te brengen, het toepassen van nieuwe technieken, verbeteren van de toegankelijkheid tot onderzoeksdata, of een lobby op te zetten. Een voorbeeld van de wijze waarop KWF en het NKI elkaar kunnen versterken is de implementatie van immunotherapie: een nieuwe behandeling die al een voorname rol inneemt binnen de onderzoekactiviteiten van het NKI.

Resultatencommunicatie

Diverse onderzoekers wisten met hun onderzoeksresultaten uit KWF-gefinancierd onderzoek de publiciteit te halen. Zoals dr. Frank Nijsen en zijn team, die in het UMC Utrecht met holmiumbolletjes leverkankerpatiënten behandelen. De minuscule radioactieve bolletjes bestralen de tumorcellen heel specifiek van binnenuit. Dankzij positieve resultaten bij de eerste tientallen behandelde patiënten, heeft de behandeling een Europees keurmerk verkregen. Bestraling met holmiumbolletjes wordt nu in een ander KWF-project onderzocht voor hoofd/hals-tumoren.

In 1949 overleefde **25%** van de kankerpatiënten de eerste 5 jaar. Op dit moment is dit gemiddeld **62%**.

Ook het onderzoek van prof. dr. Jelle Barentsz (Radboudumc) leverde een mooi resultaat op in 2015. De radioloog, KWO-prijswinnaar in 2009, liet in zijn onderzoek zien dat de diagnostiek rondom prostaatkanker veel nauwkeuriger en prettiger voor de patiënt kan met gebruik van MRI-technieken. Barentsz heeft zich gedurende zijn onderzoek sterk gemaakt voor implementatie van de resultaten, door middel van kennisdeling en training van professionals. Daardoor is de techniek gestandaardiseerd en inmiddels wereldwijd opgenomen in richtlijnen.

Prof. dr. Jelle Barentsz (Radboudumc)

Antwoorden op vragen over kanker:

Binnen Team Meer Genezing was er in 2015 ook ruimte voor het thema 'Kanker en ouderen'. Een treffend voorbeeld om dit te illustreren is het project 'Antwoorden op vragen over kanker'. Om oudere kankerpatiënten te ondersteunen in hun communicatie en hun kennis over kanker te bevorderen, heeft KWF financiering toegekend aan Spektor Storytelling voor de productie van 30 online video's. De eerste video's, waarin ouderen hun persoonlijke verhaal vertellen zijn op YouTube geplaatst.

€ 97,7 miljoen besteed aan missiedoel meer genezing, voornamelijk aan wetenschappelijk onderzoek.

Onderzoek uitgelicht

Om een indruk te geven van de breedte van onze onderzoeksportefeuille lichten we een veelbelovend fundamenteel, translationeel en klinisch project uit. Alle 3 zijn in 2015 gehonoreerd.

Fundamenteel

Dr. Peter de Keizer

Targeted Apoptosis of Senescent Cells (TASC) and interference with the Senescence-Associated Secretory Phenotype (SASP) to improve cancer treatment

Straling en chemotherapie kunnen gezonde cellen beschadigen. De meeste beschadigde cellen kunnen worden gerepareerd of gaan dood. Er zijn ook beschadigde cellen die in het lichaam mogen blijven, maar in groei-arrest worden geplaatst. Een vervelende eigenschap van deze zogenoemde 'senescente cellen', is dat ze stoffen kunnen uitscheiden die tumoren beschermen tegen bestraling en chemotherapie. Zo ontstaat een feedbackloop waarin behandeling cellen senescent maakt, en deze cellen vervolgens hun omgeving ongevoelig maken voor behandeling.

De Keizer doet in het Erasmus MC onderzoek naar senescente cellen, om te voorkomen dat tumoren resistent worden.

Translationeel

Prof. dr. Arjan Griffioen

Optimal cancer treatment is in the magic combination

Prof. dr. Arjan Griffioen liet zich inspireren door een wiskundig zelflerend algoritme uit de lucht- en ruimtevaart. Hij onderzoekt aan het VUmc of met een variant daarvan te berekenen is welke kankergeneesmiddelen met maximaal effect te combineren zijn.

Klinisch

Dr. Judith Kroep

Pregnancy Outcome and Safety of Interrupting Therapy for women with endocrine responsive breast cancer (POSITIVE)

Kroep gaat aan het LUMC onderzoeken of tijdelijke onderbreking van hormonale behandeling, met als doel een zwangerschap mogelijk te maken, het risico op terugkeer van borstkanker verhoogt. Uit eerder retrospectief onderzoek blijkt dat zo'n onderbreking wel mogelijk is, maar er is een klinische trial nodig om prospectief en gecontroleerd te bevestigen of het mogelijk en veilig is om een kind te krijgen na onderbreking van de hormonale behandeling.

Samenwerkingen

Door als partner continu in dialoog te zijn met het veld krijgen we steeds meer inzicht in de ontwikkelingen, kansen en kennishiaten op het gebied van kanker. KWF initieert en financiert vervolgens onderzoek op deze terreinen. We intensiveren de samenwerking met andere financiers van onderzoek om zo meer geld te genereren voor wetenschappelijk onderzoek en door inhoudelijke afstemming sneller resultaten te boeken. Zo werken we op nationaal niveau samen met ZonMW en de Samenwerkende Gezondheidsfondsen (SGF). Met Technologiestichting STW werd eind 2015 een onderzoekscall uitgezet om het veld uit te dagen met elkaar en met bedrijven samen te werken ten behoeve van nieuwe technische innovaties voor de preventie en bestrijding van kanker. In Europees verband maakt KWF deel uit van het European Research Area Network on Translational Cancer Research (ERA-Net TRANSCAN2); een samenwerking tussen 28 Europese overheidsinstanties in 19 landen. Om Europese samenwerking te bevorderen en onderzoek-financieringsprogramma's beter op elkaar af te stemmen, organiseert TRANSCAN jaarlijks een Joint Transnational Call for Proposals (onderzoekscall) op een bepaald thema, die wordt gefinancierd vanuit gelden die de deelnemende landen en de Europese commissie bijeenbrengen. In 2015 werd een call uitgezet voor onderzoeksprojecten op het gebied van tumorheterogeniteit (verschillende eigenschappen tussen

tumorcellen in een tumor) met als doel het ontwikkelen van nieuwe tools en doelgerichte behandelmethoden, waarmee gepersonaliseerde behandeling van kankerpatiënten (personalized medicine; behandeling op maat) kan worden verbeterd. Bij 9 van de 16 gehonoreerde projecten zijn Nederlandse onderzoeksgroepen betrokken:

Alpe d'HuZes Bestedingen in 2015

In 2015 werd ruim € 19 miljoen uit het Alpe d'HuZes/KWF-fonds toegekend aan 22 onderzoeksprojecten.

Bas Mulder Awards 2015

Alpe d'HuZes wil zijn missie een krachtige impuls geven door jonge, ambitieuze kankeronderzoekers extra te stimuleren om met goede onderzoeksvorstellen te komen. Daarom is er vanuit het Alpe d'HuZes/KWF-fonds jaarlijks een budget beschikbaar voor jonge onderzoekers met vernieuwende ideeën over de behandeling van kanker. Met de uitreiking is een totaalbedrag van € 2 miljoen gemoeid. De winnaars die in 2015 hun prijs overhandigd kregen, zijn:

- **Dr. Victor Peperzak** van het AMC, voor zijn onderzoek naar remmers van een specifiek eiwit dat kankercellen helpt in hun overleving. Peperzak wil deze eiwitten proberen te remmen, zonder gezonde cellen te beschadigen.
- **Dr. Noel de Miranda**, die aan het LUMC in Leiden onderzoekt hoe eiwitten in

kankercellen verschillen van gezonde cellen. Vervolgens wil hij het immuunsysteem stimuleren met de eiwitten in kankercellen, zodat afweercellen zelf in staat zijn om de kankercellen op te ruimen.

- **Dr. Sven Mieog** onderzoekt aan het LUMC een manier om de chirurgische behandeling van alvleesklierkanker te verbeteren. Op dit moment wordt er nog te vaak door de tumor heen gesneden bij een operatie, waardoor er tumorcellen kunnen achterblijven. Met nieuwe beeldvormende technieken wil hij ervoor zorgen dat artsen tumorcellen en gezonde cellen beter van elkaar kunnen onderscheiden, zodat ze de tumor volledig kunnen verwijderen.

Daarnaast werden in 2015 nog 5 Bas Mulder Awards toegekend aan jonge kankeronderzoekers. Zij zullen in 2016 hun award in ontvangst nemen bovenop de berg. Het gaat om:

- **Dr. Mirjam Belderbos**, kinderarts in opleiding bij het UMC Groningen.
- **Dr. Geert Litjens**, biomedisch ingenieur bij het Radboudumc in Nijmegen.
- **Dr. Pia Kvistborg**, werkzaam bij het Antoni van Leeuwenhoek in Amsterdam.
- **Dr. Denise Hilling**, oncologisch chirurg in opleiding bij het LUMC.
- **Dr. Robbert Spaapen** van Sanquin Research.

Unieke Kansen

Naast de Bas Mulder Awards werd vanuit het Alpe d'HuZes/KWF-fonds binnen de call 'Unieke kansen' ruim € 2 miljoen per project toegekend aan:

- **Prof. dr. ir. Guido Jenster**. Aan het Erasmus MC ontwikkelt hij een urinetest die uitsluitsel moet geven bij de diagnostiek én de prognose van prostaatkanker.
- **Dr. Jan Theys** doet aan het MUMC in Maastricht onderzoek naar een bacterie die als transportmiddel kan dienen om een antikankermiddel in tumoren te krijgen. Het idee is dat de bacterie wordt bewapend en ontstekingsgebieden in de tumor infiltreert.
- In het UMC Utrecht onderzoekt **prof. dr. ir. Jan Lagendijk** een combinatie van MRI en radiotherapie in één toestel: de MRI-versneller 'MR-Linac', ontwikkeld in het UMC Utrecht. De MR Linac kan real-time meebewegen met de tumor. Dat is nodig omdat de tumor tijdens bestraling beweegt (bijvoorbeeld door ademhaling). Deze nieuwe ontwikkeling is een mooi voorbeeld van precisiebestraling.

Unieke Kansen is een call voor onderzoeks-ideeën die een unieke kans voor de kankerbestrijding bieden, maar niet gefinancierd kunnen worden binnen bestaande financieringsvormen.

Betere kwaliteit van leven

Betere kwaliteit van leven

De groep mensen die kanker overleeft of doorleeft met de ziekte groeit snel; momenteel zijn dat in Nederland zo'n 700.000 mensen. KWF beseft dat kanker en de veelal zware behandelingen die daarmee gepaard gaan grote impact hebben voor de patiënt. Daarom richt KWF zich niet alleen op directe onderzoeks- en behandelresultaten, maar ook op behoud van kwaliteit van leven na de diagnose kanker. Daarom heeft ons missiedoel 'Betere kwaliteit van leven voor kankerpatiënten' een eigen team binnen de organisatie.

Onder 'Betere kwaliteit van leven voor kankerpatiënten' vallen een aantal activiteiten, zoals patiënteninformatievoorziening via kanker.nl, de KWF Kanker Infolijn (later de kanker.nl infolijn), kwf.nl en brochures. Daarnaast geeft het team financiële steun aan initiatieven op het terrein van patiëntenondersteuning, onderzoek op het terrein van kwaliteit van leven en activiteiten binnen het thema psychosociale zorg.

Activiteiten en resultaten in 2015

- In 2015 is € 11 miljoen besteed aan het missiedoel 'Betere kwaliteit van leven voor kankerpatiënten' (met uitzondering van besteding aan wetenschappelijk psychosociaal onderzoek.) Een groot verschil met 2014, toen het om een bedrag van

€ 24,6 miljoen ging. Dit verschil wordt voornamelijk verklaard door een financiering van ongeveer € 10 miljoen in 2014 voor de patiëntenbeweging Levenmetkanker (LMK); een samenwerkingsverband van 21 kankerpatiëntenorganisaties. Dit bedrag wordt in 3 jaar (2015 – 2017) geïnvesteerd, maar is conform de verslagleggingsregels volledig geboekt in 2014. Een andere reden is dat de aanmoedigings- en empowermentsubsidies per 01-01-2015 zijn vervallen.

- KWF wil dat de klachten waarmee (ex-)patiënten te maken krijgen gereduceerd worden dan wel dat mensen beter met deze klachten kunnen omgaan. Team Betere Kwaliteit van Leven heeft in 2015 bepaald op welke klachten wordt ingezet. Door middel van literatuuronderzoek,

interviews met experts waaronder psychologen, medisch specialisten, oncologieverpleegkundigen, zorgverzekeraars en onderzoekers, een behoefteonderzoek onder ruim 1400 (ex-)patiënten en een verdiepingssessie met een aantal (ex-)patiënten is naar voren gekomen dat emoties zoals angst en somberheid, vermoeidheid, de relatie met de partner, en gevolgen en bijwerkingen de grootste negatieve invloed hebben op kwaliteit van leven. In 2016 ontwikkelt het team een strategie om te bepalen hoe we onze middelen optimaal kunnen besteden om deze klachten aan te pakken.

Op het gebied van patiëntenondersteuning:

KWF investeert in de patiëntenbeweging Levenmetkanker (LMK); een samenwerkingsverband van 21 kankerpatiëntenorganisaties. De deelnemende organisaties zijn bronnen van ervaringskennis en helpen (ex-)kankerpatiënten om te (leren) leven met kanker. Op 1 januari 2015 is de meerjarige financieringsregeling KWF – Levenmetkanker 2015-2017 gestart, waarbij Levenmetkanker een vast bedrag krijgt dat ze op basis van resultaatafspraken verdeelt onder de aangesloten patiëntenorganisaties.

Deze resultaatafspraken hebben betrekking op de bijdrage van Levenmetkanker aan de

In 2015 besteedde KWF € 5,8 miljoen aan wetenschappelijk onderzoek op het gebied van psychosociale oncologie.

missie van KWF wat betreft kwaliteit van leven. De regeling is in de plaats gekomen van de voorheen afzonderlijke subsidiëring van de 21 kankerpatiëntenorganisaties en het bureau van Levenmetkanker.

Op het gebied van psychosociale zorg:

Bijna alle mensen met kanker hebben behoefte aan psychosociale ondersteuning en 30% heeft naast zorg van de arts en verpleegkundige ook extra psychosociale zorg nodig. KWF werkt er sinds de vorige beleidsperiode aan dat:

- (ex-)patiënten deze zorg kunnen krijgen.
- de psychosociale zorg gegeven wordt door speciaal opgeleide zorgverleners.

- deze zorgverlener samen met de (ex-) patiënt kijkt hoe hij/zij zo goed mogelijk met de gevolgen van de ziekte en behandeling kan omgaan.
- er kwaliteitseisen voor deze zorgverleners bestaan. Met geld van KWF zijn deze in de vorige beleidsperiode opgesteld.
- zorgverleners die hieraan voldoen zich hebben ingeschreven in een deskundigenbestand. Dan kunnen (ex-)patiënten in dit bestand zelf een zorgverlener bij hen in de buurt vinden die ervaring heeft met de begeleiding van mensen met kanker.

Beleidsbeïnvloeding

Door de bezuinigingen van het huidige kabinet is een aantal maatregelen genomen waardoor psychosociale zorg voor mensen met en na kanker deels uit de basiszorgverzekering is geschrapt. Dit betekent dat patiënten die wel zorg nodig hebben, deze niet altijd kunnen ontvangen. In 2015 heeft KWF met meerdere partijen samengewerkt om de behandeling van de 'aanpassingsstoornis' met ingang van 2017 terug te krijgen in het basispakket. De meeste (ex-)patiënten die hulp nodig hebben, kampen met deze aanpassingsstoornis. Hierover zal in 2016 een besluit worden genomen. Om de herinvoering te stimuleren, zijn in 2015

gesprekken gevoerd met Tweede Kamerleden en zijn werkbezoeken voor Tweede Kamerleden georganiseerd in inloophuizen en psycho-oncologische centra. Daarnaast kregen we aandacht in de landelijke pers; onder andere in de vorm van 2 artikelen in de Volkskrant, een artikel in NRC Handelsblad, een item in RTL Nieuws en een radio-interview in 'Dit is de dag'. Mede naar aanleiding van deze publiciteit heeft Tweede Kamerlid Pia Dijkstra van D66 een motie ingediend die is aangenomen. In deze motie wordt de regering verzocht om in gesprek te gaan met betrokken partijen om knelpunten te identificeren en gezamenlijk tot oplossingen te komen. Hiermee wordt de

druk op de minister opgevoerd om de psychosociale zorg snel goed te regelen.

In 2015 besteedde KWF € 5,8 miljoen aan wetenschappelijk onderzoek op het gebied van psychosociale oncologie. Er kwamen 28 projectvoorstellen binnen, waarvan er 14 zijn gehonoreerd. De onderwerpen van de gehonoreerde projecten zijn zeer divers, bijvoorbeeld op het gebied van zorgoptimalisatie (nazorg voor mensen die kanker overleven en zelfhulpinterventie), meting van kwaliteit van zorg, effecten van de behandeling van kanker wat betreft vermoeidheid en slaapproblemen, en invloed op relaties.

Onderzoek uitgelicht

Hieronder staan een paar voorbeelden van psychosociale onderzoeksprojecten waar KWF in 2015 financiering aan heeft toegekend:

Dr. Evelien Bleiker

The effect of light-therapy on fatigue and psychosocial functioning in long-term survivors

Aan het Antoni van Leeuwenhoek onderzoekt Bleiker de 'late effecten' van behandeling van patiënten met Hodgkin-lymfoom. Zo treedt bij zo'n 40% van de patiënten jaren na behandeling kanker gerelateerde vermoeidheid op. Daar bestaat momenteel nog geen standaardbehandeling voor. Naar aanleiding van positieve resultaten in een kleine Amerikaanse studie gaat Bleiker bij minstens 1920 patiënten onderzoeken of ze gebaat zijn bij lichttherapie.

Dr. Evelyn Monninkhof

Effect of physical exercise on cognitive function after chemotherapy in patients with breast cancer

Doordat steeds meer vrouwen borstkanker overleven, worden lange termijnbijwerkingen van de behandelingen steeds meer zichtbaar. Zo komen cognitieve klachten (zoals problemen met geheugen) geregeld voor,

tot wel tien jaar na de behandeling. Het is aangetoond dat lichaamsbeweging het cognitief functioneren kan verbeteren en kan leiden tot structurele veranderingen in het brein. Aan het UMC Utrecht onderzoekt Monninkhof of lichaamsbeweging een behandeloptie is voor borstkankerpatiënten met cognitieve problemen na chemotherapie.

Implementatie van evidence based interventies

In 2015 is een bedrag van bijna € 160.000 toegekend aan IKNL voor de eerste fase van het project 'Effectieve implementatie van evidence-based psychosociale interventies in de zorg voor mensen met kanker. Moving evidence into practice: a proof of principle'. Het project zorgt er voor dat de resultaten uit onderzoek sneller worden vertaald naar de praktijk. Door 5 evidence-based interventies te implementeren kunnen (ex-)patiënten eerder beschikken over psychosociale zorg volgens de laatste wetenschappelijke inzichten. Dit komt de kwaliteit van leven van mensen met kanker direct ten goede.

Op het gebied van patiënten-voorlichting en -informatie:

- In 2015 is er hard gewerkt aan de verzelfstandiging van kanker.nl; een proces dat in januari 2016 voltooid werd. Dit in 2013 gelanceerde online kennisplatform is een initiatief van KWF, Levenmetkanker (LMK) en Integraal Kankercentrum Nederland (IKNL), waar betrouwbare informatie en ervaringskennis samenkomt, gebaseerd op de cruciale fases die een patiënt doormaakt in zijn ziekteproces.
- In 2015 waren er 5 voorlichters actief voor de KWF Kanker Infolijn. Vanuit de visie dat kanker.nl dé plek is voor informatie over kanker, is de telefoonlijn per 20 oktober 2015 overgegaan naar kanker.nl en heet nu de kanker.nl infolijn. Deze infolijn wordt bemand door 3 voorlichters. Voor de doelgroep is er weinig veranderd. Het nummer is ongewijzigd en de lijn blijft gratis. De openingstijden zijn van 12.00 tot 17.00 uur op werkdagen.
- In totaal zijn er in 2015 513 e-mails beantwoord en ruim 3.300 telefoongesprekken gevoerd. De gesprekken gingen over alle aspecten van kanker. Er werden zowel medisch inhoudelijke als psychosociale vragen gesteld.
- In 2015 startte KWF een behoeftenonderzoek om te monitoren aan welke informatie patiënten behoefte hebben. Over de resultaten en inzichten uit dit onderzoek wordt in 2016 een besluit genomen.
- In totaal zijn er in 2015 bijna 245.000 brochures met patiënteninformatie over kanker opgevraagd. Vanaf november 2015 zijn 8 titels niet meer verkrijgbaar. De inhoud van deze 8 titels is voortaan digitaal op kanker.nl te vinden.

Kanker.nl

Voor patiënten is goede informatie over kanker belangrijk. Bijvoorbeeld om goede keuzes te maken in hun ziekteproces. Daarom investeert KWF in kanker.nl. Het is het online platform van en voor (ex-)patiënten en hun naasten, zorgprofessionals en relevante organisaties.

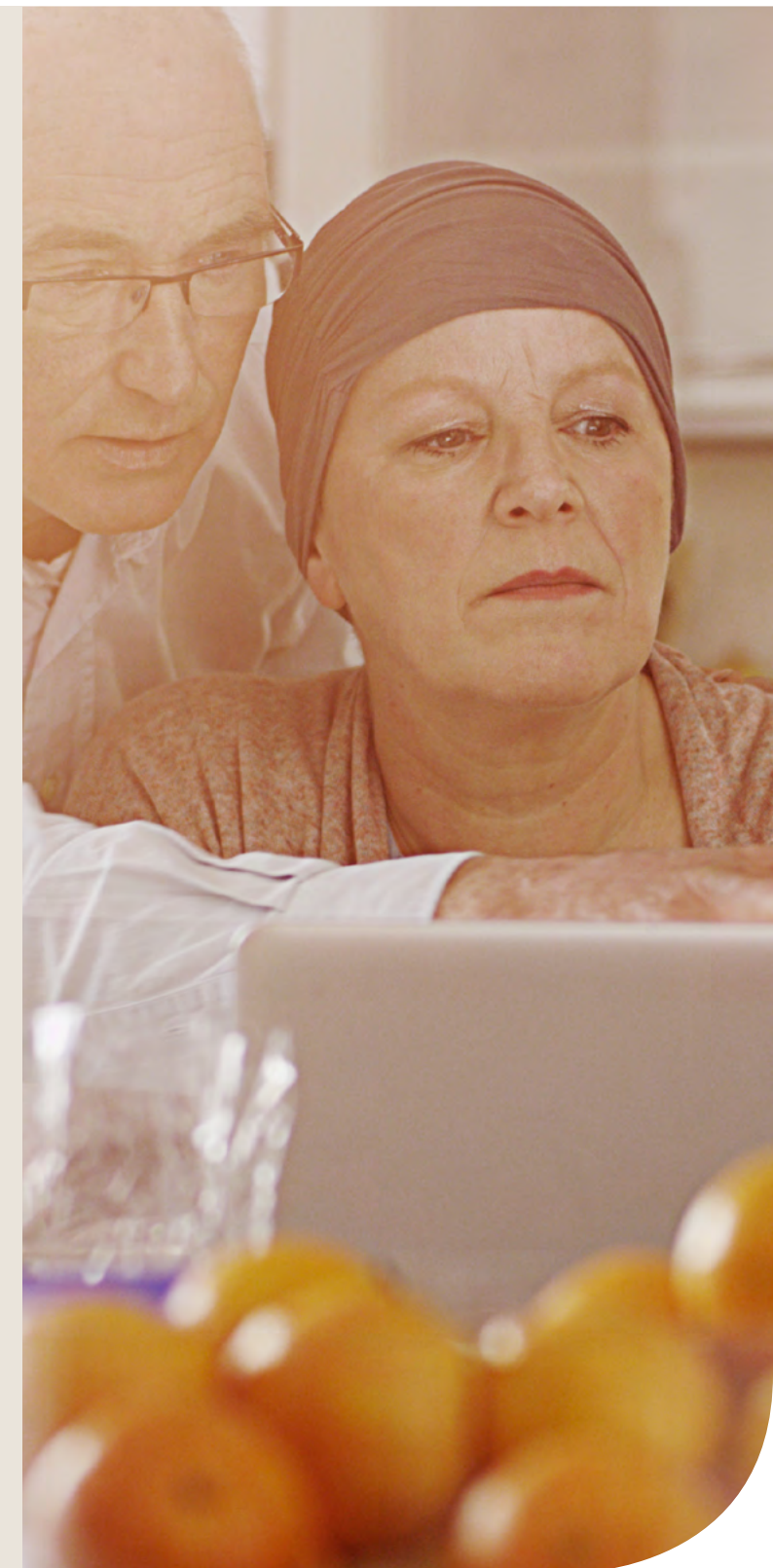
Kanker.nl biedt een medische bibliotheek, een sociaal netwerk, informatie van diverse kankerpatiëntenorganisaties en hulpverleners. Met kanker.nl spelen we in op een fundamentele verandering in de wijze waarop patiënten en hun naasten tegenwoordig omgaan met informatie rond hun ziekte. Hiermee is kanker.nl het digitale antwoord van KWF op patiëntenvoorlichting. 2015 stond naast de verzelfstandiging van kanker.nl als stichting in het teken van verhoging van naamsbekendheid en doorontwikkeling van de bibliotheek en community. Patiënten kunnen er steeds meer kennis opdoen, kennis delen, persoonlijke verhalen lezen en plaatsen.

- Er zijn 124 zorgpaden op kanker.nl, waarbij 88 kankersoorten worden beschreven.
- Er zijn 37 discussiegroepen die beheerd worden door circa 50 vrijwilligers.
- Het aantal blogs, waar persoonlijke verhalen van patiënten worden geplaatst, is

uitgegroeid tot ruim 1.000. Het kunnen toevoegen van foto's en het embedden van video's in discussiegroepen en blogs zorgt ervoor dat er een toename in gebruik is.

- "Vraag het de deskundige" is in 2015 verder uitgebreid van 6 naar 13 discussiegroepen, met de volgende nieuwe thema's:
  - Borstkanker: *mammateam van borstkliniek Rijnmond Noord*
  - Voeding: *Jeanne Vogel*
  - Hyperbare zuurstoftherapie: *Dr. Ariën Hilhorst*
  - Huid en melanoom: *Antoni van Leeuwenhoek met een multidisciplinair team*
  - Blaaskanker: *Dr. Mirjam Schotman, urologe*
  - Geheugen- en concentratieproblemen: *dr. Sanne Schagen*
  - Pijn bij kanker; *pijnspecialisten van het Reinier de Graafziekenhuis*

- Verschillende patiëntenpanels van kanker.nl zijn ingezet om campagnes van KWF te testen onder de noemer van 'Doneer je ervaring'. Dit instrument is 12 keer ingezet in 2015 door KWF en 10 keer door de verschillende samenwerkingspartners. Wetenschappelijk onderzoek van Kim Brandes, Universiteit van Amsterdam, resulteerde in een publicatie van de uitkomsten van haar onderzoek in een blog op kanker.nl: Communicatie tussen patiënt en arts verloopt niet altijd even soepel. In totaal waren er maar liefst 1198 deelnemers patiënten en naasten die willen meedoen aan uitvragen in het patiëntenpanel). 1.190 deelnemers stonden klaar voor uitvragen over wetenschappelijk onderzoek.
- Het aantal unieke bezoekers op kanker.nl verdubbelde in 2015 ten opzichte van 2014. Er waren 2.837.214 unieke bezoekers in 2015 ten opzichte van 1.369.095 in 2014.
- Er zijn in 2015 in samenwerking met KWF meerdere massamediacampagnes ingezet. Zo liep in oktober en november 2015 de massamediacampagne: "Ik heb kanker.nl".

Stafteam Advisering

Naast de 3 missieteams en het team Bestedingen, kent de afdeling Doelbesteding het stafteam Advisering. Binnen het stafteam Advisering is patiëntenparticipatie en organisatiebrede advisering belegd.

Toekomstscenario Advisering & KWF Adviesraad

In het voorjaar van 2015 heeft het stafteam Advisering het toekomstscenario Advisering opgeleverd. Hiermee is de basis gelegd voor één KWF-brede Adviesraad als opvolger van de huidige Wetenschappelijke raad (WR). Het doel van de KWF Adviesraad is het (on)gevraagd adviseren over de strategie van KWF, signaleren van trends en informeren over ontwikkelingen in het (oncologisch) veld en de maatschappij, en het beoordelen van wetenschappelijke en niet-wetenschappelijke bestedingen. Hierdoor wordt onafhankelijkheid geborgd en ontstaat maatschappelijk draagvlak. De KWF Adviesraad zal bestaan uit experts die KWF adviseren over het realiseren van de missiedoelen. De KWF Adviesraad adviseert vanuit multiperspectief. De experts (100-120) zijn wetenschappers, (ex-)patiënten, vrijwilligers, zorgverleners en andere relevante experts.

De KWF Adviesraad start in het voorjaar van 2016. De oprichting van de Adviesraad heeft consequenties voor de huidige bestaande raden en commissies. Zo is de signaleringscommissie kanker (SCK) in 2015 opgeheven.

Patiëntenparticipatie

Naast de KWF Adviesraad wordt ook de Patiënten Adviescommissie (PACO) geformaliseerd. Dit is een belangrijke stap in de ambitie van KWF om de stem van de patiënt te betrekken bij de voorgenomen keuzes van KWF op het gebied van beleidsbeïnvloeding, kennisdeling en wetenschappelijk onderzoek. De PACO adviseert vanuit patiëntenperspectief aan de KWF Adviesraad. De ervaringskennis van patiënten is onmisbaar bij het bepalen van de relevantie van de activiteiten van KWF. In 2011 werd daartoe als pilot-project de PACO gelanceerd. Aan leden van de PACO werd in eerste instantie gevraagd om te adviseren bij het beoordelingsproces

PACO-lid Sjoukje van Woensel

van klinische onderzoeksaanvragen, waarna de PACO in 2012 een vaste plaats kreeg als adviesorgaan binnen KWF. In 2015 werd het belang van de PACO verder onderstreept, in lijn met de nieuwe beleidsvisie. Als gevolg hiervan is besloten dat de PACO vanaf 2016 ieder onderzoeksvorstel dat bij KWF binnenkomt, toetst met uitzondering van fundamenteel en vroeg-translatieel

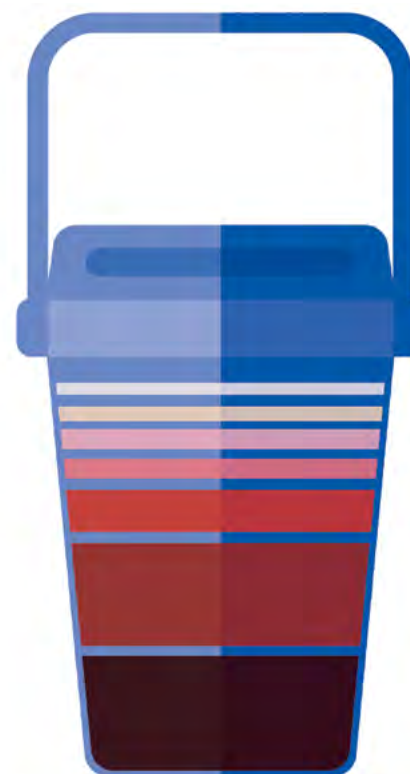
onderzoek. Ook wordt de PACO na de nodige voorbereidingen in 2015 vanaf 2016 betrokken worden bij beleidsbeïnvloeding namens KWF (bijvoorbeeld binnen de portefeuille dure geneesmiddelen) en bij de opzet van onderzoeksvorstellen. Als gevolg van de uitbreiding van het takenpakket is het aantal leden van de PACO in 2015 uitgebreid van 40 naar 50 leden.

Werving

Binnen KWF is de afdeling Werving verantwoordelijk voor de inkomsten. De afdeling bestaat uit 4 teams: Donateurs, Vrijwilligers, Acties en Grote Gevers & Partners. Gezamenlijk bereikten zij in 2015 een resultaat van € 140 miljoen.

- De jaarlijkse collecteweek leverde in 2015 ruim € 6,2 miljoen op. Met dank aan onze 80.000 trouwe vrijwilligers die belangeloos de straat op gaan om te collecteren werd met dit indrukwekkende bedrag voor het eerst sinds 2008 weer een stijgende lijn ingezet op het gebied van collecte-opbrengsten.
- In 2015 werd 36 keer een SamenLoop voor Hoop georganiseerd; een nieuw recordaantal. Ook werd een recordaantal deelnemers en een recordbedrag aan ingezamelde donaties bij de gezamenlijke SamenLopen genoteerd. In totaal werd door ruim 36.000 deelnemers € 3,4 miljoen ingezameld.
- In 2015 werd de Alpe d'HuZes voor de tiende keer georganiseerd. Tijdens dit bijzondere jubileum zamelden de ruim 4.500 deelnemers meer dan € 12 miljoen in voor kankerbestrijding.
- Bedrijven brachten ruim € 3,5 miljoen bij elkaar voor KWF, onder meer door de toename van het aantal Zakenvrienden van KWF tot een aantal van ruim bijna 680 bedrijven.
- Nalatenschappen en Grote Gevers droegen dit jaar fors bij aan de fondsenwerving van KWF. Het gaat respectievelijk om € 44 miljoen en € 4,1 miljoen, de grootste bedragen binnen deze categorieën.
- KWF investeerde in 2015 in het behoud van haar donateurs opdat zij KWF gemiddeld langer blijven ondersteunen. Mede daardoor ontvingen we ruim € 0,1 miljoen meer uit donaties dan voorzien (exclusief grote gevers).
- Om wervingsacties die door particulieren of door KWF zelf worden opgezet zo effectief mogelijk te laten verlopen, werd in 2015 het team Acties opgezet. Dit team zet zich in voor zo goed mogelijke ondersteun-

Waar komen de inkomsten vandaan?

3%	Beleggingen
5%	Bedrijven en samenwerkingen
7%	KWF-Loterijen
7%	Vrijwilligers
15%	Acties derden
31%	Nalatenschappen
32%	Particulieren

ing van diverse acties in het land die worden georganiseerd om geld in te zamelen voor kankerbestrijding.

- Collecteweb, een nieuw digitaal administratiesysteem voor vrijwilligers werd in 2015 gelanceerd en positief ontvangen door de lokale afdelingen. Met dit systeem kunnen vrijwilligersafdelingen hun (collecte)administratie bijhouden, wijken indelen en materialen bestellen.

KWF Kankerbestrijding ontving in 2015 totaal € 140 miljoen aan inkomsten.

Donateurs

Het team Donateurs is verantwoordelijk voor het werven van donateurs en het relatiebeheer met bestaande donateurs en KWF-loterijspelers. In 2015 is het gelukt om via eigen fondsen € 1,3 miljoen extra voor kankerbestrijding te werven in vergelijking met het voorgaande jaar. Daarnaast werden er donatiebestanden opgeschoond, om beter inzicht te krijgen in het aantal actieve donateurs. Op deze manier is het mogelijk gericht te werven en de middelen beter in te zetten voor actieve donateurs.

Resultaten en activiteiten in 2015

KWF stelde zich in 2015 ten doel om € 53,0 miljoen aan donaties, giften en inkomsten uit loterijen in te zamelen. Dat doel is ruimschoots behaald: onze donateurs leverden via donaties, giften en de loterij een gezamenlijke bijdrage van € 55,1 miljoen. Een mooi resultaat, waarvoor enkele succesfactoren aan te wijzen zijn:

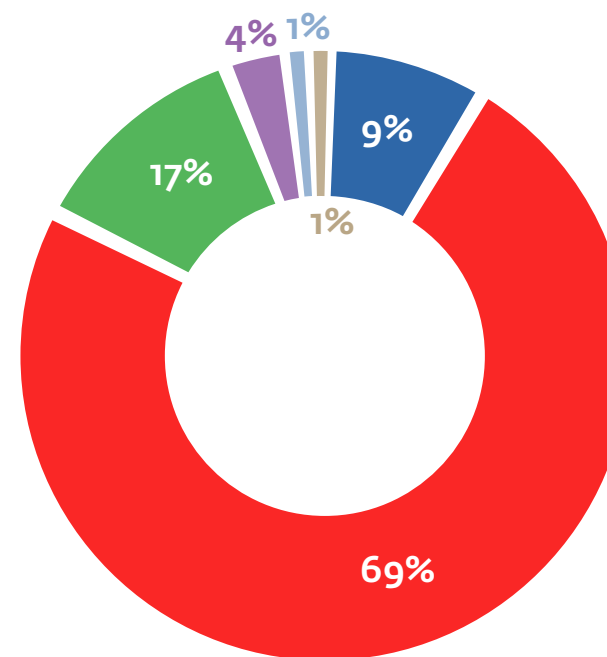
- Extra aandacht ging in 2015 ook naar het beperken van de beïnvloedbare uitstroom van donateurs en loterijspelers. Was de uitstroom in 2014 nog 5,9%; in 2015 daalde de beïnvloedbare uitstroom in 2015 tot 4,9%. Dit is exclusief uitstroom in verband met overlijden en door KWF geïnitieerde opschoning van de database. Er werden donateurs en loterijspelers behouden door verbetering en uitbreiding van het aantal behoudsgesprekken en de opvolging van gestorneerde betalingen. Het totaal aantal actieve donateurs (inclusief loterijspelers) was per 31 december 2015 1.022.845.

- Aan donateurs is succesvol gevraagd of zij bereid zijn om hun donatie te verhogen aan de hand van zogenaamde 'upgrade'-acties. Met als resultaat dat de gemiddelde bijdrage per donateur met 2% is gestegen in 2015.

Werven van donateurs

KWF gebruikt verschillende kanalen om nieuwe donateurs te werven. In onderstaand diagram staat welk kanaal in welke mate heeft bijgedragen aan de aanwas van nieuwe donateurs in 2015. Daaruit blijkt dat straatwerving ons belangrijkste wervingsinstrument was. Het jaarlijkse televisie-evenement 'Sta op tegen kanker' waarmee donateurs werden geworven was in 2014 voor het laatst; dit verklaart dat de inzet van televisie afgelopen jaar een relatief klein deel van de instroom van donateurs heeft opgeleverd. In 2015 is er hard gewerkt aan een nieuw televisieconcept dat in 2016 gepresenteerd wordt.

Donaties, giften en eigen loterij (Opbrengsten x €1000)	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Donaties en giften donateurs	40.553	40.022	40.707
Donaties en giften grote gevers	4.137	2.796	3.227
Totaal donaties en giften	44.690	42.818	43.934
Eigen loterijen	10.376	10.150	9.832
Totaal donaties, giften en eigen loterij	55.066	52.968	53.766

Instroom donateurs 2015

- Direct Mail
- Direct Dialogue
- Telemarketing
- Online
- Televisie
- Overig

Vrijwilligers

In 1949 is er voor het eerst een collecte gehouden voor KWF door een groep vrijwilligers. Deze spontane collecte bracht maar liefst 142.000 gulden op. Een jaar later vond in 700 gemeenten de eerste officiële collecte plaats. Hierbij werd bijna een half miljoen gulden opgehaald. Met een opbrengst van ruim € 6,2 miljoen anno 2015 is de collecte na ruim 65 jaar nog steeds van groot belang voor de werkzaamheden van KWF. Dat hebben we te danken aan onze vrijwilligers.

Resultaten en activiteiten in 2015

Vrijwilligersafdelingen

Sinds 2012 is KWF bezig met het herindelen van de lokale afdelingen. Met de herindeling zet KWF in op solide, zelfstandige afdelingen met een betere zichtbaarheid in de regio. Onze vrijwilligers zijn immers onze ambassadeurs in het land en vertegenwoordigers richting donateurs en deelnemers aan lokale acties. Onze vrijwilligers kunnen duidelijker als één gezicht naar buiten treden en staan sterker bij het benaderen van scholen en bedrijven, het zoeken naar publiciteit en het organiseren van evenementen.

- In 2015 werden net als de jaren daarvoor veel van deze samenvoegingen gerealiseerd. In 2012 beschikten we nog over ruim 1.600 vrijwilligersafdelingen; het jaar 2015 sloten we af met minder dan 900 afdelingen.
- In navolging van 2014 zijn we ook in 2015 doorgegaan met het duidelijk onderscheiden aanbrengen tussen de afdelingen

in het land die zich specifiek op de collecte toeleggen (collecte-afdelingen) en afdelingen die een breder palet aan taken omvatten (brede afdelingen). De collecte-afdelingen worden vanuit het Servicepunt Vrijwilligers op het KWF-kantoor in Amsterdam bediend, de brede afdelingen worden door de regiocoördinatoren begeleid bij hun taken. In 2015 waren er 100 brede afdelingen en 796 collecteafdelingen actief. Dankzij deze differentiatie kunnen de regiocoördinatoren sneller en effectiever schakelen met de brede afdelingen. Terwijl de collecte-afdelingen dankzij het Servicepunt Vrijwilligers sneller hun administratieve organisatie op orde hebben.

- In 2015 werd de online tool Collecteweb in gebruik genomen, waarmee afdelingen hun collecte-administratie op een eenvoudige manier kunnen bijhouden in plaats van handmatig met losse formulieren. Dit draagt niet alleen bij aan de efficiëntie en het overzicht voor de

Hoogste
collecteweek-
opbrengst
sinds 2008
(€ 6,2 miljoen)

vrijwilligers van de afdelingen zelf; ook biedt dit de mogelijkheid om de diverse gegevens sneller te inventariseren en te bundelen voor verwerking door KWF. Aan het einde van 2015 maakte maar liefst 90% van alle afdelingen gebruik van Collecte-web. Een percentage dat aansluit bij ons streven om uiteindelijk zo veel mogelijk afdelingen gebruik te laten maken van dit digitale systeem.

- De landelijke vrijwilligersdag die KWF jaarlijks organiseerde, maakte in 2015 plaats voor introductiedagen voor nieuwe bestuursleden van de lokale afdelingen. De bestuursleden representeren KWF binnen hun omgeving en treden daarbij in veel gevallen zelfstandig op. Vanuit deze gedachte geven we daarom graag een kijkje in de keuken op ons hoofdkantoor, delen we kennis over de activiteiten van KWF en over onze beleidsvisie. De introductiedagen werden over het jaar heen verdeeld 3 keer georganiseerd in 2015.
- De lokale afdelingen zijn goed vertegenwoordigd op social media. Zo zijn er bijvoorbeeld maar liefst 85 facebookgroepen van lokale KWF-afdelingen. Om er op toe te zien dat iedereen die uit naam van KWF communicatie-uitingen doet dezelfde boodschap en tone of voice uitdraagt, werd in 2015 een begin gemaakt met social media-workshops voor bestuursleden, georganiseerd door KWF.

Collecte

In de 66ste collecteweek in september 2015 kwam heel Nederland wederom in actie. Verspreid over het land werd gecollecteerd door ervaren en nieuwe collectanten. Ook deden er 15 bedrijven mee, als teamuitje na het werk. Met een totaalopbrengst van ruim € 6,2 miljoen is dit een stijging van € 22.048 ten opzichte van het jaar er voor. Dankzij de inzet van circa 80.000 collectanten is er voor het eerst sinds 2008 een stijgende lijn ingezet op het gebied van collecteopbrengsten. Iets waar we alle donateurs meer dan dankbaar voor zijn. Het bewijst dat de collecte nog steeds wordt gewaardeerd en dat een grote groep mensen, verspreid over het land en verschillende lagen van de bevolking, nog altijd meer dan bereid is om via de collectebus geld aan KWF te geven.

- KWF heeft ook innovatieve stappen gemaakt op het gebied van de collecte. Er is een proef gehouden met mobiel pinnen van een collectebedrag, meer dan ooit online campagne gevoerd en de nieuwe machtigingskaart bood een alternatief voor contant geld.
- Om in zoveel mogelijk regio's te collecteren, hebben we in 2015 actief nieuwe collectanten geworven. We zochten 7.500 nieuwe collectanten, waarna vervolgens meer dan 10.500 collectanten zich hebben aangemeld.

SamenLoop voor Hoop

Op verschillende plaatsen in Nederland organiseren vrijwilligers een SamenLoop voor Hoop. Lokale gemeenschappen slaan de handen ineen, vormen een organisatie-commissie en organiseren gezamenlijk deze fondsenwervende wandelstafette. Er wordt 24 uur lang gewandeld. Daarmee staat deze estafette symbool voor de voortdurende strijd tegen kanker. Deelnemers doen mee in een team, laten zich sponsoren en bedenken ludieke acties om geld in te zamelen.

- In 2015 werden er 36 keer een SamenLoop georganiseerd. Tijdens dit recordaantal SamenLopen, werd ook een recordbedrag binnengehaald met de gezamenlijke SamenLopen in één jaar tijd. Het ging om een totaalbedrag van € 3,4 miljoen. In 2014 werd tijdens 26 SamenLopen in totaal € 2,1 miljoen bijeengebracht. Van de 36 SamenLopen in 2015 werden 22 Samenlopen voor het eerst georganiseerd.
- Bij veel SamenLopen werd wederom intensief samengewerkt met het aanwezige kanker-inloophuis in de gemeente.
- Om de commissies te begeleiden die de SamenLopen lokaal organiseren, werkte KWF veel samen met ervaren SamenLoop-vrijwilligers die dit al eerder hebben gedaan.
- In 2015 werden 33 KinderLopen voor Hoop georganiseerd als onderdeel van

In 2015 waren er opgeteld 42.000 mensen op de been bij de gezamenlijke SamenLopen. Hun aanwezigheid droeg bij aan een ingezameld recordbedrag van € 3,4 miljoen.

de Samenloop voor Hoop. De opbrengst varieerde van € 300 tot bijna € 8.000 per KinderLoop. De KinderLoop biedt de mogelijkheid kanker bespreekbaar te maken voor kinderen. Het is een korte versie van de SamenLoop die meestal 24 minuten duurt waarbij kinderen onder begeleiding van een volwassene in teams lopen.

- Ter bevordering van het overzicht is er in 2015 voor alle gezamenlijke SamenLopen 1 overkoepelende online website met gekoppelde social media gelanceerd. Op deze manier kunnen vrijwilligers, deelnemers en toeschouwers in één oogopslag alle informatie over SamenLopen vinden.

Acties

In 2015 werden er meer dan 600 particuliere acties en circa 230 bedrijvenacties georganiseerd om fondsen te werven voor KWF. De opbrengst van deze acties van derden wordt aangeboden aan KWF voor wetenschappelijk onderzoek. Daarnaast initieert KWF eigen wervingsacties. Om het geheel aan acties te ondersteunen, in goede banen te leiden en te centraliseren werd in 2015 binnen de afdeling Werving een nieuw team opgezet in de vorm van team Acties.

De oprichting van team Acties speelt in op de trend dat jongere organisaties aangeven goede doelen te willen steunen door het organiseren van of deelnemen aan (kleine en grote) acties. Een trend die nadrukkelijk naar voren kwam na analyse van de doelgroep. Het doel van Team Acties is om opbrengsten uit bestaande acties te verhogen, nieuwe acties te (laten) ontwikkelen, bestaande procedures te verbeteren en de relatie met initiatiefnemers te intensiveren. Hierbij werkt Team Acties nauw samen met Team Vrijwilligers.

Eigen acties KWF:

- **TEAM KWF:** Eind november 2015 werd TEAM KWF gelanceerd; een uniek concept dat bestaat uit een sportief trainingsprogramma en fondsenwerving. TEAM KWF biedt een kans voor iedereen die de wedstrijd van zijn

leven wil lopen én wil helpen in de strijd tegen kanker. Samen met teamgenoten, sportieve BN'ers, supportteams en trainers bereiden deelnemers zich voor op een bijzondere sportieve uitdaging. Tijdens de weg er naar toe zamelen ze sponsorgelden in voor KWF. Er zijn inmiddels al bijna 250 deelnemers. Zij bereiden zich voor op deelname aan de Utrecht Science Park Marathon of de Almere City Run.

- **Nieuwe campagne en tv-show tv-concept: 'KWF Marathon weken'** In 2015 werd er hard gewerkt aan de voorbereidingen van een grootschalige wervingsactie in de vorm van de KWF MarathonWeken die in 2016 starten. Omdat het organiseren van diverse acties centraal staat, zijn deze campagne en de bijbehorende tv-show ondergebracht bij team Acties.

Grote acties derden

Binnen alle acties die particulieren en stichtingen organiseren om geld in te zamelen voor KWF onderscheiden we een aantal grote terugkerende en structurele acties.

Actie	Opbrengst (x € 1000)	Aantal deelnemers
Alpe d'HuZes	12.073	4.580
Fight cancer	1.897	Cijfers niet aanwezig
Ride for the Roses	940	8.200
Bergh in het Zadel	627	Cijfers niet aanwezig
Mont Ventoux	348	525
ColSensation	169	200
Kippenloop	166	6.000
Movember	124	Cijfers niet aanwezig

Tiende jaar Alpe d'Huzes: opbrengst van € 12 miljoen

- Alpe d'Huzes vierde in 2015 haar 10de editie. Zoals het hoort bij een jubileum, was het wederom een feestelijk evenement voor alle deelnemers, toeschouwers, organisatoren en vrijwilligers. Een gezelschap van ruim 4.500 fietsers beklom de Alpe d'Huez na maanden van trainen en sponsors werven voor deze bijzondere uitdaging. Het resulteerde in een totaalbedrag van ruim € 12 miljoen dat besteed wordt aan onderzoek.
- Fight cancer – het voormalige jongerenlabel van KWF – is nu een belangrijke zelfstandige samenwerkingspartner van KWF. In 2015 werd er via deze weg bijna € 1,9 miljoen bij elkaar gebracht. In 2015 organiseerden lokale vrijwilligersorganisaties voor het tweede jaar op rij Swim to Fight Cancer ten bate van Fight cancer. Waar in 2014 werd afgetrapt met 1 grote zwemactie in 's Hertogenbosch, werden dit jaar 2 zwemevents georganiseerd. De edities in 's Hertogenbosch en Dordrecht leverden samen een bedrag op € 717.183.

- Sinds de jaren '90 is de internationale fietstocht Ride for the Roses uitgegroeid tot een begrip. Op 6 september 2015 vond de 18de editie van de Ride for the Roses plaats in Aalsmeer, waar meer dan 8.000 fietsers van start gingen. De opbrengst van € 941.032 die zij bij elkaar hebben gebracht werd besteed aan 4 wetenschappelijke onderzoeken op het gebied van huidkanker.
- Stichting Bergh in het Zadel zamelt met uiteenlopende vrijwilligersacties geld in voor kankeronderzoek. Dit verschilt van een eens per 4 jaar gehouden sponsorfietstocht tot een golfevenement tot allerlei kleinere acties. De ingezamelde gelden gaan iedere 4 jaar naar een door KWF goedgekeurd, onderzoeksproject. In 2015 werd € 553.330 voor KWF ingezameld.
- In 2015 fietsten voor het achtste jaar diverse sportievelingen deelnemers de Mont Ventoux op met als missie 'sport als symbool in de strijd tegen kanker'. 552 deelnemers € 348.000 verzamelden aan sponsorgelden voor KWF.

Ruim 8.000 fietsers gingen van start voor Ride for the Roses

- Team Doelbewust uit Roosendaal organiseerde voor de vierde keer de ColSensation. Bij deze fietsactie rijdt men de Mont Ventoux op. Meer dan 200 deelnemers fietsten € 169.000 bij elkaar voor KWF.
- De Kippenloop – het wandelevenement in de Katwijkse duinen – is al jaren een heus begrip. Tijdens de 11de editie gingen 6.000 wandelaars van start. Samen brachten zij € 165.500 bij elkaar voor KWF.
- In 2015 startte KWF een meerjarige samenwerking met de Movember Foundation. De Movember Foundation is een liefdadigheidsinstelling die zich onder andere inzet voor de behandeling van prostaatkanker, teelbalkanker, psychische gezondheidsproblemen en lichamelijke inactiviteit. Met haar activiteiten zoals de Movember-campagne waarbij mannen in november een snor laten groeien in ruil voor sponsor- en donatiegelden, haalde ze € 124.000 op voor KWF.

Een greep uit andere acties:

- In samenwerking met het Radboud Oncologie Fonds lieten zo'n 400 deelnemers aan de Nijmeegse Vierdaagse zich sponsoren voor een gezamenlijk bedrag van € 92.500.
- In Bedum vond begin februari de Bedumer Winterloop plaatst met een opbrengst van ruim € 46.000.
- Niet alleen in Nederland, maar ook buiten de landsgrenzen zetten mensen zich in voor KWF. Zo namen studenten van de stichting RunForLife voor het 5de jaar op rij deel aan de Marathon van New York om ruim € 45.000 aan sponsorgeld binnen te rennen.
- De Vissenloop in IJmuiden; Deze wandelmarathon in IJmuiden resulteerde in het eerste jaar in een resultaat van meer dan € 29.500 voor KWF.

Grote gevers & partners

Het team Grote Gevers & Partners is verantwoordelijk voor bedrijven en particulieren die grote giften aan KWF doen en voor de gezamenlijke fondsenwerving met diverse academische ziekenhuizen. Vanuit een goede één-op-één relatie adviseren en betrekken ze relaties bij de doelbesteding van KWF. Zo onderhouden zij het relatiebeheer met zakelijke partners en stichtingen die KWF steunen, maar ook met mensen die willen nalaten aan KWF of bijvoorbeeld een fonds op naam oprichten. In 2015 werd op nagenoeg al deze onderdelen een hogere inkomstenstroom genoteerd dan begroot.

Nalaten

Een steeds grotere groep mensen laat na het overlijden een gift na via een testament aan KWF. Deze gift kan bestaan uit geld of bezittingen zoals kunst, sieraden of meubelen. Maar het kan ook gaan om onroerend goed, zoals een huis. In 2015 werd er € 44 miljoen verkregen uit nalatenschappen; € 2,4 miljoen meer dan in 2014. Een bedrag dat benadrukt hoe essentieel nalatenschappen voor KWF zijn. Hoewel nalatenschappen slechts deels beïnvloedbaar zijn, richtte KWF zich in 2015 op actief relatiebeheer en werving voor nalatenschappen. Zo werden er door vrijwilligers gesprekken gevoerd met geïnteresseerden over de mogelijkheden na te laten aan KWF.

Bedrijven

Tot ons genoegen zijn veel bedrijven maatschappelijk betrokken bij de KWF-doelen. In 2015 bedroegen de inkomsten uit bedrijven ruim € 3,5 miljoen. In december 2015 lanceerde KWF een bedrijvenkerstcampagne die bestond uit het versturen van kerstkaarten naar 12.500 bedrijven met de boodschap of bedrijven in plaats van dineren rond de kerstdagen niet liever doneren aan KWF. Ook werd er opgeroepen om zelf acties op te zetten. De campagne werd een succes. Er werd met de direct mailings meer dan € 67.000 opgehaald en er werden in totaal 32 kerstacties gestart. De bedrijvenkerstcampagne zal in 2016 een vervolg krijgen.

KWF Zakenvrienden

Dat de missie van KWF leeft op de werkvloer van bedrijven blijkt ook uit de 680 zakenvrienden waar KWF in 2015 over beschikte. Dit waren er 130 meer dan in 2014. KWF Zakenvrienden zijn bedrijven die vanaf € 200 per maand voor minimaal een jaar onderzoek steunen. Hierbij kiezen ze zelf

welk onderzoek ze steunen, met de keuze uit onderzoek naar 3 meest voorkomende kankersoorten in Nederland: dikkedarm-, long- en huidkanker. Niet alleen investeren bedrijven zo in oncologisch toponderzoek. Ook inspireren ze hun medewerkers, klanten en relaties om bij te dragen.

Twee voorbeelden van bedrijven die KWF ondersteunen uitgelicht:

- Hallmark**
 In de maand december organiseerde Hallmark een kerstcampagne ten bate van KWF onder het mom van "een Hallmark-kerstkaart is een donatie aan KWF waard". Dit resulteerde in een totaalbedrag voor KWF van € 103.243.
 De samenwerking met KWF wordt breed gedragen door de medewerkers van Hallmark. Zo hebben zij ook tijdens de collecteweek met elkaar gecollecteerd.
- Kruidvat**
 Kruidvat komt sinds 2011 op diverse manieren in actie voor KWF. In de zomermaanden draagt Kruidvat de boodschap van KWF uit met betrekking tot verstandig zonnen, o.a. via de Kruidvat-folder (oplage 6,1 miljoen). De totale opbrengst van alle acties was: € 76.915.

Grote Gevers

Grote Gevers zijn particulieren en stichtingen die ten minste € 2.000 per jaar doneren (eenmalig of cumulatief) en particulieren die bijdragen via een periodieke schenking met een jaarbedrag vanaf € 800. Met een minimum van € 100.000 kan een fonds op naam worden opgericht, waarmee de oprichter zich voor langere tijd verbindt aan een specifieke doelbesteding in het onderzoek naar kanker. Het totaal aan donaties van grote giftgevers kwam in 2015 uit op ruim € 4,1 miljoen, ruim € 1,3 miljoen meer dan begroot.

Samenwerking met UMC's en NKI

KWF heeft in de afgelopen jaren met een aantal UMC's en het NKI op fondsenwervend vlak intensief samengewerkt. Vanuit de overtuiging dat KWF graag haar merk, kennis en faciliteiten wil delen om samen met andere partijen meer inkomsten te generen in de strijd tegen kanker. In 2015 is met deze samenwerkingen € 2,9 miljoen bij elkaar gebracht. Opvallend is dat de meeste inkomsten uit acties en grote giften afkomstig zijn: donateurs komen graag gericht in actie of geven graag gericht aan onderzoek aan het ziekenhuis waarmee zij een binding voelen. In toenemende mate wordt ook nagelaten aan deze samenwerkingen.

In 2015 heeft KWF samengewerkt met:

- Maastricht UMC+ en de Health Foundation Limburg, Maastricht:
Kankeronderzoeksfonds Limburg
- NKI, Amsterdam:
Antoni van Leeuwenhoek Foundation
- Radboudumc, Nijmegen:
Radboud Oncologie Fonds

In goed overleg zijn de samenwerkingen met het LUMC en het UMCG per 1 oktober 2015 beëindigd. Het LUMC Kankerfonds en het UMCG Kankerresearchfonds gaan zelfstandig verder.

Strategie & Communicatie

Corporate Communicatie

Alle afdelingen van KWF bouwen door de communicatie met hun eigen doelgroepen mee aan het merk KWF en hebben impact op de reputatie van KWF. De afdeling Corporate Communicatie is primair verantwoordelijk voor het bouwen van een sterk merk en het waar mogelijk bewaken van de reputatie van KWF. Het team draagt daarom zorg voor het kader voor alle communicatie-uitingen van KWF en streeft daarbij naar een sterke binding met het brede publiek als vruchtbare bodem voor de doelstellingen van de afdelingen Doelbesteding en Werving. Het brede publiek betekent letterlijk: alle Nederlanders. Iedereen die (nog) geen directe relatie heeft met KWF, maar ook iedereen die dat al wel heeft, zoals onderzoekers in het oncologisch veld en donateurs. Onderzoekers en dona-

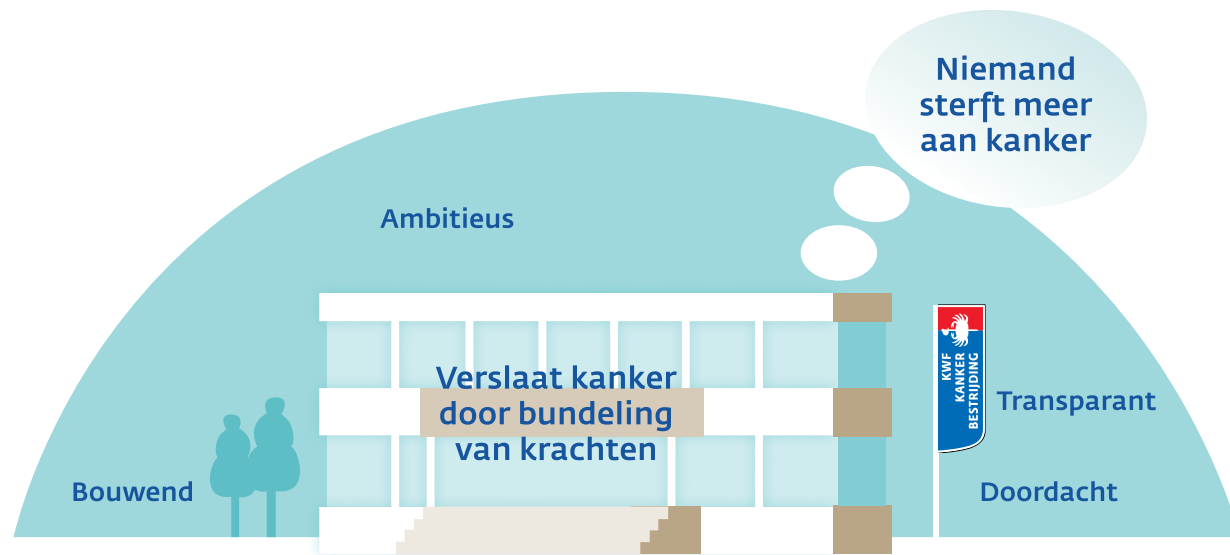
teurs zijn naast hun rol als relatie van KWF ook 'gewone' Nederlanders en krijgen zo alles wat KWF doet en zegt, mee. Die binding van het publiek aan KWF wordt gerealiseerd door een sterk merk en een sterke reputatie van KWF. Corporate Communicatie wil dat KWF bekend en bemind is en volgt daarom via marktonderzoek zorgvuldig haar resultaten. De naamsbekendheid van KWF bleef het afgelopen jaar onverminderd hoog. 99% van de Nederlanders kent KWF (spontaan plus geholpen). Vergeleken met andere goede doelen heeft KWF ook in 2015 de hoogste top of mind positie (12%), de op een na hoogste spontane bekendheid (39%) en de hoogste waardering (rapportcijfer 7,7) onder goede doelen organisaties (bron: GFK-Chariscope, onderzoek onder goede doelen over 2015).

Samen komen we steeds dichterbij
 In het voorjaar van 2015 is, als uitvoering van de beleidsvisie 2015-2019, de merkthematiek opnieuw bezien. Dit heeft in mei geleid tot de introductie van een nieuwe KWF merkcampagne: Samen komen we steeds dichterbij. Onze beleidsvisie voor genoemde periode gaat nadrukkelijk uit van krachtenbundeling vanuit de overtuiging dat we juist door krachten te bundelen steeds dichterbij de

dag komen dat niemand meer hoeft te sterven aan kanker. Immers, na tientallen jaren onderzoek zijn we kanker steeds beter gaan begrijpen. Met name door de voortgang in DNA-onderzoek, maar ook in techniek, hebben wetenschappers steeds meer inzicht kunnen krijgen in hoe kankercellen ontstaan en hoe ze kunnen groeien. Ook kunnen de eigenschappen van verschillende soorten tumoren steeds beter in kaart gebracht

worden en daardoor gericht worden behandeld. Door alles wat tot nu toe al bereikt is en door veelbelovende wetenschappelijke ontwikkelingen op dit moment durven we te stellen dat de dag dat niemand meer sterft aan kanker er komt. We weten nu alleen nog niet wanneer. Wat we wel weten is dat dat we samen deze dag dichterbij kunnen brengen. Want hoe meer financiële middelen beschikbaar zijn, hoe meer wetenschappelijk onderzoek we mogelijk kunnen maken en hoe sneller mensen met kanker daar baat bij kunnen hebben. Daarom vragen we iedereen om mee te helpen. Want alles wat we doen is weer een stap dichterbij. Dichterbij nog meer kennis, bij nieuwe successen en bij gerichtere, betere behandelingen. Dichterbij die ene dag. De dag dat we kanker verslaan.

De collecteweekcampagne begin september was de eerste massamediale campagne die ontwikkeld werd in lijn met de nieuwe

merkthematiek "Samen komen we steeds dichterbij" en bestond uit de inzet van een speciale tv commercial, radio, print, online en social media. De mediadoelstellingen werden ruim behaald (bron: M2Media). Circa 4,7 miljoen mensen tussen de 18-85 jaar oud zijn bereikt middels deze tv-flight, en gemiddeld zijn zij 4 keer bereikt.

Merkkompas en merkwaarden

2015 was het jaar van de aftrap; in volgende jaren wordt het merkwaarden concept steeds verder en breder geïmplementeerd in de KWF-organisatie. We geloven dat KWF succesvoller is als we werken vanuit dát wat ons uniek maakt: onze identiteit en overtuiging, ofwel ons merk. In juni 2015 is een nadrukkelijke interne keuze gemaakt om het merk als kompas te gebruiken: werkend vanuit een authentieke, relevante en onderscheidende positionering die leidend is voor strategie, cultuur en processen, krijgt de KWF

organisatiedoelen en gezamenlijke waarden, en bouwen we bovendien aan een sterke(re) organisatie. Centraal staan daarbij de 5 zogenaamde merkwaarden: ambitieus, bouwend, vernieuwend, open en doordacht. Aangevoerd door Corporate Communicatie en vanuit de overtuiging dat iedere KWF-medewerker ambassadeur is van het merk, is de hele organisatie betrokken geweest bij de selectie en het uitrollen van deze merkwaarden.

KWF in het nieuws

In 2015 was KWF vele malen in het nieuws op zeer diverse onderwerpen. Het team Corporate Communicatie stelt zich ten doel maximaal gebruik te maken van free publicity en doet dat met een zeer pro-actief persbeleid naar zowel print als radio en televisie. Ook op nieuws op het gebied van kanker van anderen wordt waar mogelijk geanticipeerd en anders zo snel mogelijk gereageerd. De verkregen media-aandacht wordt zorgvuldig bijgehouden en waar mogelijk in waarde uitgedrukt. Hoogtepunten in 2015 waren er voor de KWF-inspanningen op het gebied

van de toegankelijkheid van dure (kanker) geneesmiddelen, verkoop van tabakswaren, kinderen en de verleidingen van roken, de beide financiële toekenningsrondes, de KWF collecteweek, psychosociale zorg tijdens en na kanker, de resultaten van onderzoek van de KWO-prijswinnaars en een nieuw fondsenwervend concept, Team KWF.

Muntendamprijs

In augustus 2015 deed KWF voor de 41ste keer de oproep om kandidaten voor de Prof. dr. P. Muntendamprijs te nomineren. Deze onderscheiding en bijbehorend prijsbedrag van € 50.000 gaat elk jaar naar iemand met bijzondere verdiensten op het gebied van de kankerbestrijding in Nederland, bijvoorbeeld op het terrein van wetenschappelijk onderzoek, van psychosociale zorg en patiëntenbegeleiding of van voorlichting over kanker. Een speciale jury beslist over de nominaties. De bekendmaking van de winnaar en de uitreiking van de prijs vindt plaats in 2016.

Social Media en Online

De ontwikkelingen op het gebied van online en social media gaan snel en ook KWF beweegt nadrukkelijk mee. In lijn met de nieuwe beleidsvisie werd in 2015 de website van KWF aangepast. De homepage werd geprofessionaliseerd (zowel zichtbaar als niet-zichtbaar) omdat deze een belangrijke rol vervult. De ClickThrough Rate (CTR) van de homepage (aantal bezoekers dat op de homepage landt en doorklikt) steeg van 5% naar gemiddeld 20% en gemiddeld draagt de home inmiddels voor zo'n 36% bij aan het bezoek op KWF campagnepagina's. Op het gebied van social media stelde KWF zich in 2015 ten doel haar social media-activiteiten vanuit een duidelijke visie op te zetten, meetbaar te maken en een aantal pilots te doen om gericht te kunnen leren. Social media werden steeds vaker ingezet, de werkprocessen zijn steeds meer en beter gestroomlijnd en binnen campagnes zijn social media onmisbare kanalen geworden. KWF is actief op Facebook, LinkedIn, Youtube en Twitter. Video content wordt door de groei op online en social steeds vaker ontwikkeld en ingezet. In aanvulling op de medewerkers op kantoor is een speciaal webcare team – bestaande uit vrijwilligers – in het leven geroepen zodat KWF 24/7 en op piekmomenten altijd voldoende capaciteit heeft om op social media aanwezig te zijn.

Lobby & Public Affairs

Beleidsbeïnvloeding is 1 van de 3 instrumenten die KWF in haar beleidsvisie heeft vastgesteld op weg naar minder kanker, meer genezing, en een betere kwaliteit van leven.

Uiteraard zijn het beleid en de activiteiten van andere organisaties en instellingen in de zorg, zoals de overheid, zorgverzekeraars, onderzoeksorganisaties, medische beroepsgroepen, zorginstellingen en het bedrijfsleven medebepalend voor de mogelijkheden en effectiviteit van kankerbestrijding. KWF kiest er daarom voor haar netwerk en positie in te zetten om het beleid van genoemde partijen, daar waar zij onze doelen raken, te beïnvloeden. Als gerespecteerde en onafhankelijke organisatie met een grote maatschappelijke achterban zijn wij in staat om samen met betrokkenen relevante thema's en knelpunten te signaleren en te agenderen. Deze signalen zetten we om in adviezen en standpunten waarmee we overheid, zorgprofessionals, bedrijfsleven en publiek willen beïnvloeden in dienst van het bestrijden van kanker en ten faveure van de patiënt met kanker. In 2015 is de keuze gemaakt om actief Public Affairs- en lobby-capaciteit in te zetten op de volgende onderwerpen: Dure genees-

middelen, Zichtbare verkoop van rookwaren (displayban), Psychosociale oncologische zorg, en Loterijlicenties. In geval van roken wordt nadrukkelijk samengewerkt met andere organisaties middels de Alliantie Nederland Rookvrij (ANR).

Dure Geneesmiddelen

In vervolg op het rapport van de KWF Signaleringscommissie uit 2014 vroeg minister Schippers van VWS aan KWF om met de verschillende partijen in het zorgveld (artsen, verzekeraars, patiënten) actief te zoeken naar oplossingsrichtingen voor de voor de patiënt groeiende problematiek op het gebied van dure kankergeneesmiddelen. De opdracht was inzicht te geven in de huidige belemmeringen die artsen ervaren om (dure) kankermedicijnen voor te schrijven en advies te geven hoe deze belemmeringen opgelost kunnen worden. Op 2 juli presenteerde een speciale KWF-werkgroep het advies 'Effectieve nieuwe

Zichtbare verkoop van rookwaren (displayban)

KWF wil dat sigaretten en andere rookwaren voortaan uit het zicht van kinderen verkocht worden. Uit draagvlakonderzoek van TNS NIPO in opdracht van KWF blijkt dat meer dan de helft (57%) van de Nederlanders het eens is om tabak uit het zicht te halen. KWF voert daartoe gesprekken met de retailsector, kamerleden en het ministerie van VWS. In het verlengde van de displayban bepleiten we ook de invoering van neutrale, eerlijke verpakkingen voor sigaretten, onder meer via een online petitie eind 2015.

zijn. Het dient een integraal onderdeel van kwalitatief hoogwaardige oncologische zorg te zijn. Echter, de praktijk wijst vaak uit dat patiënten niet die zorg krijgen die zij nodig hebben. In een speciaal rapport van VWS in november 2015 onderschrijft ook de minister de noodzaak van deze zorg. Om die ook in de praktijk geleverd te kunnen krijgen, zet KWF zich in voor terugkeer van de zogenaamde aanpassingsstoornis in het verzekerde pakket.

Loterij licentie

Met het oog op behoud van de licentie voor de KWF Seizoenloterij is KWF in 2015 actief in gesprek gegaan met diverse stakeholders zoals Samenwerkende Loterijen Nederland, de Kansspelautoriteit en het ministerie van Veiligheid en Justitie.

Psychosociale oncologische zorg

In het belang van mensen met kanker vindt KWF dat psychosociale oncologische zorg altijd toegankelijke en betaalbaar dient te

middelen tegen kanker, maar het financieringssysteem kraakt' aan minister Schippers. Om beschikbaarheid van dure geneesmiddelen tegen kanker te waarborgen, deed de werkgroep 3 krachtige aanbevelingen:

- De toegang tot dure geneesmiddelen moet gegarandeerd zijn voor de patiënt. Transparantie waar welke behandeling gegeven wordt, is daarbij een randvoorwaarde. Ook is het noodzakelijk op korte termijn een apart macro-financieel kader in te richten voor dure geneesmiddelen met geormerkt geld. Het veld moet gepast en doelmatig voorschrijven.
- De prijs van geneesmiddelen moet omlaag. De farmaceutische industrie moet reële prijzen vragen tegen een maatschap-

pelijk aanvaardbare ROI. De overheid kan slim onderhandelen en inkopen. Inzet van alternatieven moet worden onderzocht en gestimuleerd.

- De problemen rondom de toegankelijkheid van dure geneesmiddelen zijn zeer ingewikkeld en divers. Daarom adviseert de werkgroep om een regiehouder aan te wijzen. Het is essentieel dat iemand de verantwoordelijkheid neemt voor de coördinatie en borging van de implementatie van de adviezen zodat krachten gebundeld kunnen worden.
- Sinds de presentatie van het rapport is KWF nadrukkelijk aanjager gebleven op het dossier toegankelijkheid en politiek en publiek zichtbaar.

Internationale zaken

Sinds haar oprichting doet KWF al het mogelijke om kanker terug te dringen en onder controle te krijgen. Onze focus ligt hierbij op Nederland, maar ook internationaal dragen we op verschillende manieren bij aan de strijd tegen kanker. Hieronder een greep uit een aantal internationale activiteiten van KWF:

Wereldkankerdag

Op Wereldkankerdag 2015 droeg KWF bij aan de speciale tijdelijke website: www.wereldkankerdag.nl. Diverse organisaties uit de oncologische zorgketen hebben via de site hun activiteiten onder de aandacht gebracht. Dit wordt sinds 2015 gedaan.

American Association for Cancer Research (AACR) Annual Meeting 2015 - Philadelphia

April 2015 was KWF één van de ruim 18.000 deelnemers van de AACR Annual Meeting; één van de grootste jaarlijkse kankeronderzoekscongressen ter wereld. Het thema van 2015 was "Bringing Cancer Discoveries to Patients". Op de AACR Annual Meeting presenteerden diverse KWF-onderzoekers hun resultaten. Daarnaast vinden hier elk jaar bijeenkomsten plaats van de internationale KWF-SU2C Dream Teams. De AACR Annual meeting biedt goede gelegenheid om met internationale samenwerkende organisaties, zoals de AACR en SU2C, samenwerkingen te intensiveren.

World Conference on Tobacco or Health

In maart 2015 nam een delegatie van KWF deel aan het World Conference on Tobacco or Health in Abu Dhabi. Op dit 4-jaarlijkse congres worden de nieuwste inzichten, activiteiten en onderzoeken op het tabak-ontmoedigingsdossier gepresenteerd.

3rd International Conference on UV and Skin Cancer Prevention in Melbourne

In december 2015 was KWF aanwezig op het internationale congres op het gebied van huidkankerpreventie. Daar worden de nieuwste inzichten en programma's op het terrein van bescherming tegen uv-straling en huidkankerpreventie gepresenteerd. Tevens presenteerden we onze Slim in de zon-strategie en brachten we een leerzaam bezoek aan de Cancer Council Victoria, voorlopers op het gebied van huidkankerpreventie.

European Conference of the Society for Nicotine and Tobacco Research – Maastricht

Het wetenschappelijke tabaksonderzoekscongres van de Society for Nicotine and Tobacco research werd dit jaar in Maastricht gehouden. De Universiteit Maastricht was trekker van de organisatie en KWF participeerde in de organisatiecommissie. Tijdens dit congres had KWF samen met Cancer Research UK (CRUK) een symposium waar onderzoeksresultaten met betrekking met stoppen met roken, die zijn mogelijk gemaakt door beide fondsen, werden gepresenteerd.

Samenwerking met Cancer Research UK op het rookvrij dossier

De samenwerking met CRUK op het rookvrij-dossier is geformaliseerd, na een bezoek aan de Britse organisatie en de samenwerking op het bovengenoemde congres in Maastricht. Naast regelmatige contacten en wederzijds delen van informatie, is KWF toegetreden tot de Tobacco Advisory Group binnen de Wetenschappelijke Raad van CRUK. De commissie adviseert ten aanzien van beleid en beoordeelt project- en onderzoeksvoorstellen.

Deelname aan de Patient Support Working Group van de ECL

We hebben de bijeenkomst in november 2015 in Belfast bijgewoond. Hier hebben wij ons strategietraject gepresenteerd en de stand van zaken daarvan op dat moment. De andere aanwezige landen waren hier zeer

in geïnteresseerd en willen in de volgende bijeenkomst in april 2016 graag horen wat de resultaten zijn en hoe we er mee verder gaan.

Aanwezigheid board meeting International Cancer Information Service Group

In juni 2015 waren we aanwezig bij de board meeting van de ICISG (International Cancer Information Service Group). Hier hebben we onze activiteiten op het gebied van de patiënteninformatievoorziening gepresenteerd, waarbij het specifiek ging om kanker.nl en de KWF Kanker Infolijn.

Samenwerking binnen McCabe-netwerk

In samenwerking met kankerbestrijdingsorganisaties uit Noorwegen, Frankrijk en Dene-marken en Rijksuniversiteit Groningen gaf KWF het McCabe-netwerk Europa vorm. Binnen dit netwerk wordt kennis op het snijvlak van rechtsgeleerdheid en kankerbestrijding (met name tabaksontmoediging) uitgebreid en uitgewisseld. Deze kennis en dit netwerk versterken op onze lobbyactiviteiten.

Deelname werkgroepen Cancer Control Joint Action

We nemen deel aan een werkgroep van CANCON (Cancer Control Joint Action) die werkt aan het verbeteren van de kwaliteit van leven van mensen met en na kanker op EU-niveau. Deze CANCON-groep heeft als opdracht te komen met evidence based aanbevelingen voor de rehabilitatie van mensen na kanker.

Organisatie & bestuur

Organisatie & bestuur

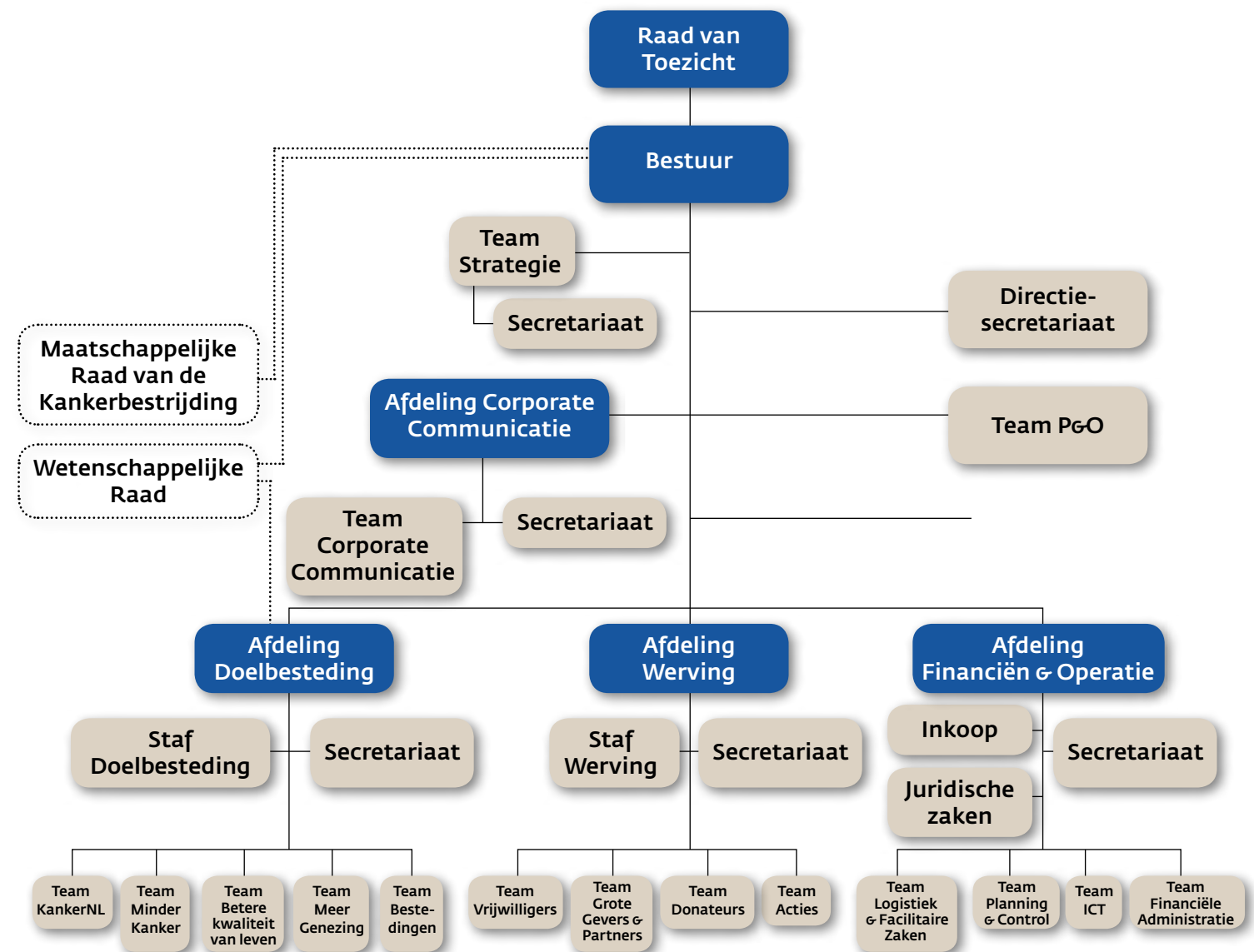
Kanker raakt ons allemaal. 1 op de 3 Nederlanders krijgt gedurende zijn of haar leven kanker, per jaar ruim honderdduizend mensen. Jaarlijks sterven er zo'n 43.000 mensen als gevolg van kanker. De ziekte is hiermee in Nederland doodsoorzaak nummer één. Wij willen niet accepteren dat zo veel mensen aan kanker lijden en eraan overlijden. Daarom doet KWF sinds haar oprichting al het mogelijke om kanker terug te dringen en onder controle te krijgen. Onze missie: kanker zo snel mogelijk

terugdringen en onder controle brengen. We zijn er voor mensen die leven met kanker en voor de mensen die met hen samenleven. Ons doel: minder kanker, meer genezing en een betere kwaliteit van leven voor kankerpatiënten. KWF Kankerbestrijding is opgericht in 1949 met de statutaire naam Stichting Koningin Wilhelmina Fonds voor de Nederlandse Kankerbestrijding, gevestigd te Amsterdam. KWF Kankerbestrijding is een stichting met een bestuurder/algemeen directeur en een Raad van Toezicht.

Organisatie

KWF is gevestigd in Amsterdam. De organisatie staat onder leiding van een algemeen directeur en bestaat uit 4 afdelingen: Doelbesteding, Werving, Financiën & Operatie en Strategie & Corporate Communicatie.

De afdelingen worden aangestuurd door een manager. Directie en managers vormen samen het management team, dat regelmatig bijeenkomt om beleidsmatige zaken en managementzaken te bespreken.

100.000

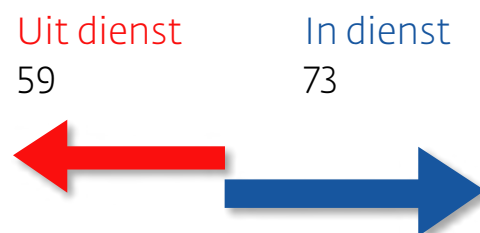

Eén op de drie Nederlanders krijgt gedurende zijn leven kanker, per jaar zijn dat ruim honderdduizend mensen.

Medewerkers

Per 31 december 2015 zijn er 225 medewerkers in dienst bij KWF, wat overeenkomt met 192,84 fte. 85% van de medewerkers werkt in deeltijd, gemiddeld werkt men 32,57 uur per week. De man/vrouw verhouding is 30% - 70%. De meeste medewerkers werken vanuit het hoofdkantoor in Amsterdam. De regiocoördinatoren begeleiden vanuit het land de plaatselijke KWF-afdelingen.

Verloop

Personeelsbeleid

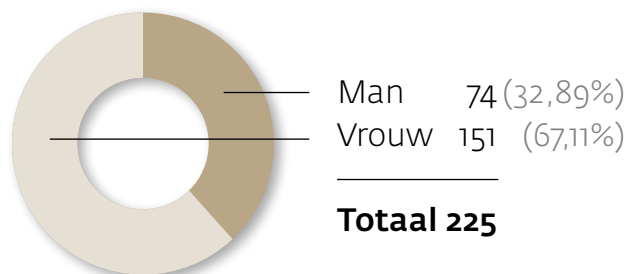
Medewerkers in beweging brengen en houden om daarmee de doelen van KWF en van de medewerkers te realiseren, is de kern van het personeelsbeleid van KWF. Dit doen we door op korte en lange termijn de doelen van medewerkers met KWF te verbinden. Hiermee creëren we voor onze medewerkers de optimale omstandigheden om op ieder moment hun functie goed te kunnen vervullen. De ontwikkelingen in de maatschappij, op de arbeidsmarkt en binnen KWF gaan snel. Blijven aansluiten bij en bijdragen aan de missiedoelen van KWF is cruciaal voor iedere medewerker. Hij of zij moet dus permanent investeren in de eigen werkervaring, kennis, ontwikkeling, vaardigheden en vitaliteit. Kortom: duurzame inzetbaarheid waarbij er naar gestreefd wordt om de wederzijdse doelstellingen zo veel mogelijk met elkaar te verbinden. KWF stuurt hierbij op resultaten, geeft verantwoordelijkheid en vraagt hiervoor aan de medewerker om verantwoordelijkheid te nemen: voor zichzelf en voor de ander.

Leiderschapsontwikkeling

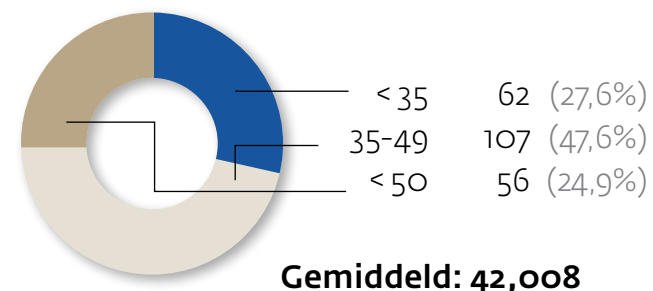
Binnen KWF heeft het leiderschapsteam – bestaande uit alle managers en teamleiders – een belangrijke rol in de aansturing van de teams en afdelingen. Vanwege die rol vinden we het van belang dat leidinggevenden worden ondersteund in hun ontwikkeling om die rol goed te kunnen vervullen. In 2015 hebben we een Management Development-traject doorlopen om het leiderschapsteam te trainen en te begeleiden in het neerzetten van een goede leiderschapsrol binnen KWF. Om leiderschap duurzaam in te bedden, is ervoor gekozen om 3 keer per jaar gericht aandacht te blijven besteden aan leiderschap met het gehele leiderschapsteam.

Aantal medewerkers

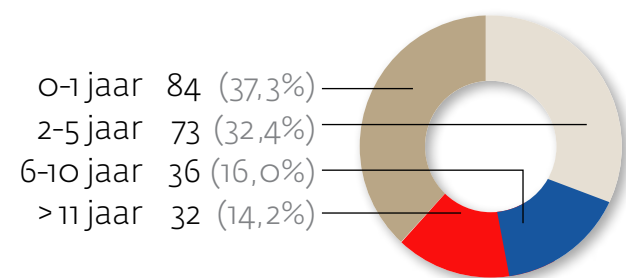
(peildatum 31-12-2015)

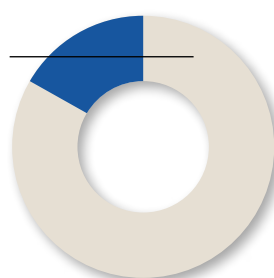
Leeftijd

Dienstjaren

Deelbetrekking: 85,71%
in uren: 32,57

Vanuit een concrete en overzichtelijke systematiek, in de vorm van de A3-methodiek, zijn de jaarplannen van 2016 vormgegeven en deze zullen leidend zijn voor het volgende jaar. Ook zijn onze nieuwe merkwaarden geïntroduceerd. KWF is ambitieus, open, bouwend, doordacht en vernieuwend.

Medewerkers tevredenheid onderzoek

In december 2015 is een Medewerkers Tevredenheid Onderzoek uitgevoerd naar de beleving van de medewerkers over het werken bij en voor KWF. Het onderzoek laat zien dat de medewerkers van KWF bovengemiddeld tevreden, bevlogen en betrokken zijn. Men is trots op KWF en staat achter de beleidsvisie. Men waardeert de samenwerking tussen de afdelingen en de klantgerichtheid van KWF. De samenwerking tussen de verschillende teams kan nog verder worden verbeterd, evenals efficiency en effectiviteit en duidelijkere afspraken over rollen en verantwoordelijkheden.

Bestuur & Management Team

Vitaliteit

KWF zet, in lijn met het missiedoel 'minder kanker' in op vitaliteit van haar medewerkers. Een gezonde leefstijl is belangrijk, ook voor medewerkers van KWF. We willen hierin het goede voorbeeld geven. Daarom is in 2014 een vitaliteitsproject gestart dat nog steeds actief wordt uitgevoerd. Medewerkers kunnen binnen dit programma op alle mogelijke manieren werken aan hun eigen vitaliteit en duurzame inzetbaarheid. Wij voeren, met behulp van subsidiegelden van de overheid, health checks uit. Op basis van die onderzoeksresultaten wordt jaarlijks een vitaliteitsprogramma ontwikkeld, met diverse elementen: van bootcampen en hardlopen, tot coaching op leefstijl en verantwoord eten, yoga en een goede work-life balance. Bewustwording over de eigen vitaliteit is een eerste stap naar duurzame inzetbaarheid.

De ondernemingsraad

De zittingsperiode van de Ondernemingsraad (OR) startte juni 2014 en eindigt juni 2017. In 2015 zijn tussentijdse verkiezingen gehouden, waarna er 3 nieuwe leden werden verwelkomd. De OR en de directie voerden 6 keer overleg. De notulen van deze vergaderingen werden op intranet gepubliceerd. Hetzelfde geldt op incidentele basis voor de formele

reactie van OR op advies- of instemmingsaanvragen. Onderling is de OR 11 keer in vergadering bijeen geweest, naast de werkzaamheden in commissies. De KWF-vertrouwenspersonen en (project)managers werden uitgenodigd in de OR-vergaderingen. Ook de Raad van Toezicht was in 2015 gesprekspartner. Advies- en instemmingsaanvragen werden behandeld. In november 2015 heeft de OR haar doelstellingen en werkwijze voor de rest van de zittingperiode in een tweedaagse offsite aangescherpt.

De ondernemingsraad bestond per 31 december 2015 uit:

- **Simone van Dijk**, OR-voorzitter
- **John van Burgsteden**
- **Irene Louman**
- **Floor Busch**
- **Margriet van Dijk**
- **Sandra Boere**
- **Kim Kruijt**

De OR wordt bij haar activiteiten ondersteund door een parttime ambtelijk secretaris.

De dagelijkse leiding van KWF ligt bij de algemeen directeur/bestuurder drs. Michel T. Rudolphie, MBA. Hij legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht. De algemeen directeur laat zich bijstaan door het Management Team (MT), gevormd door managers van de afdelingen.

Het MT vergadert minimaal twee keer per maand over inhoudelijke, strategische, organisatorische en operationele onderwerpen. De vergadering wordt voorgezeten door de algemeen directeur. Verder is er twee keer per maand een informeel overleg om de voortgang op diverse onderdelen met elkaar te delen. In het MT hebben de algemeen directeur, de manager Doelbesteding, de manager Werving, de manager Corporate Communicatie en de manager Financiën & Operatie zitting. Het MT wordt ondersteund door het directiesecretariaat en de bestuurssecretaris die een adviseerende rol heeft in het MT.

Samenstelling MT per 31 december 2015:

Per 1 februari 2015 heeft, wegens het aanvaarden van een andere uitdaging, de manager Strategie & Corporate Communicatie de organisatie verlaten. De vacature

werd per 17 augustus 2015 opgevuld door de aanstelling van Sigrid Attema als manager Corporate Communicatie. De aanstelling geschiedde op basis van een functieprofiel en werd begeleid door een extern bureau. Aan de selectiecommissie nam ook een lid van de Raad van Toezicht deel.

Algemeen directeur/bestuurder

Drs. Michel T. Rudolphie, MBA

Nevenfuncties (onbezoldigd): bestuurslid Stichting Loterijacties Volksgezondheid; voorzitter Raad van Toezicht Samenwerkende Non-profit Loterijen; voorzitter Alliantie Nederland Rookvrij; bestuurslid Goede Doelen Nederland; voorzitter Kankeronderzoekfonds Limburg; bestuurslid Antoni van Leeuwenhoek Foundation; vicevoorzitter bestuur Stichting Spiering Fonds; lid Comité van aanbeveling Bergh in het Zadel; bestuurslid Vrienden van de Pijp (restaurant te Rotterdam).

Manager Doelbesteding

Drs. Sandra Kloezen

Nevenfuncties: geen

Manager Werving

Jan-Willem Förch

Nevenfuncties (onbezoldigd): bestuurslid

Antoni van Leeuwenhoek Foundation;
bestuurslid Radboud Oncologie Fonds;
bestuurslid Kankeronderzoekfonds Limburg.

Manager Financiën & Operatie

Drs. Koos Boering RA

Nevenfuncties (onbezoldigd): Penningmeester Ride for the Roses; Penningmeester Beter Leven Keurmerk, Penningmeester Eurogroup for animals (Brussel); Lid Audit Commissie stichting Aap.

Manager Strategie & Corporate Communicatie

Drs. Stan Termeer

(tot 1 februari 2015)

Nevenfuncties: geen

Sigrid Attema – van den Broek

(vanaf 17 augustus 2015)

Nevenfuncties: geen

Bezoldiging algemeen directeur

De algemeen directeur is in loondienst en beschikt daarbij over een leaseauto. Er zijn aan de directeur geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt. Het salaris van de algemeen directeur bedroeg in 2015 € 152.066, inclusief vakantiegeld. De directeur ontvangt geen 13de maand of andere bonusregeling. De sociale lasten en pensioenpremie bedroegen € 22.286.

en de fiscale bijtelling voor de leaseauto minus eigen bijdrage bedroeg € 3.865. KWF is actief op het brede terrein van kankerbestrijding, van financiering van kankeronderzoek, tot preventie en patiëntenondersteuning. KWF is met ruim 100.000 vrijwilligers en 192,84 fte aan beroepskrachten een grote organisatie en kent een éénhoofdig bestuur/directie. Slagvaardigheid en deskundigheid zijn voor een organisatie als KWF van groot belang.

Het salaris van de directeur is afgestemd op de verantwoordelijkheid die dit met zich meebrengt. Wij vinden het belangrijk dat het salaris van onze directeur voldoet aan alle normen die er vanuit de overheid en de branche gesteld worden. KWF is aangesloten bij Goede Doelen Nederland (voorheen VFI) en daarmee gehouden aan de beloningsregeling voor directeuren. De norm die Goede Doelen Nederland hanteert gaat uit van salaris, vakantiegeld en een eindejaarsuitkering. Van een eindejaarsuitkering is overigens bij KWF geen sprake. In de norm wordt onder meer rekening gehouden met de zwaarte van de functie en de complexiteit en omvang van de organisatie. Tot 2015 was de beloning van de directeur (2014: € 149.347) ruim onder het maximum van de regeling (2014: € 158.000). Per 1 januari 2015 is de regeling aangepast aan

de maxima van de Wet Normering Topinkomens 2 (WNT2). Evenals bij WNT1 is bepaald dat voor al aangestelde directeuren, voor zover zij boven het nieuwe maximum beloond worden er een overgangsregeling van kracht is tot 2019. Deze overgangsregeling bepaalt dat salarissen, voor zo ver boven het maximum, toegekend voor ingang van de nieuwe regeling nog 4 jaar gehandhaafd mogen blijven. Daarna wordt in 3 jaar tijd afgebouwd naar het nieuwe maximum. KWF valt in de 'zwaarste' categorie, waarbij een maximaal bruto jaarsalaris voor 2015 is vastgesteld van € 144.000. Dit bedrag is exclusief sociale lasten, pensioenpremie en overige vergoedingen en kosten. Met een salaris plus vakantiegeld van € 152.066 is de beloning boven het nieuwe maximum. Gekozen is om de overgangsregeling van toepassing te laten zijn en daarmee tot uiterlijk 2019 recht te doen aan de gemaakte afspraken. Vanaf 2019, of zo veel eerder wanneer een nieuwe algemeen directeur/bestuurder zou worden aangesteld, zal de beloning worden bepaald op maximaal de dan geldende WNT-norm. De totale bezoldiging (salaris plus vakantiegeld, overige vergoedingen, pensioenpremie en sociale lasten) van de algemeen directeur belooft € 178.217 en is daarmee op het niveau van het nieuwe maximum van € 178.000 zoals voorgeschreven door de WNT2.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken en adviseert de bestuurder van KWF (directeur Michel Rudolphie) over de grote lijnen van het beleid.

Benoeming Raad van Toezicht

De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd door coöptatie, na raadpleging van de adviesraden bij benoeming van leden op hun aandachtsgebied. Hierbij geldt dat naast de voorzitter en de financieel toezichthouder 5 leden van de Raad van Toezicht zullen worden (her)benoemd uit personen die een verbondenheid hebben met de wezenlijke werkgebieden van KWF: doelbesteding en patiëntenzorg, communicatie, (fondsen)werving en het in stand houden van een optimaal vrijwilligersbeleid. Een volgens rooster aftredend lid van de Raad van Toezicht is 1 keer herbenoembaar voor een periode van ten hoogste 4 jaar. In 2013 heeft de Raad van Toezicht een profielschets opgesteld. Op basis van deze schets zijn profielen voor de afzonderlijke posities beschreven, welke leidend zijn bij het werven van nieuwe leden van de Raad. Bij de werving laat de organisatie zich ondersteunen door een extern selectiebureau.

Samenstelling Raad van Toezicht per in 2015:

Per 8 september 2015 is Harm Bruins Slot teruggetreden als voorzitter (en als lid) van

de Raad. Per dezelfde datum is in zijn opvolging benoemd Tanja Bender, sinds 2012 algemeen lid met als aandachtsgebied juridische zaken en governance.

In opvolging van Tanja Bender is per 8 september Frederieke Leeftang benoemd tot algemeen lid met als aandachtsgebied: juridische zaken en governance.

De Raad hecht grote waarde aan een samenstelling die recht doet aan het werkveld en de aandachtsgebieden waarop KWF als organisatie actief is. Om die reden werd eerder al besloten tot uitbreiding met een tweetal leden met als aandachtsgebieden Communicatie en (Fondsen)werving & positionering. In 2015 zijn voor deze posities een tweetal kandidaten geworven. Per 15 december 2015 werden Eugenie van Wiechen en Dennis Brussaard benoemd als nieuwe leden van de Raad.

Voorzitter

Mr. H.J.E. (Harm) Bruins Slot,

voorzitter sinds 2008 tot 8 september 2015.
Nevenfuncties: voorzitter Raad van Toezicht 's-Heeren Loo; vicevoorzitter Vereniging Aegon; voorzitter Raad van Commissarissen

Rabobank Apeldoorn e.o.; voorzitter Raad van Toezicht Geldersch Landschap en Kasteelen; bestuurslid De12Landschappen.

Prof. mr. T. (Tanja) Bender vanaf 8 september 2015. Sinds 2012 tot 8 september 2015 algemeen lid met als aandachtsgebied: juridische zaken en governance.

Functie: hoogleraar Internationaal Belastingrecht Universiteit Leiden en tot 1 juli 2015 Tax Partner PriceWaterhouseCoopers.

Nevenfuncties: bestuurslid Stichting Foundation for Advanced International Tax Studies; lid advisory board International Tax Center Leiden; bestuurslid Stichting Financiële Natenschap FISKAAL; lid Raad van Toewijzing Stichting Minerva Scholarship Fund

Vicevoorzitter

Prof. dr. J. (Jaap) Verweij, vicevoorzitter sinds 2011.

Aandachtsgebied: wetenschappelijk onderzoek en zorg

Functie: decaan en vicevoorzitter Raad van Bestuur, Erasmus MC

Nevenfuncties: Lid Koninklijke Nederlands Academie voor Wetenschappen (KNAW), Lid Adviesraad College van Bestuur Faculteit Geneeskunde Aarhus University, Wetenschappelijk adviseur Cancer Research Center Tokyo, Lid European Academy of Cancer Sciences, Lid Raad van Commissarissen van de EUR Holding, Lid Raad van Toezicht van het Center for Personalized Cancer Treatment, Associate Editor Journal Clinical Oncology, Lid Onafhankelijke Gegevens Controle commissies Weke Delen Sarcomen studies (Sarco-

ma Alliance through Research and Collaboration (SARC)), Lid Wetenschappelijke adviesraad Sotio, Lid Wetenschappelijke adviesraad SOCRATES (Sanofi), Lid Wetenschappelijke adviesraad AbbVie, Lid Comité van Aanbeveling van het Rotterdam Science Festival, Lid ASCO Bestuur, Voorzitter Comité van Aanbeveling van Inloophuis Poppy's.

Algemeen lid

Drs. A. (Annette) Mosman RA, sinds 2014

Aandachtsgebied: financiën

Functie: algemeen directeur Generali Nederland N.V., Amsterdam

Nevenfuncties: Bestuurslid Verbond van Verzekeraars, lid sectorbestuur arbeidsvoorwaarden Verbond van Verzekeraars, lid commissie Financieel-Economische zaken Verbond van Verzekeraars, bestuurslid Stichting Jeugd Tandverzorging Amsterdam, bestuurslid Nederlands Handbal Verbond.

Algemeen lid

Mr. F. (Frederieke) Leeftang, lid sinds 8 september 2015.

Aandachtsgebied: juridische zaken en governance

Functie: advocaat en lid Raad van Bestuur Boekel Advocaten & Notarissen

Nevenfuncties: Bestuurslid AMC Foundation, Lid van de Raad van Toezicht Onderwijsstichting Zelfstandige Gymnasia (OSZG), Bestuurslid Vereniging voor Mededingingsrecht, Bestuurslid Amsterdam Diner Foundation, Lid van de Raad van Advies CIZ, Bestuurslid Stichting Keurmerk Goede Doelen.

Algemeen lid**Drs. E. (Eugenie) van Wiechen,**

MBA, sinds 15 december 2015

Aandachtsgebied: communicatie/(fondsen) werving & positionering

Functie: algemeen directeur FD Mediagroep

Nevenfuncties: Lid Raad van Commissarissen Schibsted Media Group, Lid Alumni Board McKinsey Amsterdam, Lid Dutch Insead Council

Algemeen lid**A.W. (Adriaan) Grandia,** lid sinds 2008.

Aandachtsgebied: marketing

Nevenfuncties: honorair consul-generaal van Malta; projectcoördinator, adviseur Hospitality Support Group; bestuurslid Eiland Pampus; bestuurslid VVW ATCB Pensioenfonds; directeur AWG Hospitality Consultants; bestuurslid Nederlandse Consuls Association; lid comité van aanbeveling Nelson Mandela Kinderfonds.

Algemeen lid**D. (Dennis) Brussaard,** sinds 15 december 2015

Aandachtsgebied: communicatie/(fondsen) werving & positionering

Functie: zelfstandig televisiemaker

Nevenfuncties: geen

Onkostenvergoeding Raad van Toezicht

De leden van de Raad van Toezicht zijn onbezoldigd; ze ontvangen geen beloning, maar komen wel voor vergoeding van gemaakte kosten in aanmerking. De kosten voor de Raad van Toezicht bedroegen in 2015 € 22.722,

bestaande uit reis-, verblijf- en representatiekosten € 805, afscheidssymposium voorzitter € 3.767 en kosten voor werving van een drietal nieuwe leden € 18.150. In totaal is er € 26.000 gebudgetteerd.

Verslag Raad van Toezicht 2015

In 2015 vergaderde de Raad van Toezicht 6 keer. De belangrijkste aandachtsvelden van de Raad zijn: toezichthouden, adviseren/klankborden en werkgeverschap. Onderstaand een kort verslag/overzicht van de meest belangrijke besproken onderwerpen.

Algemeen

Per 23 juni 2015 is prof.dr. Jaap Verweij herbenoemd als lid en als vice-voorzitter voor een 2de periode van 4 jaar tot 2019. Op 8 september is Mr. Harm Bruins Slot teruggetreden als voorzitter en lid van de Raad en werd per die datum opgevolgd door prof.mr. Tanja Bender, tot die datum lid met als aandachtsgebied governance en juridische zaken. In haar opvolging werd per diezelfde datum Mr. Frederieke Leeftang benoemd. Per 15 december zijn op een tweetal nieuwe posities met als aandachtsgebieden Communicatie en (Fondsen) Werving & positionering drs. Eugenie van Wiechen, MBA en Dennis Brussaard benoemd. Daarmee is de Raad op de statutair bepaalde maximale omvang van 7 leden gekomen.

Om de belangen van de organisatie het beste te kunnen dienen heeft de Raad, ook gezien de gewijzigde samenstelling en het nieuwe

beleidsplan, besloten de diverse rollen en de onderlinge samenwerking te willen verkennen om zo optimaal de kwaliteiten van de leden te kunnen benutten.

Leden van de Raad van Toezicht overleggen geregeld met het Management Team, de ondernemingsraad en de adviesraden van KWF. Daarnaast zijn zij met enige regelmaat aanwezig bij cheque-overhandigingen, (fondsenwervende) evenementen en onderzoekersbijeenkomsten.

Toezicht houden

In de vergadering van 23 april 2015 heeft de Raad op advies van de Audit-commissie, goedkeuring verleend aan de jaarrekening 2014, evenals aan het jaarverslag 2014. Ook werd ingestemd met het bestedingsvoorstel betreffende het overschot 2014. In de vergaderingen door het jaar heen zijn de actuele overzichten van inkomsten en uitgaven behandeld. In de vergadering van 15 december 2015 zijn het jaarplan 2016 en begroting 2016 goedgekeurd. Ten aanzien van de begroting werd een advies van de Audit-commissie ontvangen.

Door een delegatie van de Raad zijn exit-gesprekken gevoerd met een vertrekkend MT-lid en met de vertrekkende manager P&O. Het verslag daarvan is besproken in de Raad als geheel.

Na ontvangst van een positief advies van de Beleggingscommissie is ingestemd met het aanstellen van een tweede vermogensbe-

heerder om beleggen in zakelijke waarden beter te kunnen stroomlijnen.

Adviseren/klankborden

In diverse vergaderingen is stilgestaan bij de, in lijn met de nieuwe beleidsvisie, veranderende rol van KWF richting het onderzoeksveld, de wijze en inrichting van advisering via wetenschappelijke raden en maatschappelijke raad.

Daarnaast werd onder andere de verzelfstandiging van kanker.nl besproken. Verder heeft de Raad zich laten informeren over het beleid en de uitvoering daarvan rond vrijwilligers, de merkwwaarden en het daarop gebaseerde merkpaspoort. Ook is een benchmark van het salarisgebouw van de organisatie toelicht en besproken.

Werkgeverschap

Met de bestuurder is een beoordelings- en functioneringsgesprek gevoerd. Daarnaast is, mede op advies van de Remuneratiecommissie, een standpunt ingenomen over de toepassing van de nieuwe regeling voor beloning van directeuren vastgesteld door de Vereniging Goede Doelen Nederland. De nieuwe regeling gaat uit van WNT 2 en voorziet in een overgangsregeling voor bestaande contracten. Besloten is de regeling voor KWF te volgen. Op advies van de Remuneratiecommissie is ook de functiebeschrijving en -waardering voor managers vastgesteld. Een delegatie van de Raad heeft deelgenomen aan de selectiecommissie voor de aanstelling van een nieuw MT-lid.

Adviesraden- en commissies

Wetenschappelijke Raad gaat over in commissies Preventie en Begeleiding

De Wetenschappelijke Raad (WR) beoordeelt onderzoeksvoorstellen en brengt advies uit aan het bestuur van KWF. De Wetenschappelijke Raad bestrijkt het hele onderzoeksveld en is onderverdeeld in commissies per onderzoeksgebied. KWF werkt toe naar een flexibele raadstructuur in 2016. De eerste stap in de herinrichting van de WR en de Raad voor Preventie en Patiëntenondersteuning (RPP) is de instelling van de tijdelijke commissie Preventie en de commissie Begeleiding (voortkomend uit de commissie voor Psychosociale Oncologie). Het onderscheid tussen de WR en de RPP verdwijnt daarmee: er is sprake van 1 Raad met Presidium. De samenstelling was per december 2015 als volgt:

Samenstelling Wetenschappelijke Raad:

De WR bestond op 31 december 2014 uit een WR-presidium en zes commissies, te weten: de commissie voor Fundamenteel Kankeronderzoek, de commissie voor Translationeel en Toegepast onderzoek, de commissie voor Klinische Studies, de tijdelijke commissies Preventie (nieuw) en Begeleiding (voortkomend uit de commissie voor Psychosociaal onderzoek) en de Signaleringscommissie Kanker (SCK).

De volgende personen hadden op 31 december 2015 zitting in het presidium van de WR:

WR-presidium

Voorzitter:

Prof. dr. Gerrit Meijer

Vicevoorzitter:

Prof. dr. Stefan Sleijfer

Overige leden:

Prof. dr. Hans Gelderblom

Prof. dr. Han van Krieken

Prof. dr. ir. Flora van Leeuwen

Prof. dr. René Medema

Prof. dr. Lonneke van de Poll-Franse

Prof. dr. Judith Prins

Ambtelijk secretaris:

Dr. Carina Pittens

Commissie voor fundamenteel kankeronderzoek

Voorzitter:

Prof. dr. René Medema

Vicevoorzitter:

Prof. dr. Han van Krieken

Overige leden:

Prof. dr. Sjoerd van der Burg

Prof. dr. Ruud Delwel
Prof. dr. Peter ten Dijke
Prof. dr. Tanja de Gruijl
Prof. dr. Gerald de Haan
Prof. dr. ir. Jos Jonkers
Prof. dr. Roland Kanaar
Prof. dr. Geert Kops
Prof. dr. Wouter de Laat
Prof. dr. Ferry Ossendorp

Ambtelijk secretaris:

Dr. Wies van Roosmalen

Commissie voor translationeel en toegepast onderzoek

Voorzitter:

Prof. dr. Stefan Sleijfer

Vicevoorzitter:

n.n.t.b.

Overige leden:

Dr. Fons van den Eertwegh
Prof. dr. Manon van Engeland
Prof. dr. Jourik Gietema
Dr. Kenneth Gilhuijs
Prof. dr. Harry Groen
Prof. dr. Marcel van Herk
Prof. dr. Jan Langendijk
Prof. dr. Iris Nagtegaal
Prof. dr. Marinus van Oers

Prof. dr. Rob Pieters
Dr. Henk van der Poel
Prof. dr. Emiel Rutgers
Prof. dr. Peter Siersema
Prof. dr. Kees Verhoef
Prof. dr. Jolanda de Vries
Prof. dr. ir. Matty Weijnenberg

Ambtelijk secretaris:

Dr. Laurien Hoefnagel

Commissie voor klinische studies

Voorzitter:

Positie vacant

Vicevoorzitter:

Prof. dr. Hans Gelderblom

Overige leden:

Dr. Carla van Gils
Dr. Michael Hauptmann
Dr. Gerwin Huls
Prof. dr. Hans Kaanders
Prof. dr. Corrie Marijnen
Dr. Ron Mathijssen
Drs. Linda Mol
Prof. dr. Emiel Rutgers
Dr. Siena van der Wilt
Prof. dr. Axel zur Hausen
Dr. Sonja Zweegman

Ambtelijk secretaris:

Dr. Miranda Kleijn

Commissie Begeleiding**Voorzitter:**

Prof. dr. Judith Prins

Vicevoorzitter:

Prof. dr. Lonneke van de Poll-Franse

Overige leden:

Prof. dr. Marjolein Berger

Prof. dr. Joost Dekker

Prof. dr. Mariët Hagedoorn

Dr. Luca Incrocci

Prof. dr. Gemma Kenter

Dr. Judith Kroep

Prof. dr. Lilian Lechner

Dr. Ellen Smets

Prof. dr. Ingrid Steenhuis

Dr. Adri Voogd

Ambtelijk secretaris:

Dr. Janneke Elberse

Commissie Preventie**Voorzitter:**

Prof. dr. ir. Flora van Leeuwen

Vicevoorzitter:

Prof. dr. Bart Kiemeneij

Overige leden:

Prof. dr. Pim Assendelft

Prof. dr. Matthijs van den Berg

Prof. dr. Hans Berkhof

Prof. dr. Piet van den Brandt

Prof. dr. Erik Buskens

Prof. dr. Ellen Kampman

Prof. dr. Folkert Kemenade

Dr. Monique van Leerdam

Prof. dr. Willem Mali

Dr. Marcel Pieterse

Prof. dr. Marjolein Smidt

Prof. dr. Peter Snijders

Ambtelijk secretaris:

Drs. Fleur Huijsman

**Signaleringscommissie
Kanker (SCK)****Voorzitter:**

Prof. dr. Ate van der Zee

Vicevoorzitter:

Prof. dr. Chris Meijer

Overige leden:

Prof. dr. Neil Aaronson

In memoriam dr. Els Borst-Eilers

Prof. dr. Winette van der Graaf

Prof. dr. ir. Koos van der Hoeven

Drs. Ronald Keus

Prof. dr. Harry de Koning

Dr. Jean Muris

Prof. dr. Johan Polder

Prof. dr. Lonneke van de Poll-Franse

Prof. dr. Jaap Stoker

**Maatschappelijke Raad van
KWF Kankerbestrijding (MRK)**

De Maatschappelijke Raad van KWF Kankerbestrijding (MRK) adviseert het bestuur van KWF gevraagd en ongevraagd ten aanzien van allerlei zaken, voornamelijk waar het gaat om onderwerpen die voor de KWF-vrijwilligers van belang zijn. De MRK bestaat uit vrijwilligers die inzicht hebben in de beleidsvoering van KWF, actief zijn binnen KWF-afdelingen, betrokken zijn bij acties voor KWF of beschikken over specifieke kennis en ervaring die voor het functioneren van de raad van belang zijn.

De MRK vergaderde in het verslagjaar 2015 1 keer. Onderwerp van overleg was een ad-

viesaanvraag betreffende de ontwikkeling van een nieuwe visie op advisering door vrijwilligers en maatschappelijk betrokkenen. Daarnaast heeft er overleg plaatsgevonden tussen de MRK en de bestuurder en RvT om te zien hoe de adviserende rol van de MRK het beste kan worden ingebed in de beoogde nieuwe organisatiebrede adviesstructuur. De oprichting van een overkoepelende KWF Adviesraad in 2016 heeft gevolgen voor het bestaan van de MRK. Met de komst van deze raad wordt de MRK naar verwachting in de loop van 2016 opgeheven.

Op basis van het rooster van aftreden werd in het verslagjaar afscheid genomen van mevrouw H. (Hendrien) Landeweer, voorzitter a.i. van de MRK. Ook traden de volgende leden af: mw. L.D.F. (Liliane) Goossens, dhr. H.E. (Hans) Bernaert, dhr. E. (Eduard) Mesritz en dhr. H. (Hans) Visser. Gezien de verwachte opheffing van de MRK, werd besloten de ontstane vacatures niet in te vullen. Per 31 december 2015 had alleen enkel het volgende lid zitting in de MRK: mw. E.J.M. Calis (Engelien), voorzitter KWF-afdeling Nijmegen en eigenaar/adviseur van Borealis Organisatieadvies & management-support.

Vrijwilligers

KWF kan haar werk alleen doen dankzij de inzet en steun van haar vrijwilligers. Meer dan 100.000 mensen zetten zich gedurende het jaar belangeloos in voor KWF. Vrijwilligers nemen een bijzondere plek in bij KWF. Via hun inzet tonen ze betrokkenheid bij ons werk, dragen ze bij aan onze financiële basis en creëren zij draagvlak in de samenleving. Jaarlijks zetten ruim 100.000 mensen zich vrijwillig in om bij te dragen aan de doelstellingen van KWF.

Zij bieden:

- Een financiële bijdrage (het aanbieden van geld, tijd en betrokkenheid) door zelf een (individuele) actie te starten of aan te sluiten bij een bestaande actie en hierbij geld in te zamelen.
- Een inhoudelijke bijdrage (het aanbieden van kennis en kunde) door een ambassadeurschap dat kan variëren van een expert-vrijwilliger die zijn kennis op kantoor of in het land aanbiedt, een bestuurslid van een lokale afdeling of SamenLoop-commissie, een lid van de Wetenschappelijke Raad, of een patiënt die zijn visie deelt, tot een lokale vrijwilliger die het plein van een middelbare school rookvrij maakt.

Meer dan 100.000 vrijwilligers: te bedenken dat iedere vrijwilliger stuk voor stuk een deel van zijn of haar tijd, geld, energie, kennis of kunde belangeloos inzet voor KWF maakt ieder van hen heel bijzonder. Dit maakt het feit dat we er maar liefst over 100.000 mogen beschikken een ongelooflijk aantal mensen dat respect en waardering verdient.

Centraal staat de vraag hoe we deze mensen maximaal in hun kracht kunnen zetten, en tegelijkertijd maximaal kunnen laten bijdragen aan het bereiken van onze missie. Want dat blijft het vertrekpunt in ons vrijwilligersbeleid. Het hebben van vrijwilligers is geen doel op zich, maar draagt bij aan het realiseren van onze doelstellingen. De bijdrage van vrijwilligers moet zinnig zijn, zowel voor de vrijwilliger als voor KWF en vrijwilligers moeten optimaal gefaciliteerd worden.

Het vertrekpunt blijft dat de vrijwilligersafdelingen in het land de regisseurs zijn van de vrijwilligerstaken op lokaal niveau. Daarnaast worden vrijwilligers vanuit het kantoor in Amsterdam ondersteund in hun werkzaamheden met online platforms, mailingen en toolkits. Maar er worden ook inspiratiebijeenkomsten georganiseerd, er is een trainingsaanbod en onze eigen medewerkers geven specifieke begeleiding aan

kadervrijwilligers, lokale besturen en SamenLoop voor Hoop-commissies. In 2014 is een vrijwilligerskader opgesteld, waarin is vastgelegd wat de vrijwilliger van KWF mag verwachten, maar ook wat wij van de vrijwilliger verwachten. Dit vrijwilligerskader is in 2015 uitgerold binnen besturen van brede afdelingen. Iets waar we in 2016 mee verder gaan.

Het gaat binnen het vrijwilligerskader bijvoorbeeld om informatie over reiskosten, opleiding, omgaan met vertrouwelijke informatie, verzekeringen, getuigschriften en uiteraard de vastlegging dat vrijwilligers tijdens het uitoefenen van hun taken voor KWF niet in het openbaar roken. Met de voorzitters en penningmeesters van de afdelingsbesturen en de besturen van SamenLoop voor Hoop sluiten we een samenwerkingsovereenkomst af. Ook vragen wij een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) op. Om onze waardering aan de collecte vrijwilligers te laten blijken hebben we een systeem van onderscheidingen.

Bij een inzet van 12 ½, 25, 40, 50 of 60 jaar onderscheiden we de vrijwilligers met krabben, boutons of insignes. In 2015 hebben de volgende vrijwilligers een onderscheiding ontvangen:

Halve eeuw bouton Afdelingsvrijwilliger 50 jaar

Mevrouw G. Doornbosch te Loppersum

Gouden Bouton Afdelingsvrijwilliger 40 jaar

Mevrouw A. Wijgerse te Zaltbommel

Mevrouw M.G. Glasbergen te Driebergen
- Rijsenburg

Mevrouw van Overbruggen te Nuenen

Mevrouw A.M. Bijleveld-Verkleij te Linschoten

Mevrouw H.J.F. Zondervan-Voogd te Amsterdam

De heer F.E. van Velden te Berkelland

Mevrouw B. van der Steege te Bennekom

Mevrouw G. Visser te Loppersum

Mevrouw A.G. Smit - Kranenburg te Aduard

Mevrouw A. Bakker - Pypker te Aduard

Mevrouw T. Draaisma te Tytjerksteradiel

Mevrouw R. Kuipers - Struif Bontkes

te Wagenborgen

Mevrouw M. Thonen-Franssen te Beesel

Zilveren Krab Afdelingsvrijwilliger 25 jaar

Mevrouw J. Van Boxtel te Sint-Oedenrode

Mevrouw A. Broekman te Sint-Oedenrode

Mevrouw D. de Haas te Sint-Oedenrode

Mevrouw G. Plevier te Sint-Oedenrode

ORGANISATIE & BESTUUR

Mevrouw J. van de Ven te Sint-Oedenrode

Mevrouw D. van Sinten te Sint-Oedenrode

Mevrouw J.M.P. Zomerhof te Arnhem

Mevrouw T. Lemmens-Franssen te
Gulpen-Wittem

Mevrouw W. Sprokel-Smeets te
Gulpen-Wittem

Mevrouw A. Kon-van Essen te Heukelum

Mevrouw G. van 't Oever te Heerewaarden

Mevrouw A.N.H. van Dam-van de Berg
te Zuidhorn

Mevrouw A. Wijma-Brilstra te Zuidhorn

Mevrouw A. Jongebloed-Steenhuis
te Westerveld

Mevrouw A.A. Franken-Nijenhuis te Utrecht

Mevrouw R. Haket te Westerveld

Mevrouw M. van Haren te Bennekom

Mevrouw R. Hulsen - van Kleef
te Son en Breugel

Mevrouw W. Van Werkhoven te Stichtse Vecht

Mevrouw T. Smørenburg te Amstelveen

Mevrouw Dijkstra te Smallingerland

De heer Leidelmeijer te Smallingerland

Mevrouw N. van Nunen te Beesel

Mevrouw J. Julicher te Beesel

Mevrouw G. Dohmen te Beesel

Mevrouw A. Giezen - Schaeffer te Spijkenisse

Bronzen Krab

Afdelingsvrijwilliger 12,5 jaar

Mevrouw R. van der Hulst te Spijkenisse

Mevrouw M. Miog te Spijkenisse

Mevrouw L. Kootkar te Spijkenisse

Mevrouw J. Bekkers te Sint-Oedenrode

Mevrouw R. van Erp te Sint-Oedenrode

Mevrouw L. van de Tillaar te Sint-Oedenrode

Mevrouw M. Pötgens-Mourmans

te Gulpen-Wittem

Mevrouw J. Loomans-Ploemen

te Gulpen-Wittem

Mevrouw J. Geraeds te Gulpen-Wittem

Mevrouw D. Jaspars te Sint-Michielsgestel

Mevrouw J. Berkelmans te Sint-Michielsgestel

Mevrouw N. van Leeuwen te Meerkerk

Mevrouw A. Bakker-Dallinga te Bedum

Mevrouw A. Lukken te Bedum

Mevrouw L. van Zeelst te Ammerzoden

Mevrouw Hogendoorn te Leusden

Mevrouw C.A.J. Linthorst Nabbe

te Amsterdam

Mevrouw J.H.E. Jacobs-Hubers te Overasselt

Mevrouw G. van Straaten-Ursem

te Graft-De Rijp

Mevrouw B. van Holland te Bennekom

Mevrouw G. Kroeze te Bennekom

Mevrouw L. Scherrenburg te Bennekom

Mevrouw N. de Jong te Bennekom

Mevrouw T. Daemen te Loppersum

Mevrouw E. de Wilde te Loppersum

Mevrouw T. Krijgsheld te Loppersum

Mevrouw S. Dijkhuis te Bedum

Mevrouw J. de Nobel te Heemstede

Mevrouw E. van Kuffeler te Heemstede

Mevrouw E. van Buuren te Heemstede

Mevrouw R. Molewijk te Stichtse Vecht

De heer L. Molewijk te Stichtse Vecht

De heer T. Cremers te Beesel

Mevrouw A. Palmes te Beesel

Mevrouw M. Teeuwen te Beesel

Verantwoordingsverklaring

De directie en Raad van Toezicht van KWF onderschrijven de 3 kernprincipes van goed bestuur, zoals deze zijn opgenomen in het CBF-Keurmerk:

1. de functie toezicht houden is duidelijk gescheiden van de functie besturen, dan wel uitvoeren
2. de organisatie besteedt haar middelen optimaal zodat effectief en doelmatig wordt gewerkt aan het realiseren van de doelstellingen
3. de organisatie streeft naar een optimale relatie met belanghebbenden en heeft aandacht voor wensen, vragen en klachten

1. Besturen en toezicht houden

KWF hanteert een Raad van Toezichtmodel. De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken en adviseert de bestuurder van KWF (directeur Michel Rudolphie) over de grote lijnen van het beleid. Om het toezicht zo effectief mogelijk te laten plaatsvinden, zijn 3 commissies ingesteld. De Auditcommissie voor supervisie op financiële aangelegenheden bestaande uit:

drs. A. (Annette) Mosman RA (voorzitter) en **mr. F. (Frederieke) Leeflang**, beiden lid van de Raad van Toezicht; de Remuneratiecommissie voor benoemingen en remuneratiebeleid

bestaande uit: **prof. mr. T. (Tanja) Bender, A.W. (Adriaan) Grandia** en **prof. dr. J. (Jaap) Verweij** allen lid van de Raad van Toezicht; en de Beleggingscommissie voor advies over het beleggingsbeleid (zie pagina 108).

De taken en bevoegdheden van de directeur, de Raad van Toezicht en de commissies zijn vastgelegd in statuten.

2. Effectiviteit en doelmatigheid

Iedere vier jaar stelt het bestuur een nieuwe beleidsvisie op. Leidend voor de activiteiten van KWF in 2015 was de nieuwe Beleidsvisie 2015-2019. Hierin zijn de doelstellingen voor deze beleidsperiode vastgelegd.

Na vaststelling van deze beleidsvisie is een Strategische Operationeel Plan (SOP) opgesteld, waarin antwoord wordt gegeven op de vraag: Hoe richten we de organisatie zo in dat relaties, mensen en middelen, optimaal worden ingezet om onze doelstellingen binnen de termijn van de beleidsvisie te realiseren? Het SOP beslaat de gehele beleidsperiode van vier jaar. De doorvertaling van de doelstellingen naar uitvoering wordt gedaan in de jaarplancyclus, waarbij dit jaar door middel van de A3 methodiek de verdere doelstellingen zijn uitgewerkt: op niveau van KWF, naar afdelingsplannen en naar teamplannen: op grond van evaluatie van de resultaten van het voorgaande jaar en de te realis-

eren doelstellingen uit de beleidsvisie en het SOP wordt een jaarplan met bijbehorende begroting opgesteld. Deze worden besproken en goedgekeurd door MT en Raad van Toezicht. De pyramide (beleidsvisie (strategie), SOP (tactiek), jaarplannen (operatie), KPI's (concrete doelen in SOP en jaarplannen) worden telkens gebruikt bij de jaarlijkse begrotingscyclus, evaluaties beleidsvisie en SOP en binnen de HR instrumenten, om zodoende te borgen dat KWF haar middelen optimaal besteedt en te zorgen dat er effectief en doelmatig kan worden gewerkt aan het realiseren van de doelstellingen.

3. Optimale relatie met belanghebbenden

Ons doel – minder kanker, meer genezing en een betere kwaliteit van leven voor kankerpatiënten – kunnen we niet alleen realiseren. We maken ons beleid daarom in dialoog met patiënten en het oncologisch veld en we werken nauw samen met onze strategische partners, zoals het Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis/Nederlands Kanker Instituut, de organisaties van kankerpatiënten en de stichting Alpe d'HuZes. Naast deze samenwerkingspartners onderhouden we contacten met onder andere onderzoeksinstituten, zorginstellingen en andere gezondheidsfondsen. En niet te vergeten

onze donateurs, vrijwilligers en partijen die geld inzamelen voor KWF. KWF is voornamelijk afhankelijk van giften en bijdragen van de Nederlandse bevolking. We onderkennen daarom het belang en hebben oog voor het behouden en vergroten van de loyaliteit van onze omgeving en zetten diverse instrumenten in om deze relatie optimaal te onderhouden.

Suggesties en klachten

We doen er alles aan om onze missie – samen met stakeholders en andere belanghebbenden – effectief en doelmatig te realiseren. We staan daarbij open voor suggesties voor verbetering van onze werkwijze en we horen het ook graag als mensen klachten hebben. Een klacht kan een mogelijke tekortkoming zijn in het leveren van een optimale bijdrage aan de bestrijding van kanker. Ontvangen klachten worden per kanaal (via e-mail, telefoon, brief, internet, social media of Close Alert) en per categorie (op team en onderwerp) geregistreerd. Deze manier van registratie zorgt ervoor dat KWF inzichtelijk krijgt waar de knelpunten in de organisatie zitten en hoe deze opgelost kunnen worden. Daarnaast draagt een zorgvuldige registratie bij aan een efficiënte behandeling van klachten. De klachtencoördinator is verantwoordelijk voor het gehele klachtenproces, van registratie tot afhandeling en opvolging.

In 2015 zijn er per afdeling of team afspraken gemaakt of KPI's vastgesteld op het terrein van klachten(afhandeling). De klachtencoördinator maakt maandelijks een rapportage en analyse van de ontvangen klachten. Zo krijgen managers en/of procesverantwoordelijken inzicht in de klachten die er spelen en kunnen geconstateerde knelpunten worden opgelost. Een team van specialisten op de afdeling Publieksservice zorgt in eerste instantie voor de klachtenafhandeling. Daarnaast moedigen we de verschillende

teams en verantwoordelijken aan om zelf een actieve rol te spelen in het oplossen van klachten. Wanneer specifieke input voor de afhandeling nodig is, wordt deze bij de betreffende afdeling gevraagd. Het streven is om binnen 48 uur intern een reactie te ontvangen. In 2015 heeft KWF zich ten doelgesteld om alle klachten binnen vijf werkdagen te beantwoorden. Voor 2016 wordt deze doelstelling gehandhaafd zodat iedereen die een klacht heeft binnen afzienbare tijd een antwoord ontvangt.

Totaal aantal klachten:		Klachten met betrekking tot fondsenwerving:	
2015	3.571	2015	2.952
2014	3.406	2014	2.442
2013	2.924	2013	1.621

Bovenstaande cijfers tonen aan dat het aantal klachten in 2015 licht is gestegen ten opzichte van 2014. Voor deze stijging zijn 2 duidelijke oorzaken aan te wijzen: klachten worden beter gesignaleerd en geregistreerd. Daarnaast zijn er aan het einde van het jaar enkele grote (fondsenwervende) campagnes

geweest die tot een groter aantal klachten hebben geleid dan in voorgaande jaren. 1 van de primaire activiteiten van KWF is fondsenwerving. Dat een groot percentage van alle klachten betrekking heeft op de fondsenwervende activiteiten van KWF, is dan ook een logisch gevolg.

Financiën

Hoe wordt de geefeuro besteed?

KWF wil dat minder mensen kanker krijgen, meer mensen genezen en dat de kwaliteit van leven van de patiënt zo goed mogelijk is, tijdens en na de ziekte.

Om dit mogelijk te maken werven we fondsen. We streven ernaar een maximaal gedeelte van de opgehaalde euro te besteden aan onze doelstellingen. Maar we maken ook kosten die niet direct besteed worden aan de doelstellingen, zoals uitgaven voor beheer en administratie en kosten voor fondsenwerving. Na aftrek van deze kosten blijft er een bedrag

over voor besteding aan onze doelstellingen: minder kanker, meer genezing en betere kwaliteit van leven voor kankerpatiënten. De bestedingen zijn zo goed als mogelijk verdeeld over deze 3 missiedoelen. Niet iedere besteding is specifiek toe te schrijven aan 1 van de 3 missiedoelen, omdat de besteding vaak bijdraagt aan meer dan één missiedoel.

In 2015 waren de cijfers hiervoor als volgt:

Totale inkomsten:	€ 140,3 miljoen
Kosten werving + beheer & administratie	€ 21,6 miljoen
Beschikbaar voor besteding:	€ 118,7 miljoen
Besteed aan de doelstelling:	
• Minder kanker	€ 11,2 miljoen
• Meer genezing	€ 97,7 miljoen
• Betere kwaliteit van leven	€ 11,0 miljoen
Totaal besteed aan doelstelling	€ 119,9 miljoen

Kosten- en bestedingspercentage baten

Als één van de eerste goede doelen-organisatie in Nederland kreeg KWF het keurmerk van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF).

Een belangrijk criterium van het CBF is dat de kosten voor eigen fondsenwerving niet meer dan 25% van de opbrengsten mogen bedragen. In 2015 is het kostenpercentage eigenfondsenwerving van KWF uitgekomen op 15,1%. Dit percentage ligt dus ruim onder de door het CBF gestelde norm. De kosten voor beheer en administratie - uitgedrukt als percentage van de totale baten - komen uit op 2,5%. Het bestedingspercentage baten geeft aan welk percentage van de ontvangen middelen besteed is aan de doelstellingen van KWF. In 2015 was de bestedingsratio 85,3%.

In 2015 is het kostenpercentage van KWF uitgekomen op 15,1%. Dit percentage ligt ruim onder de door het CBF gestelde norm.

Toelichting op kosten

Eigen activiteiten doelbesteding

Onze gekwalificeerde medewerkers zijn cruciaal voor het waarborgen van de kwaliteit van het onderzoek dat KWF financiert én de overige activiteiten die KWF verricht om te zorgen dat minder mensen kanker krijgen, meer mensen genezen en dat de kwaliteit van leven van de patiënt zo goed mogelijk is. De kosten van deze medewerkers (o.a. personeelskosten en werkplekken) worden verantwoord op de bestedingsposten Minder kanker, Meer genezing en Betere kwaliteit van leven.

Aan de uitvoering van deze activiteiten is in 2015 besteed:

- **Minder kanker** € 0,7 miljoen
- **Meer genezing** € 7,8 miljoen
- **Betere kwaliteit van leven** € 1,7 miljoen

Op het snijvlak van werving en voorlichting

Veel van onze fondsenwervende middelen (o.a. campagnes en mailings) kennen naast een wervend element ook een duidelijk voorlichtingsaspect op het gebied van de preventie van kanker. Daarmee realiseren we dus niet alleen onze wervende doelstelling, maar ook het inhoudelijk missiedoel. Vanuit deze gedachte dragen we in 2015 vanuit de bestedingspost 'Minder kanker' € 5,4 miljoen bij in de voorlichtingskosten van fondsenwerving.

Reserves en vermogen

KWF had eind 2015 een bedrag van € 340,1 miljoen in effecten en 'op de bank' (met name obligaties en deposito's) als vastlegging van het vermogen. Een enorm bedrag dat KWF echter voor het overgrote deel tijdelijk in beheer heeft, omdat het geld juridisch bindend is toegewezen aan onderzoeksprojecten en subsidies. Dit bedrag bestaat in 2015 uit:

- **Uitkeringsverplichtingen: € 271,7 miljoen**

Dit geld is, juridisch bindend, toegewezen aan onderzoeksprojecten en subsidies. Bijvoorbeeld: een goedgekeurd onderzoek van 4 jaar kost circa 5 ton. Dit bedrag wordt niet in één keer uitbetaald, maar in tranches. Als de eerste tranche 2 ton bedraagt, houdt KWF dus 3 ton tijdelijk in beheer, om in een latere fase van het project over te maken.

- **Overige bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen: € 48,6 miljoen**

Dit is het geld waar al een bestemming aan is gegeven, maar waarvoor nog geen juridische verplichtingen zijn aangegaan. Het geld is dus bestemd voor bijvoorbeeld wetenschappelijk onderzoek, maar nog niet toegewezen aan een specifieke universiteit omdat de subsidieaanvraag nog in behandeling is.

- **Continuïteitsreserve: € 23,5 miljoen**

Een continuïteitsreserve dient heeft als buffer voor tegenvallers en om schommelingen in de inkomsten op te vangen. Bij KWF is deze reserve gebaseerd op 20% van de gemiddelde uitgaven over 3 jaar. De CBF-norm geeft aan dat een organisatie een continuïteitsreserve aan kan houden van maximaal 1,5 keer de jaaruitgaven werkorganisatie. KWF houdt een buffer aan van 0,5 keer de jaaruitgaven.

Beleggingen

Vanuit haar doelstelling gaat KWF meerjarige verplichtingen aan voor financiering van wetenschappelijk onderzoek naar kanker. De toegezegde financieringen worden over een reeks van meerdere jaren uitgekeerd. De uit te keren gelden worden gereserveerd om in de toekomst aan deze verplichtingen te kunnen voldoen. Dit geld wordt tijdelijk door KWF beheerd. Dat moet zorgvuldig plaatsvinden, zodat de hoofdsom in stand blijft. Om de vermindering door inflatie tegen te gaan en daarnaast ook nog extra opbrengsten te realiseren, wordt het geld met een laag risicoprofiel belegd. Het overzicht van de opbrengsten toont dat door deze manier van beheer de hoofdsom ruim in stand is gebleven. De opbrengsten komen jaarlijks aanvullend op de overige inkomsten beschikbaar voor besteding aan de doelstelling.

In haar spaar- en beleggingsbeleid stelt KWF eisen aan de banken en beleggingsinstellingen waarmee zaken worden gedaan. Zo doet KWF vanuit haar missie uit principe geen zaken met instellingen die actief zijn in de productie en handel van tabak of tabakswaren. (Voor zover deze artikelen meer dan 5% bijdragen aan de omzet van een dergelijke

onderneming. De inzet van KWF zal, waar mogelijk, gericht zijn op een aandeel van 0% in deze ondernemingen, ook bij handel). Verder belegt KWF uitsluitend in landen, bedrijven of instellingen die als uitgangspunt het vermijden van ernstige schendingen van mensenrechten, ernstige vormen van kinderarbeid, dwangarbeid, milieuvervuiling en corruptie hanteren. Ook wordt betrokkenheid bij productie en levering van wapens uitgesloten.

Vanuit de maatschappelijke verantwoordelijkheid van KWF wordt uitsluitend belegd in landen, bedrijven of instellingen voor zover passend binnen de richtlijn financieel beheer goede normen van de GDN; brancheorganisatie van goede doelen. De gelden benodigd voor het dagelijkse beheer van KWF worden aangehouden op een rekening-courant bij een of meer Nederlandse grootbanken, in beginsel beperkt tot ABN AMRO Bank, ING Bank of Rabobank.

Beleggingscommissie

De Beleggingscommissie bestond op 31 december 2015 uit de volgende personen:

Voorzitter

Drs. A. (Annette) Mosman RA, financieel directeur Generali BV, Lid Raad van Toezicht KWF, met aandachtsgebied financiën.

Leden

Mr. F. (Frederique) Leeflang, lid van de Raad van Toezicht KWF.

Prof. dr. L.H. Hoogduin, hoogleraar UvA en RuG, gasthoogleraar Duisenberg School of Finance, onafhankelijk

non-executive directeur LCH. Clearnet, vicevoorzitter van de Centrale Commissie voor de Statistiek, voorzitter van de Raad van Toezicht van Stichting Pallas, directeur-eigenaar van Lex Hoogduin BV.

Prof. dr. J.J. van Duijn, econoom, wetenschapper, bestuurder en buitengewoon hoogleraar.

Drs. Michel T. Rudolphie, MBA, algemeen directeur KWF.

Jaarlijkse audit

Opdracht tot controle op de jaarrekening is door de Raad van Toezicht verstrekt aan KPMG Accountants N.V. te Den Haag. De controle vond plaats onder verantwoordelijkheid van **H. (Hubert) Visser RA**, partner bij KPMG. Op basis van de genoemde controle heeft de accountant zich een oordeel gevormd over de getrouwheid van de

jaarrekening en daarbij een goedkeurende controleverklaring verstrekt. Bevindingen en aanbevelingen naar aanleiding van de controles zijn vastgelegd in rapportages (managementletter en accountantsverslag) aan de directie en de Auditcommissie en door de accountant met hen besproken.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Risico's en onzekerheden

KWF is zich als vanzelfsprekend bewust van de maatschappelijke effecten van haar handelen. Door de branchevereniging GDN is in samenwerking met MVO Nederland een 'stappenplan voor maatschappelijk verantwoord ondernemen' ontwikkeld. Belangrijke onderdelen daarbij zijn de richtlijnen voor maatschappelijk verantwoord inkopen en de richtlijn verantwoord financieel beheer, onder andere over verantwoord beleggen. Beide uitwerkingen worden door KWF gehanteerd bij haar bedrijfsvoering. Zo heeft KWF bij het inkopen van producten en diensten niet alleen oog voor prijs en kwaliteit, maar ook voor duurzaamheid. Aan (potentiële) leveranciers wordt gevraagd wat ze op dit gebied realiseren. Voor duurzaam drukwerk is het FSC-keurmerk van belang. Dit garandeert dat de bossen, nodig om papier te produceren, op verantwoorde wijze worden beheerd. Onze mailingen en magazines zijn dan ook voorzien van dit keurmerk. Uiteraard maakt KWF ge-

bruik van duurzame energie. Bij de huisvesting wordt tevens een MVO-beleid gevoerd. In 2014 is een nulmeting gedaan voor de meting van de CO₂ footprint, waar KWF een voldoende tot gemiddeld (volgens benchmark) voor scoorde. De verbeteringen die in 2015 zijn doorgevoerd, is o.a. het plaatsen van LED verlichting.

In haar spaar- en beleggingsbeleid stelt KWF eisen aan de banken en beleggingsinstellingen waarmee zaken worden gedaan. Zoals beschreven in de alinea over Beleggingen doet KWF vanuit haar missie in principe geen zaken met instellingen die actief zijn in de productie en handel van tabaks(-waren). En KWF belegt uitsluitend in landen, bedrijven of instellingen die als uitgangspunt het vermijden van ernstige schendingen van mensenrechten, ernstige vormen van kinderarbeid, dwangarbeid, milieuvuiling, bij productie en levering van wapens en corruptie hanteren.

KWF staat voor een zorgvuldige uitvoering en verantwoording van haar inkomsten en bestedingen. Imago en vertrouwen bij het publiek zijn immers essentieel voor de steun die wij ontvangen. KWF wil een betrouwbare maatschappelijke partner zijn. KWF kan zich niet veroorloven om reputatieschade op te lopen. Dit zou zich direct kunnen vertalen in afnemende betrokkenheid van donateurs, vrijwilligers en andere stakeholders, met als gevolg minder inkomsten voor kankerbestrijding. Om dit te voorkomen draagt KWF zorg voor efficiënte en betrouwbare processen en goede afspraken met onze stakeholders. Een ander belangrijk risico is het risico van fraude bij fondsenwervende acties met contante geldstromen, zoals de collecte. Er zijn richtlijnen ontwikkeld voor een juiste uitvoering van activiteiten en procedures rond de collecte en andere fondsenwervende acties. Alles is erop gericht om de vrijwilliger te ondersteunen bij

het op een verantwoorde wijze uitvoeren van die activiteiten, zodanig dat daarover geen twijfel kan bestaan. In dat kader worden er ook afdelingsbezoeken afgelegd.

Financiële instrumenten in de jaarrekening van KWF Kankerbestrijding omvatten investeringen in aandelen en obligaties, overige vorderingen, geldmiddelen, uitkeringsverplichtingen, crediteuren en overige te betalen posten. Ter beperking van het rente- en kredietrisico belegt KWF Kankerbestrijding qua vastrentende waarden alleen in Nederlandse staatobligaties. Tijdelijk overtollige middelen worden op deposito of op rekeningen-courant geplaatst bij één of meer Nederlandse grootbanken. Met het oog op risicospreiding is het maximum saldo bepaald op € 80 miljoen per bank. KWF Kankerbestrijding loopt geen valutarisico, omdat KWF geen transacties of beleggingen verricht in buitenlandse valuta.

Begroting 2016

Begroot 2016	
<i>(x € duizend)</i>	
Baten	
Afdelingen	7.750
Vrijwilligers	4.776
Donaties en giften	44.907
Eigen loterijen	11.534
Nalatenschappen	41.370
Bedrijven en samenwerkingen	6.595
Uit eigen fondsenwerving	116.932
Uit acties van derden	16.310
Subsidies van overheden	-
Uit beleggingen	1.795
Som van de baten	135.037
Lasten	
Besteed aan doelstellingen	113.448
Totaal besteed aan doelstellingen	113.448
Werving baten	
Kosten eigen fondsenwerving	20.205
Kosten van beleggingen	230
Kosten van acties derden	453
Totaal werving baten	20.888
Beheer en administratie	
Kosten beheer en administratie	3.740
Som van de lasten	138.076
Resultaat	-3.039

De begroting is mede tot stand gekomen door de A3-methodiek en vanuit de jaarplannen van de afdelingen. De A3-methodiek maakt het jaarplan een belangrijk fundament voor het managementgesprek. Hierdoor ontstaat meer focus, meer commitment en minder papier.

De begroting 2016 sluit met een negatief saldo van € 3 miljoen. De belangrijkste verklaring hiervoor is dat er bestedingen zijn begroot vanuit de bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen. Na onttrekkingen en toevoegingen aan de bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen, en na de benodigde dotatie aan de continuïteitsreserve is er sprake van een sluitende begroting.

Begroot 2015	
<i>(x € duizend)</i>	
Baten	
Afdelingen	7.552
Vrijwilligers	3.600
Donaties en giften	42.818
Eigen loterijen	10.150
Nalatenschappen	39.495
Bedrijven en samenwerkingen	5.857
Uit eigen fondsenwerving	109.472
Uit acties van derden	20.925
Subsidies van overheden	-
Uit beleggingen	3.350
Som van de baten	133.747
Lasten	
Besteed aan doelstellingen	117.019
Totaal besteed aan doelstellingen	117.019
Werving baten	
Kosten eigen fondsenwerving	20.402
Kosten van beleggingen	70
Kosten van acties derden	500
Totaal werving baten	20.972
Beheer en administratie	
Kosten beheer en administratie	3.730
Som van de lasten	141.721
Resultaat	-7.974

Jaarrekening 2015

Geconsolideerde jaarrekening 2015

Inkomsten en bestedingen

KWF Kankerbestrijding is er het afgelopen jaar in geslaagd om haar totale inkomsten boven begroting te realiseren. In 2015 werd een bedrag van € 140,3 miljoen ontvangen, een stijging van € 6,6 miljoen (5,1%), ten opzichte van de begrote inkomsten. De inkomsten zijn 3,5% hoger ten opzichte van 2014, toen € 135,8 miljoen werd ontvangen. Dit is met name het gevolg van de hogere inkomsten uit nalatenschappen en vrijwilligers.

Na aftrek van de kosten voor fondsenwerving, beheer & administratie bleef een bedrag van € 118,7 miljoen over ter besteding aan de doelstelling. De totale bestedingen over 2015 bedragen € 119,8 miljoen en zijn € 34,3 miljoen lager dan in 2014 en € 2,8 miljoen hoger dan begroot.

Samenvatting 2011 t/m 2015

(in € miljoen)	2015	2014	2013	2012	2011
Eigen fondsenwerving	116,9	110,9	107,1	101,9	102,3
Acties derden en subsidies van overheden	19,8	19,8	35,0	37,8	25,5
Beleggingen	3,6	5,1	6,0	6,6	5,6
Som van de baten	140,3	135,8	148,1	146,3	133,4
Besteed aan doelstellingen	-119,8	-154,1	-101,4	-109,3	-101,4
Wervingskosten baten	-18,1	-16,2	-17,9	-19,0	-16,8
Beheer en Administratie	-3,5	-3,4	-3,8	-4,3	-3,7
Som van de lasten	-141,4	-173,7	-123,1	-132,6	-121,9
Saldo van baten en lasten	-1,1	-37,9	25,0	13,7	11,5
Kostenpercentage eigen fondsenwerving	15,1%	14,3%	16,3%	18,0%	15,9%
Kostenpercentage beheer en administratie	2,5%	2,5%	2,6%	2,9%	2,7%

Opbrengst beleggingen van de afgelopen vijf jaar

Vanuit de doelstelling gaat KWF Kankerbestrijding meerjarige verplichtingen aan voor financiering van wetenschappelijk onderzoek naar kanker. De toegezegde financieringen worden over een reeks van jaren uitgekeerd. De uit te keren gelden worden gereserveerd om in de toekomst aan deze verplichtingen te kunnen voldoen. Dit geld wordt tijdelijk door KWF Kankerbestrijding beheerd. Dat moet zorgvuldig plaatsvinden, zodat de hoofdsom in stand blijft. Om de vermindering door inflatie tegen te gaan en daarnaast ook nog extra opbrengsten te realiseren, wordt het geld met een laag risicoprofiel belegd. Het overzicht van de opbrengsten toont dat door deze manier van beheer de hoofdsom ruim in stand is gebleven. De opbrengsten komen jaarlijks aanvullend op de overige inkomsten beschikbaar voor besteding aan de doelstelling. Ultimo 2015 bestonden de belegde middelen uit obligaties Nederlandse Staat en deposito's.

Het navolgende overzicht geeft de spaar- en beleggingsopbrengsten (na aftrek van kosten van beleggingen) over de afgelopen vijf jaren weer. Hierbij is de hoofdsom volledig in stand gebleven. Doordat de rente op obligaties zeer laag is, is er voor gekozen om gelden die vrijvallen te herbeleggen in spaarrekeningen. Om die reden daalt de post obligatierente en stijgt de post netto resultaat liquide middelen.

Beleggingen					
(x € duizend)	2015	2014	2013	2012	2011
Obligatierente	1.523	2.700	3.681	4.410	5.229
Rente leningen en beleggingsrekening	1.095	952	870	784	150
Dividend	-	-	4	18	13
Gerealiseerde koersresultaten	-	-	21	32	-91
Ongerealiseerde koersresultaten	-	-	-	154	-27
Rentedotatie aan Fondsen op Naam	-39	-65	-52	-	-
(huur) Opbrengsten onroerend goed	3	4	-	-	4
Bruto beleggingsresultaat	2.582	3.591	4.524	5.398	5.278
Kosten beleggingen	-42	-71	-90	-101	-104
Netto beleggingsresultaat	2.540	3.520	4.434	5.297	5.174
Rendement beleggingen	3,80%	3,34%	3,52%	3,63%	3,10%
Gemiddeld rendement 2011-2015 %	3,48%				
Gemiddeld rendement 2011-2015 bedrag	4.193				
Netto resultaat liquide middelen (bankrekeningen en deposito's)	1.047	1.506	1.434	1.174	286

Geconsolideerde balans

Geconsolideerde balans per 31 december 2015				
<i>(in € duizend)</i>				
Activa		31-12-2015	31-12-2014	
Immateriële vaste activa	(1)	1.290	1.795	
Materiële vaste activa	(2)	6.107	6.155	
Financiële vaste activa	(3)	206	199	
			7.603	8.149
Vorderingen en overlopende activa	(4)		10.160	7.141
Effecten	(5)		36.442	72.062
Liquide middelen	(6)		303.666	256.879
			357.871	344.231
Passiva				
Reserves en fondsen				
Reserves				
Continuïteitsreserve	(7)	23.480	21.566	
Bestemmingsreserve	(8)	26.631	23.310	
		50.111	44.876	
Fondsen				
Bestemmingsfondsen	(9)	21.838	28.209	73.085
			71.949	
Voorzieningen	(10)		358	265
Langlopende schulden	(11)		169.149	163.205
Kortlopende schulden	(12)		116.415	107.676
			357.871	344.231

Geconsolideerde baten en lasten

Geconsolideerde baten en lasten				
<i>(in € duizend)</i>				
		Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Baten				
Afdelingen	(13)	7.414	7.552	7.412
Vrijwilligers	(14)	4.164	3.600	2.647
Donaties en giften	(15)	44.690	42.818	43.934
Eigen loterijen	(16)	10.376	10.150	9.832
Nalatenschappen	(17)	44.010	39.495	41.633
Bedrijven	(18)	3.484	3.427	3.122
Samenwerkingen	(19)	2.771	2.260	2.319
Uit eigen fondsenwerving		116.909	109.302	110.899
Uit acties van derden	(20)	19.413	21.095	19.853
Subsidies van overheden		344	-	-
Uit beleggingen	(21)	3.629	3.350	5.097
Som van de baten		140.295	133.747	135.849

Tabel loopt door op pagina 122.

Tabel begint op pagina 121.

Geconsolideerde baten en lasten			
<i>(in € duizend)</i>			
	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Lasten			
Besteed aan doelstellingen			
"Meer genezing"	97.726	89.908	115.971
"Minder kanker"	11.152	19.020	13.966
"Beter kwaliteit van leven"	10.973	8.091	24.159
	(22)	119.851	117.019
Werving baten			
Kosten eigen fondsenwerving	(23)	17.635	20.402
Kosten van beleggingen		42	70
Kosten van Acties Derden		407	500
Totaal werving baten		18.084	20.972
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie		3.496	3.730
Som van de lasten		141.431	141.721
Saldo van baten en lasten		-1.136	-7.974
Bestemming saldo 2015			
Toevoeging / onttrekking aan:			
Continuïteitsreserve	(7)	1.914	1.138
Bestemmingsreserves	(8)	3.321	-7.822
Bestemmingsfondsen	(9)	-6.371	-1.290
		-1.136	-7.974
			-37.880

Geconsolideerde kasstroomoverzicht 2015		
<i>(in € duizend)</i>		
	Boekjaar 2015	Boekjaar 2014
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Ontvangen uit eigen fondsenwerving	114.768	113.430
Ontvangen uit acties van derden	18.318	20.172
Ontvangen bijdragen en subsidies	344	0
Totaal van de ontvangsten	133.430	133.602
Betalingen doelbesteding	-102.917	-106.481
Betalingen inzake werving baten	-19.844	-13.616
Betalingen inzake beheer en administratie	-3.139	-3.287
Betalingen inzake acties derden	-407	-208
Betalingen inzake beleggingskosten	-42	-71
Totaal van de uitgaven	-126.349	-123.663
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Betalingen inzake investeringen	-574	-222
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Betalingen inzake intrest	-	-
Ontvangsten inzake intrest	4.659	5.469
Uitloting obligatielening	34.300	38.200
Onttrekking aan beleggingen	1.321	831
Toevoeging aan beleggingen	0	-1.418
Totaal uit financieringsactiviteiten	40.280	43.082
Mutatie liquide middelen	46.787	52.799
Liquide middelen		
Per 1 januari	256.879	204.080
Per 31 december	303.666	256.879
Mutatie liquide middelen	46.787	52.799

De mutatie liquide middelen worden voornamelijk gerealiseerd door de kasstroom uit financieringsactiviteiten. In 2015 is een obligatielening van € 34,3 miljoen uitgeloot.

Toelichting lastenverdeling over 2015

(in € duizend)

	Doelstelling			Werving baten				Totaal Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
	Meer genezing	Minder Kanker	Betere Kwaliteit van Leven	Kosten eigen fondsen werving	Kosten acties derden	Kosten van beleggingen	Kosten beheer en administratie			
Subsidies en bijdragen	90.088	3.702	7.074	-	-	-	-	100.864	90.503	131.898
Uitbesteed werk	597	166	1.271	629	212	-	143	3.018	3.581	3.272
Publiciteit en communicatie	916	4.643	999	10.420	86	-	106	17.170	24.005	19.953
Personeelskosten	3.915	2.036	1.525	4.880	109	-	2.296	14.761	16.466	13.821
Afschrijvingen	456	129	22	362	-	-	151	1.120	1.373	1.174
Huisvestingskosten	237	67	12	188	-	-	78	582	681	526
ICT kosten	1.399	359	65	1.005	-	-	505	3.333	4.117	2.507
Kantoor- en algemene kosten	118	50	5	151	-	42	217	583	995	578
Totaal	97.726	11.152	10.973	17.635	407	42	3.496	141.431	141.721	173.729

Toelichting op de jaarrekening

Algemeen

Sinds haar oprichting in 1949 doet Stichting Koningin Wilhelmina Fonds voor de Nederlandse Kankerbestrijding (hierna KWF Kankerbestrijding) al het mogelijke om kanker terug te dringen en onder controle te brengen. Het doel van KWF Kankerbestrijding is: minder kanker, meer genezing en een betere kwaliteit van leven voor kankerpatiënten. De organisatie kent een staf en vier afdelingen:

- afdeling Doelbesteding;
- afdeling Werving;
- afdeling Strategie & corporate communicatie;
- afdeling Financiën en operatie.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslagperiode van een jaar. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar.

Consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van KWF Kankerbestrijding en andere stichtingen waarover overheersende zeggenschap kan worden

uitgeoefend en een economische verbinding bestaat. Consolidatie vindt plaats volgens de integrale methode. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd. In de consolidatie zijn voor 100% opgenomen:

- Stichting Koningin Wilhelmina Fonds voor de Nederlandse Kankerbestrijding, gevestigd te Amsterdam;
- Stichting Kankeronderzoekfonds Limburg, gevestigd te Amsterdam;
- Stichting Antoni van Leeuwenhoek Foundation (voorheen Stichting NKI-AVL Fonds), gevestigd te Amsterdam;
- Stichting Radboud Oncologie Fonds, gevestigd te Nijmegen.

Grondslagen voor de verslaglegging

Toegepaste standaard

De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen. De waarderinggrondslagen zijn ten opzichte van het voorgaande jaar niet gewijzigd, tenzij dat als zodanig is vermeld.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de stichting.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de

periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor de vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waardewijzigingen in de staat van baten en lasten of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige

kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen en beleggingen die door de stichting worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen en beleggingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen en beleggingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen en beleggingen met vergelijkbare risico-kenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de stichting historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen

van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als de leiding van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderverslies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Verliezen worden opgenomen in de staat van baten en lasten. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via opening van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderverslies wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten in de jaarrekening omvatten investeringen in aandelen, obligaties en overige beleggingen, overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, crediteuren en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen, tenzij anders vermeld bij de afzonderlijke posten. De grondslagen voor de waardering van deze posten na eerste opname zijn hieronder per post vermeld.

(Im)materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs bestaat uit de verkrijgingsprijs en overige externe kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op vooruitbetalingen op immateriële en materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rente methode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen. De geamortiseerde kostprijs is nagenoeg gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten en (dis)agio.

Financiële vaste activa en effecten

Aandelen worden tegen reële waarde (beurskoers) gewaardeerd. De gerealiseerde waardeverschillen bij verkoop alsmede de niet-gerealiseerde waardeverschillen per balansdatum worden verantwoord onder de opbrengst beleggingen in de staat van baten en lasten.

De obligaties worden gewaardeerd tegen aflossingswaarde, omdat het beleggingsbeleid erop gericht is de obligaties aan te houden tot het moment van uitloting of aflossing. De verschillen tussen de kostprijs en de aflossingswaarde (positief of negatief) worden opgenomen in de agio/disagio obligaties. De vrijval uit de agio/disagio obligaties, die gebaseerd is op de resterende looptijd van de desbetreffende obligaties, wordt net als het gerealiseerde resultaat bij uitloting/verkoop, verantwoord onder de opbrengst beleggingen in de staat van baten en lasten.

Effecten fondsen op naam

De fondsen worden aangehouden in het kader van de doelstelling en beheerd in overleg of volgens afspraak met de stichters/schenkers van de fondsen. Effecten worden gewaardeerd tegen reële waarde (beurskoers) met verwerking van waardewijzigingen in de staat van baten en lasten.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Schulden en verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rente methode. De geamortiseerde kostprijs is nagenoeg gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten en (dis)agio.

Aangegane verplichtingen uit hoofde van financiering, project-, programma- en persoonsgebonden-financiering wetenschappelijk onderzoek, die vervallen na één jaar, worden gepresenteerd onder de langlopende schulden.

Aangegane verplichtingen uit hoofde van financiering, project-, programma- en persoonsgebonden-financiering wetenschappelijk onderzoek, die vervallen binnen één jaar, worden gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

Leasing

De organisatie kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Financiële leases

Als de organisatie optreedt als lessee in een financiële lease, wordt het leaseobject (en de daarmee samenhangende verplichting) bij de aanvang van de leaseperiode in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het leaseobject of, indien deze lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. Beide waardes worden bepaald op het tijdstip van het aangaan van de

leaseovereenkomst. De toegepaste rentevoet bij de berekening van de contante waarde is de impliciete rentevoet. Indien deze rentevoet praktisch niet te bepalen is, wordt de marginale rentevoet gehanteerd. De initiële directe kosten worden opgenomen in de eerste waardering van het leaseobject.

De grondslagen voor de vervolgwaardering van het leaseobject zijn beschreven onder het hoofd materiële vaste activa. Als geen redelijke zekerheid bestaat dat de organisatie eigenaar van een leaseobject zal worden aan het einde van de leaseperiode, wordt het object afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object.

De minimale leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande leaseverplichting. De rentelasten worden gedurende de leaseperiode zodanig toegerekend aan elke periode dat dit resulteert in een constante periodieke rentevoet over de resterende netto-verplichting met betrekking tot de financiële lease. Voorwaardelijke leasebetalingen worden als last verwerkt in de periode dat aan de voorwaarden tot betaling wordt voldaan.

Operationele leases

Als de organisatie optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Baten en lasten worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben.

Baten uit eigen fondsenwerving

De baten uit eigen fondsenwerving worden verantwoord voor het ontvangen bedrag zonder dat de door de eigen organisatie gemaakte kosten in mindering zijn gebracht. Bijdragen die zijn ontvangen van sponsors, zijnde bijdragen waar geen evenredige tegenprestatie voor de geleverde goederen of diensten tegenover staat, zijn verantwoord als baten uit eigen fondsenwerving. Baten uit door fondsenwervende instellingen opgezette acties waarover de instelling zelf geen risico loopt, zijn verantwoord als baten uit acties van derden.

Baten vrijwilligers, afdelingen, donaties en giften en eigen loterijen

Deze opbrengsten worden verantwoord in het jaar van ontvangst. Baten uit acties vrijwilligers (acties georganiseerd door vrijwilligers voor KWF Kankerbestrijding) worden verantwoord als baten vrijwilligers. Baten uit eigen loterijen worden verantwoord voor het totaalbedrag van de inleg vermeerderd met het bedrag van de om niet verkregen prijzen. De waarde van de uitgelote prijzen worden als kosten eigen fondsenwerving verantwoord.

Baten uit nalatenschappen

Baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang van

de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld. De instelling kan de omvang van de bate uit nalatenschap normaliter betrouwbaar inschatten op het moment dat de nalatenschap zich bevindt in het stadium waarop de akte van verdeling van de notaris is ontvangen.

Voorlopige uitbetalingen op nalatenschappen, in de vorm van voorschotten, worden verantwoord als baten uit nalatenschappen in het boekjaar waarin ze worden ontvangen. Nalatenschappen waarop vruchtgebruik rust, worden als baten verantwoord in het jaar waarin het vruchtgebruik eindigt.

Baten bedrijven

Baten uit licenties, sponsoring en royalty's worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Baten acties derden

De ontvangen bijdragen uit nationale loterijen, puzzelacties van bladen en dergelijke en bijdragen van andere fondsenwervende instellingen worden als 'baten uit acties van derden' verantwoord voor het door de instelling ontvangen bedrag. Verwerking vindt plaats in het jaar waarin de bate uit de actie van derden is ontvangen dan wel door die derde is toegezegd. De eventueel door de instelling in het kader van een actie van derden betaalde kosten worden in de staat van baten en lasten onder 'kosten van acties derden' verantwoord.

Baten uit subsidies overheden

De baten uit subsidies van overheden worden verantwoord op het moment dat besteding van de subsidie plaatsvindt.

Baten uit beleggingen

De gerealiseerde en ongerealiseerde koersresultaten worden in het desbetreffende boekjaar opgenomen in de staat van baten en lasten. Dividenden worden verantwoord in het boekjaar waarin zij betaalbaar worden gesteld. De rentebaten worden verantwoord in het boekjaar waarop zij betrekking hebben. De met de beleggingen gemoeide kosten worden afzonderlijk verantwoord onder kosten beleggingen in de staat van baten en lasten.

Besteed aan doelstelling

De financieringsverplichtingen, de verplichtingen voor wetenschappelijke onderzoeksprojecten en –programma's en de verplichtingen voor persoonsgebonden wetenschappelijke financiering worden voor de gehele looptijd als besteding verantwoord in het jaar waarin het besluit is genomen en de financieringsontvanger schriftelijk van de financieringstoekenning op de hoogte is gesteld.

De overige bestedingen worden als last opgenomen in het jaar waarin de prestatie aan KWF Kankerbestrijding is geleverd.

Kosten eigen fondsenwerving

In de kosten eigen fondsenwerving zijn inbegrepen alle kosten die gemaakt zijn

om de totale baten uit eigen fondsenwerving te verwerven, te weten de directe verwervingskosten en de met de fondsenwerving verband houdende uitvoeringskosten eigen organisatie.

Uitvoeringskosten eigen organisatie

De uitvoeringskosten eigen organisatie worden toegerekend aan de doelstelling, de werving van baten of beheer en administratie op basis van de tijdsinzet van het personeel. De kosten van beheer en administratie zijn die kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) beheersing en administratievoering en die niet worden toegerekend aan de doelstelling of de werving van baten.

Lonen en salarissen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het bedrijfstakpensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door

het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Kostentoerekening

De afdeling Doelbesteding maakt in het kader van het realiseren van haar doelstellingen gebruik van communicatie met de achterban waarvoor ook massa-

communicatie door de afdeling Werving wordt ingezet. Met de bestedingen van de afdeling werving wordt -naast het primaire doel "genereren van opbrengsten"- dus ook een directe bijdrage geleverd aan de inhoudelijke doelstellingen van de organisatie. De geefvraag -in welke vorm dan ook- wordt inhoudelijk geladen door middel van voorlichtingsboodschappen en leidt in algemene zin tot bewustwording bij het publiek.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de directe methode.

Toelichting op de geconsolideerde balans

ACTIVA

Immateriële vaste activa (1)

De immateriële vaste activa zijn nodig voor de bedrijfsvoering.

De specificatie van deze post over 2015 is als volgt:

Immateriële vaste activa (1)				
<i>(in € duizend)</i>	Aanschafwaarde	Investerings	Desinvesteringen	Aanschafwaarde
	01-01-2015	2015	2015	31-12-2015
Licenties	547	83	-	630
Synergie (Klantbox)	2.431	-	-	2.431
Websites	947	262	-	1.209
Websites in ontwikkeling	220	242	-262	200
	4.145	587	-262	4.470
<i>(in € duizend)</i>	Afschrijvingen	Afschrijvingen	Desinvesteringen	Afschrijvingen
	01-01-2015	2015	2015	31-12-2015
Licenties	-411	-63	-	-474
Synergie (Klantbox)	-1.393	-539	-	-1.932
Websites	-546	-228	-	-774
Websites in ontwikkeling	-	-	-	0
	-2.350	-830	0	-3.180
<i>(in € duizend)</i>	Boekwaarde	Inv/desinv	Afschrijvingen	Boekwaarde
	01-01-2015	2015	2015	31-12-2015
Licenties	136	83	-63	156
Synergie (Klantbox)	1.038	-	-539	499
Websites	401	262	-228	435
Websites in ontwikkeling	220	-20	-	200
	1.795	325	-830	1.290

Implementatiekosten en kosten voor licenties worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde. De geactiveerde kosten worden in 4 jaar volgens het lineaire systeem afgeschreven met restwaarde nul met ingang van de maand van oplevering.

Materiële vaste activa (2)

De materiële vaste activa zijn nodig voor de bedrijfsvoering met uitzondering van de onroerende goederen uit erfstellingen. De specificatie van deze post over 2015 is als volgt:

Materiële vaste activa (2)				
<i>(in € duizend)</i>	Aanschafwaarde 01-01-2015	Investerings 2015	Desinvesteringen 2015	Aanschafwaarde 31-12-2015
Gebouwen en terreinen:				
Kantoorpand Delflandlaan	7.200	-	-	7.200
Overige bedrijfsmiddelen:				
Computerconfiguratie	1.528	221	-	1.749
Transportmiddelen	38	-	-	38
Inventaris	474	21	-	495
	9.240			9.482
Onroerende goederen uit erfstellingen	141	-	-	141
	9.381	242	0	9.623
<i>(in € duizend)</i>	Afschrijvingen 01-01-2015	Afschrijving 2015	Desinvesteringen 2015	Afschrijvingen 31-12-2015
Gebouwen en terreinen:				
Kantoorpand Delflandlaan	-1.440	-144	-	-1.584
Overige bedrijfsmiddelen:				
Computerconfiguratie	-1.417	-87	-	-1.504
Transportmiddelen	-5	-8	-	-13
Inventaris	-364	-51	-	-415
	-3.226	-290	0	-3.516
Onroerende goederen uit erfstellingen	-	-	-	-
	-3.226	-290	0	-3.516
<i>(in € duizend)</i>	Boekwaarde 01-01-2015	Inv/desinv 2015	Afschrijving 2015	Boekwaarde 31-12-2015
Gebouwen en terreinen:				
Kantoorpand Delflandlaan	5.760	-	-144	5.616
Overige bedrijfsmiddelen:				
Computerconfiguratie	111	221	-87	245
Transportmiddelen	33	-	-8	25
Inventaris	110	21	-51	80
	6.014	242	-290	5.966
Onroerende goederen uit erfstellingen	141	-	-	141
	6.155	242	-290	6.107

Het pand aan de Delflandlaan te Amsterdam is gewaardeerd tegen de aanschafwaarde in 2003 vermeerderd met de verbouwingkosten. Op deze totale waarde van € 7.200.000 wordt 2% per jaar afgeschreven. De economische levensduur is op 40 jaar gesteld, zodat de uiteindelijke restwaarde 20% bedraagt. Het pand staat niet op eigen grond, jaarlijks wordt erfpacht betaald aan de Gemeente Amsterdam. Het pand is verzekerd tegen herbouwwaarde voor een bedrag van € 7.651.498.

De computerconfiguratie wordt afgeschreven in vier jaar met restwaarde nul. De inventaris van het bureau wordt afgeschreven in vijf jaar met restwaarde nul. De transportmiddelen worden in vier jaar met een restwaarde van 20% afgeschreven. De vaste activa zijn eind 2015 beoordeeld en er hebben zich geen bijzondere waardeverminderingen voorgedaan.

In beginsel worden onroerende goederen verkregen uit erfstellingen verkocht, tenzij het testament anders aangeeft. In dat geval worden ze gewaardeerd tegen de laatst bekende taxatiewaarde.

Onroerende goederen uit erfstellingen Bestaat uit diverse panden en landerijen verkregen uit nalatenschappen. Deze kunnen niet direct verkocht worden vanwege verplichtingen die KWF Kankerbestrijding heeft meegekregen bij de verkrijging ervan. De panden en landerijen zijn gewaardeerd tegen de laatst bekende taxatiewaarde.

Financiële vaste activa (3)

De hypothecaire leningen zijn verstrekt aan (niet aan KWF Kankerbestrijding verbonden) personen en zijn ontstaan uit schenkingen of nalatenschappen van derden. De mutatie van € 7.000 betreft het saldo van een aflossing en een nieuwe lening in 2015.

Financiële vaste activa (3)		
(in € duizend)	31 december 2015	31 december 2014
Hypothecaire leningen	206	199
	206	199

Vorderingen en overlopende activa (4)

Vorderingen en overlopende activa (4)		
(in € duizend)	31 december 2015	31 december 2014
Afdelingen	106	27
Overige vorderingen en vooruitbetaalde bedragen		
Te ontvangen interest	1.489	2.519
Stichting Ride for the Roses	787	100
Vordering NKI (incl. voorschot)	900	900
Erfstellingen en legaten	3.635	1.383
Stichting Fight cancer	1.141	808
Vriendenloterij	542	503
Vooruitbetaalde pensioenpremie	162	6
Overige te ontvangen en vooruitbetaalde posten	1.398	895
	10.054	7.114
	10.160	7.141

Alle hier opgenomen vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd van korter dan 1 jaar. De vordering inzake erfstellingen en legaten heeft betrekking op erfstellingen waarvan de opbrengst in 2015 betrouwbaar kon worden vastgesteld.

KWF Kankerbestrijding is per 31 december 2015 erfgenaam van 75 nalatenschappen die belast zijn met vruchtgebruik. Conform de Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen zijn deze nalatenschappen op nul gewaardeerd.

Effecten (5)

Effecten (5)		
(in € duizend)	31 december 2015	31 december 2014
Obligaties	31.450	65.750
Agio / disagio obligaties	436	845
Aandelen inzake fondsen op naam	861	875
Obligaties inzake fondsen op naam	3.694	4.591
Overige waardepapieren	1	1
Totaal effecten	36.442	72.062

Obligaties

De obligatieportefeuille wordt aangehouden als belegging en bestaat volledig uit Nederlandse Staatsobligaties. De obligaties zijn gewaardeerd tegen aflossingswaarde. Ultimo 2015 was de waarde € 31,5 miljoen (vorig jaar € 65,8 miljoen). De beurswaarde van de obligatieportefeuille was per 31 december 2015 € 33,0 miljoen (vorig jaar € 69,1 miljoen). In 2015 is één obligatielening uitgeloot voor € 34,3 miljoen.

De verschillen tussen de kostprijs en de aflossingswaarde van obligaties worden opgenomen in de agio / disagio obligaties. Het verloop van de agio / disagio in 2015 is als volgt:

Agio / disagio obligaties			
(in € duizend)	1 januari 2015	Vrijval ten laste van de staat van baten en lasten	31 december 2015
Agio	-2	2	0
Disagio	847	-411	436
Totaal	845	-409	436

Aandelen/obligaties inzake fondsen op naam

Deze effecten worden aangehouden in het kader van de doelstelling en beheerd in overleg of volgens afspraak met de stichters/schenkers van de fondsen. De effecten zijn gewaardeerd tegen beurskoers. De fondsen betreffen aan KWF Kankerbestrijding, door middel van een overeenkomst, geschonken middelen, waarbij de schenkers hebben bepaald dat de overgedragen vermogens gedurende een vastgelegde termijn separaat van het overige vermogen van KWF Kankerbestrijding moeten worden geadministreerd. De opbrengsten van de vermogens kunnen, al dan niet voor specifieke door schenkers bepaalde bestedingen, worden aangewend voor de doelstellingen van KWF Kankerbestrijding.

Liquide middelen (6)

De liquide middelen inzake fondsen op naam betreffen saldi bij banken en worden beheerd in overleg of volgens afspraak met de stichters/schenkers van de fondsen. De overige liquide middelen betreffen saldi bij banken alsmede een gering bedrag aan kasgeld. De deposito's en de overige liquide middelen worden aangehouden voor de bedrijfsvoering en zijn terstond opeisbaar.

Liquide middelen (6)		
(in € duizend)	31 december 2015	31 december 2014
Deposito's	50.149	70.149
Liquide middelen inzake fondsen op naam	2.354	2.513
Overige liquide middelen	251.163	184.217
	303.666	256.879

PASSIVA

Reserves en fondsen (7 en 8)

Het totaal aan reserves en fondsen heeft zich als volgt ontwikkeld:

Reserves en fondsen (7 en 8)			
(in € duizend)	Stand per 1 jan. 2015	Bestemming saldo 2015	Stand per 31 dec. 2015
Reserves			
Continuïteitsreserve	21.566	1.914	23.480
Bestemmingsreserves	23.310	3.321	26.631
	44.876	5.235	50.111
Fondsen			
Bestemmingsfondsen	28.209	-6.371	21.838
	73.085	-1.136	71.949

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is bedoeld als buffer bij tegenvallende inkomsten of onverwachte uitgaven. Zo kunnen we ook bij financiële tegenslagen onze activiteiten voortzetten.

De omvang van de continuïteitsreserve is op basis van een scenarioanalyse, uitgevoerd in 2014, bepaald op maximaal 20% van de totale jaaruitgaven. Als jaaruitgave wordt hierbij het drie-jaar-gemiddelde genomen van de werkelijke uitgaven in het voorgaande boekjaar, het lopende boekjaar en de geraamde jaaruitgave volgens de begroting voor het komende boekjaar. Bij de bepaling van de jaaruitgaven worden de uitgaven uit de bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen niet meegenomen. De continuïteitsreserve bedraagt ultimo 2015 het vastgestelde maximum van 20%.

In het reglement van het CBF-keurmerk is bepaald dat de continuïteitsreserve maximaal anderhalf maal de jaarlijkse kosten voor de werkorganisatie zou mogen bedragen.

Onder kosten van de werkorganisatie wordt verstaan: kosten eigen personeel (zowel

voor de werving als voor de doelstellingsuitvoering), huisvestingskosten, kantoor- en administratiekosten ten behoeve van de eigen organisatie, bestuurskosten, de kosten voor fondsenwerving, alsmede kosten van uitbestede diensten betreffende bovenstaande posten. Ultimo 2015 belooft de continuïteitsreserve volgens die berekeningswijze 0,5 maal de jaarlijkse kosten voor de werkorganisatie.

Bestemmingsreserves (8)

Door de Raad van Toezicht zijn bestemmingsreserves gevormd om tot uitdrukking te brengen welk deel van het besteedbaar vermogen bestemd is voor bijzondere bestedingsdoeleinden. Het verloop van de bestemmingsreserves is als volgt:

Bestemmingsreserves 2015 (8)				
(in € duizend)	Stand per 1 jan. 2015	Dotatie 2015	Onttrekking 2015	Stand per 31 dec. 2015
Bestemmingsreserves doelbesteding	23.310	5.577	-2.256	26.631
Totaal bestemmingsreserves	23.310	5.577	-2.256	26.631

Bestemmingsreserves doelbesteding

Ultimo 2015 zijn deze reserves van € 26,6 miljoen bestemd voor doelbesteding in 2016 aan meer genezing, minder kanker en betere kwaliteit van leven.

Bestemmingsfondsen (9)

Wanneer door derden aan een deel van de middelen een specifieke besteding is gegeven, wordt dit deel aangemerkt als een 'bestemmingsfonds'. Het verloop van de bestemmingsfondsen in 2015 is als volgt:

Bestemmingsfondsen (9)				
(in € duizend)	Stand per 1 jan. 2015	Dotatie 2015	Onttrekking 2015	Stand per 31 dec. 2015
UMCG Kanker Researchfonds	131	147	-121	157
LUMC Kankeronderzoekfonds	15	80	-120	-25
Bestemmingsfonds nalatenschap	1.045	-	-	1.045
Fondsen op naam	27.018	15.062	-21.419	20.661
Totaal bestemmingsfondsen	28.209	15.289	-21.660	21.838

Bestemmingsfondsen UMCG Kanker Researchfonds en LUMC Kankeronderzoekfonds

Deze bestemmingsfondsen zijn ontstaan uit de samenwerking op het terrein van fondsenwerving van KWF Kankerbestrijding met de Universitaire Medische Centra in Groningen en Leiden. De doelstelling van de fondsen betreft translationeel - en klinisch onderzoek alsmede aan onderzoeksgelateerde voorzieningen. Naar verwachting vindt besteding in 2016 plaats.

Bestemmingsfonds nalatenschap

Ultimo 2012 en 2013 is een bestemmingsfonds gevormd voor de ontvangen gelden uit een nalatenschap. Deze gelden zijn specifiek bestemd ten behoeve van één of meer projecten welke zich bezighouden met onderzoek naar de psycho-sociale voorgeschiedenis van kankerpatiënten. Naar verwachting vindt besteding in 2016 plaats.

Fondsen op naam

Dit deel van het vermogen van € 20,7 miljoen (vorig jaar € 27,0 miljoen) betreft aan KWF Kankerbestrijding, door middel van een overeenkomst, geschonken middelen, waarbij de schenkers hebben bepaald dat de overgedragen vermogens gedurende een vastgelegde termijn apart van de overige reserves van KWF Kankerbestrijding moeten worden geadministreerd. De afname is voor een groot deel te verklaren door bestedingen uit het Alpe d'HuZes / KWF – fonds. De specificatie van de fondsen op naam over 2015 is als volgt:

Fondsen op naam				
(in € duizend)	Begin 2015	Dotatie 2015	Onttrekking 2015	Eind 2015
J + A / KWF-fonds (looptijd t/m december 2019) kankeronderzoek in algemene zin en leukemie in het bijzonder	58	-	-	58
J.D. Schamhart / KWF-fonds (looptijd t/m augustus 2022) onderzoek naar sarcoom van de baarmoeder	10	-	-	10
Uly Plesman-Vogel / KWF-fonds (looptijd tot januari 2021) onderzoek vroegontdekking uitzaaingen bij borstkanker	409	15	-15	409
Meijer-Sluiser / KWF-fonds (looptijd t/m september 2024) onderzoek naar en voorlichting over kanker in algemene zin	348	-	-8	340
Riet CB. / KWF-fonds (looptijd t/m juni 2015) onderzoek en voorlichting op het gebied van kinderen met kanker	70	-	-	70
Suman / KWF-fonds (fonds voor onbepaalde tijd) kankeronderzoek in algemene zin	46	1	-2	45
Knecht-Drenth / KWF-fonds (fonds voor onbepaalde tijd) kankeronderzoek in algemene zin	1.154	34	-426	762
Oolders / KWF-fonds (looptijd tot 2025) nieuwe behandelmethoden of investering in een fellowship	-	25	-25	-
Alpe d'HuZes / KWF-fonds (fonds voor onbepaalde tijd) bestrijding van kanker in algemene zin	20.055	12.073	-19.046	13.082
De Peffer Kavelaar / KWF-fonds (looptijd t/m februari 2019) begeleiding patiënten en hun naasten en wetenschappelijk onderzoek	310	-7	-50	253
Elisabeth van der Werf / KWF Fonds (looptijd t/m juni 2068) relatie missie van KWF Kankerbestrijding	47	97	-72	72
Jeanne Rood / KWF Fonds (looptijd t/m december 2019) realisatie missie KWF Kankerbestrijding en translationeel onderzoek bij voorkeur de ontwikkeling van nieuwe behandelmethoden	272	2	-51	223
Renooij - Sou / KWF fonds (looptijd t/m december 2019) realisatie missie KWF Kankerbestrijding, en in het bijzonder stamcelonderzoek	5	-	-1	4
Kliphuis / KWF fonds (looptijd t/m januari 2035) wetenschappelijk onderzoek op het gebied van de kankerbestrijding	1.799	-20	-34	1.745
Dr. Bodo Slingenberg / KWF fonds (looptijd t/m dec. 2015) onderzoek naar longkanker	366	-9	-357	-
van Kooten- Dekker / KWF fonds (looptijd t/m augustus 2026) bevorderen wetenschappelijk onderzoek	-	111	-9	102
Bijzondere Kankersoorten (looptijd t/m juni 2016) onderzoek naar bijzondere en minder voorkomende kankersoorten	103	102	-97	108
Nico Binnendijk / KWF fonds (looptijd t/m 14 oktober 2016) onderzoeksresultaten zo snel mogelijk naar de patiënt	675	-	-337	338
Henri Jordaan / KWF Fonds (looptijd t/m 29 juli 2017) wetenschappelijk onderzoek op het gebied van kankerbestrijding	1.291	39	-684	646
C. en T van de Velden- Beukenkamp (looptijd t/m 31 dec. 2018) missie van KWF Kankerbestrijding: minder kanker, meer genezing en een betere kwaliteit van leven waaronder Image Guided Surgery	-	125	-125	-
Eric Nelis Fonds (looptijd t/m 31 dec 2018) onderzoek naar teelbalkanker	-	10	-10	-
Zuster G Broeder Frances en Henk Lodder / KWF Fonds (looptijd tot 15 jan. 2031) steunen van translationeel en toegepast wetenschappelijk onderzoek op het gebied van oncologie	-	1.232	-	1.232
Vader G Moeder Daniël Lodder en Goverdina Lodder-Smolenaars / KWF Fonds (looptijd tot 15 jan. 2031) steunen van wetenschappelijk onderzoek op het gebied van oncologie (algemeen)	-	1.232	-	1.232
Totaal	27.018	15.062	-21.419	20.661

Voorzieningen (10)

De specificatie van de post voorzieningen is als volgt:

Voorzieningen (10)				
(in € duizend)	Begin 2015	Dotatie 2015	Onttrekking 2015	Eind 2015
Voorziening Nalatenschappen	87	5	-19	73
Voorziening langdurig zieken	178	234	-127	285
Totaal	265	239	-146	358

De voorziening nalatenschappen betreft uitkeringsverplichtingen aan derden (privé-personen) niet in het kader van de doelstelling, voortvloeiend uit verplichtingen bij verkrijging van nalatenschappen. Ultimo 2015 resteert voor één persoon een uitkeringsverplichting. De rentedotatie is ten laste gebracht van de post kosten beleggingen, een eventuele vrijval wordt ten gunste van deze post geboekt.

De voorziening langdurig zieken betreft de verwachte non-productiviteit van medewerkers die op de balansdatum langdurig ziek zijn en waarvan niet wordt verwacht dat zij in actieve dienst zullen terugkeren. De voorziening is berekend tot uiterlijk twee jaar na de eerste ziekmelding en gewaardeerd tegen nominale waarde.

Langlopende schulden (11)

Langlopende uitkeringsverplichtingen

De toezeggingen inzake project-, programma- en persoonsgebonden financiering en de financiering ten behoeve van het NKI, betrekking hebbende op de jaren na balansdatum, worden onder uitkeringsverplichtingen gepresenteerd en worden uitgesplitst naar langlopende (die vervallen na één jaar) en kortlopende uitkeringsverplichtingen (die vervallen binnen één jaar).

KWF Kankerbestrijding bestemt een percentage van de reguliere inkomsten voor financiering ten behoeve van het NKI. Met het NKI is een overeenkomst gesloten met een looptijd van vijf jaar, van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2019. In de berekening van de uitkeringsverplichtingen uit hoofde van toegezegde basisfinanciering zijn die boekjaren betrokken waarvan de inkomsten definitief bekend zijn.

KWF Kankerbestrijding heeft in 2014 een meerjarenfinancieringsregeling gesloten met de vereniging Levenmetkanker. De verplichting is van 2015 tot en met 2017 als uitkeringsverplichting opgenomen.

Het verloop van de langlopende uitkeringsverplichtingen in 2015 is als volgt weer te geven:

Langlopende schulden (11)			
(in € duizend)	Stand per 1 jan. 2015	Mutatie 2015	Stand per 31 dec. 2015
Projectfinanciering	118.195	7.590	125.785
Subsidie NKI	32.200	-	32.200
Klinische studies	5.728	1.808	7.536
Levenmetkanker	7.082	-3.454	3.628
Totaal	163.205	5.944	169.149

Er zijn geen langlopende schulden met een looptijd langer dan 5 jaar.

Kortlopende schulden (12)

De specificatie van de kortlopende schulden is als volgt:

Kortlopende schulden (12)		
(in € duizend)	31 december 2015	31 december 2014
Kortlopende uitkeringsverplichtingen	102.506	89.541
Overige schulden op korte termijn	13.909	18.135
Saldo per 31 december	116.415	107.676

Alle hier opgenomen kortlopende schulden hebben een looptijd van korter dan 1 jaar.

Kortlopende uitkeringsverplichtingen

De omschrijving van de kortlopende uitkeringsverplichtingen staat toegelicht bij de langlopende uitkeringsverplichtingen. De specificatie van de kortlopende uitkeringen is als volgt:

Kortlopende uitkeringsverplichtingen			
(in € duizend)	Stand per 1 jan. 2015	Mutatie 2015	Stand per 31 dec. 2015
Projectfinanciering	66.421	11.249	77.670
Subsidie NKI	16.100	-	16.100
Klinische studies	3.729	1.047	4.776
Levenmetkanker	3.291	669	3.960
Totaal	89.541	12.965	102.506

Overige schulden

De overige schulden worden als volgt gespecificeerd:

Overige schulden		
(in € duizend)	31 december 2015	31 december 2014
Crediteuren	11.058	15.378
Opgebouwde vakantierechten	828	877
Loonbelasting en sociale premies	459	472
Omzetbelasting	39	37
Overige te betalen posten	1.525	1.371
Saldo per 31 december	13.909	18.135

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

KWF Kankerbestrijding heeft geen niet uit de balans blijkende rechten en is de volgende niet uit de balans blijkende verplichtingen aangegaan voor:

- Operationele lease van 7 bedrijfsauto's, met een variërende looptijd tot 16 april 2019;
- Huur pand Delflandlaan 146-148-150, die loopt tot 30 juni 2018;
- Huur 30 parkeervoorzieningen Delflandlaan 20, die lopen tot 1 mei 2016;
- Huur copiërs en printers, die loopt tot 1 maart 2019;
- Erfpachtrecht van Delflandlaan 17, deze loopt tot 1 augustus 2018.

31 december 2015				
(in €)	31 december 2015			
Duur looptijd	< 1 jaar	1-5 jaar	>5 jaar	Totaal
Leaseauto's	34.945	16.922	-	51.867
Huur Delflandlaan 146-148-150 en huur 30 parkeerplaatsen	62.342	75.000	-	137.342
Huur copiërs en printers	33.686	72.987	-	106.673
Erfpacht Delflandlaan 17	55.891	139.727	-	195.618
	186.864	304.636	-	491.500

Financiële risico's financiële instrumenten

Financiële instrumenten in de jaarrekening van KWF Kankerbestrijding omvatten investeringen in aandelen en obligaties, overige vorderingen, geldmiddelen, uitkeringsverplichtingen, crediteuren en overige te betalen posten. Ter beperking van het rente- en kredietrisico belegt KWF Kankerbestrijding qua vastrentende waarden alleen in Nederlandse staatobligaties. Tijdelijk overtollige middelen worden op deposito of op rekeningen-courant geplaatst bij één of meer Nederlandse grootbanken. Met het oog op risicospreiding is het maximum saldo bepaald op € 80 miljoen per bank. KWF Kankerbestrijding loopt geen valutarisico, omdat KWF Kankerbestrijding geen transacties of beleggingen verricht in buitenlandse valuta.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten 2015

Hierna volgt een toelichting op de Staat van Baten en Lasten van KWF Kankerbestrijding over het boekjaar 2015. De Staat van Baten en Lasten geeft een overzicht van de opbrengsten en kosten die in deze periode zijn ontstaan en laat het resultaat zien.

Baten

Baten uit afdelingen (13)

Baten uit afdelingen (13)			
(in € duizend)	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Collecte	6.248	6.300	6.227
Giften Lief en Leed via afdelingen	531	700	548
Overige giften via afdelingen	511	402	493
Winkelbussen	124	150	144
	7.414	7.552	7.412

In 2015 waren er 896 afdelingen actief die voor KWF Kankerbestrijding hebben gecollecteerd. De collecte wordt georganiseerd door het bestuur van de afdeling en via wijkhoofden worden de collectematerialen uitgedeeld aan de collectanten. Naast de collecte plaatsen de afdelingen collectebussen bij huwelijken, begrafenissen en winkels.

Baten uit vrijwilligers (14)

Baten uit vrijwilligers (14)			
(in € duizend)	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Samenloop voor Hoop	3.385	2.550	2.070
Acties vrijwilligers	779	1.050	577
	4.164	3.600	2.647

In 2015 hebben vrijwilligers op 36 verschillende plaatsen in Nederland een SamenLoop voor Hoop georganiseerd. Een SamenLoop is een 24-uurs wandelevent waarbij teams op een parcours gezamenlijk een lange wandeling maken en geld ophalen voor KWF Kankerbestrijding.

Baten uit donaties en giften (15)

De baten uit donaties en giften zijn ontvangen in 2015 en betreffen met name donaties van donateurs.

Verbonden partijen

KWF Kankerbestrijding heeft in 2015 van de volgende verbonden partijen een donatie ontvangen:

(in € duizend)	
Stichting Theodora Boasson	45
Stichting Esther Dina Polak – Van Vollenhoven	6

Gezien de omvang van het aandeel in de stemrechten in het bestuur, kan KWF Kankerbestrijding invloed van betekenis uitoefenen op het zakelijke en financiële beleid van deze stichtingen. KWF Kankerbestrijding heeft geen overheersende zeggenschap en kan niet beschikken over economische voordelen en draagt geen economische risico's voortvloeiend uit deze stichtingen.

Baten uit eigen loterijen (16)

De baten uit eigen loterijen zijn verantwoord voor het totaalbedrag van de ontvangen inleg van de loterij donateurs.

Baten uit nalatenschappen (17)

Baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld. KWF Kankerbestrijding kan de omvang van de baten uit nalatenschap normaliter betrouwbaar inschatten op het moment dat de nalatenschap zich bevindt in het stadium waarop de akte van verdeling van de notaris is ontvangen.

Voorlopige uitbetalingen op nalatenschappen, in de vorm van voorschotten, worden verantwoord als baten uit nalatenschappen in het boekjaar waarin ze worden ontvangen. Nalatenschappen waarop vruchtgebruik rust, worden als baten verantwoord in het jaar waarin het vruchtgebruik eindigt.

Baten uit bedrijven (18)

De baten betreffen ontvangen donaties en giften van bedrijven. De specificatie van de baten over 2015 is als volgt:

Baten uit bedrijven (18)			
(in € duizend)	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Bedrijven Zakenvrienden	1.810	1.700	1.327
Bedrijven Sponsoring	145	150	290
Bedrijven Acties	603	510	457
Bedrijven Partners	309	415	299
Bedrijven Giften	487	462	588
Bedrijven Lief en Leed	130	190	161
	3.484	3.427	2.796

Baten uit samenwerkingen (19)

KWF Kankerbestrijding werkt samen met vijf medische centra om gezamenlijk fondsen te werven op het gebied van de kankerbestrijding. De specificatie van de baten eigen fondsenwerving over 2015 is als volgt:

Baten uit samenwerkingen (19)			
(in € duizend)	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Stichting Antoni van Leeuwenhoek Foundation	1.696	1.480	1.308
Stichting Kankeronderzoeksfonds Limburg	519	459	601
Stichting Radboud Oncologie Fonds	329	291	314
UMCG Kanker Researchfonds	147	0	70
LUMC Kankeronderzoeksfonds	80	30	26
	2.771	2.260	2.319

Specificatie giften specifieke bestemming

Voor een aantal giften geldt dat ze gegeven zijn voor een specifieke bestemming.

De specificatie hiervan is als volgt:

	Bedrag 2015 (in € duizend)	%
Via KWF Kankerbestrijding:		
Borstkanker	588	0,4%
Nieuwe behandelingen	570	0,4%
Dikkedarmkanker	454	0,3%
Longkanker	371	0,3%
Huidkanker	257	0,2%
Kinderoncologie	209	0,1%
Hersentumoren	203	0,1%
Darmkanker	175	0,1%
Leverkanker	100	0,1%
Voeding en kankerpreventie	93	0,1%
Leukemie	82	0,1%
Begeleiding van patiënten	62	0,1%
Bewegen en kanker	2	0,0%
Subtotaal KWF Kankerbestrijding	3.166	2,3%
Via Stichting Antoni van Leeuwenhoek Foundation:		
Personalised Medicine	628	0,4%
Immunotherapie	254	0,2%
Hersentumoren	70	0,1%
Radiotherapie	30	0,0%
Overige projecten	33	0,0%
Subtotaal Stichting Antoni van Leeuwenhoek Foundation	1.015	0,7%
Via Stichting Radboud Oncologie Fonds:		
Blaaskanker	100	0,1%
Leukemie bij kinderen	74	0,1%
Botkanker bij kinderen	40	0,0%
Kankerpreventie en leven met kanker	23	0,0%
Speekselklierkanker	15	0,0%
Prostaatcancer	19	0,0%
Overig	8	0,0%
Subtotaal Stichting Radboud Oncologie Fonds:	279	0,2%
Via Stichting Kankeronderzoeksfonds Limburg:		
Killercel	277	0,2%
Leerstoel Oncologie	25	0,0%
Overig	3	0,0%
Subtotaal Stichting Kankeronderzoeksfonds Limburg:	305	0,2%
Niet geormerkte baten:	135.530	96,6%
Totaal	140.295	100,0%

Acties van derden (20)

Baten uit acties vrijwilligers (acties georganiseerd door vrijwilligers voor KWF Kankerbestrijding) worden verantwoord als baten eigen fondsenwerving. Zodra de acties vanuit een fondsenwervende instelling worden georganiseerd, worden de acties verantwoord als acties van derden.

Specificatie baten acties van derden (20)			
(in € duizend)	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Via Externe loterijen:			
Vriendenloterij N.V.	2.136	2.075	1.934
Stichting de Nationale Sporttotalisator (Lotto)	300	300	397
Stichting Fondsenwervingsacties Volksgezondheid	26	25	25
Subtotaal	2.462	2.400	2.356
Via KWF Kankerbestrijding:			
Stichting Alpe d'HuZes	12.072	14.000	13.527
Stichting Fight Cancer	1.892	1.789	1.876
Stichting Ride for the Roses	940	1.200	1.067
Stichting Bergh in het Zadel	553	550	-
Stichting Mont Ventoux	348	350	384
Stichting Team Doelbewust	169	175	166
Stichting Katwijk wandelmarathon	166	120	114
Movember Europe	124	-	-
Stichting Tennis4life	80	-	30
Stichting Run for Life A New York challenge	46	-	-
Stichting Rijzende weg	8	-	6
Stichting Baseball against Cancer	7	-	8
Stichting Blubberrun	7	-	8
Stichting Full Pull	-	-	17
Subtotaal KWF Kankerbestrijding	16.412	18.184	17.203
Via Stichting Antoni van Leeuwenhoek Foundation:			
Stichting A. Hendriksz Second To None	70	-	-
Stichting (Z) aan deWandel	50	50	-
Stichting Honderdduizendkeereentientje	30	-	-
Stichting Longest Breath	11	-	-
Stichting Starz Foundation	2	-	14
Stichting Pixels tegen Darmkanker	-	50	35
Stichting DNA Gala AVL	-	-	65

Tabel begint op pagina 154.

Specificatie baten acties van derden (20)			
(in € duizend)	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Stichting Linda tegen Melanoom	-	-	10
Subtotaal Stichting Antoni van Leeuwenhoek Foundation: 163		100	124
Via Stichting Radboud Oncologie Fonds:			
Stichting Honderdduizendkeereentientje	-	50	50
Stichting Loeka	40	40	40
Stichting Regenboog Gala	-	-	20
Stichting Bergh in het Zadel	74	70	-
Subtotaal Stichting Radboud Oncologie Fonds:	114	160	110
Via Stichting Kankeronderzoekfonds Limburg:			
Stichting Vrienden van Kankerfonds Limburg	80	80	60
Stichting Rotary Interservice	120	120	-
Stichting Navenant Foundation	50	50	-
Stichting Boekensteun	12	-	-
Subtotaal Stichting Kankeronderzoekfonds Limburg:	262	250	60
Totaal	19.413	21.094	19.853

Specificatie opbrengst beleggingen (21)			
(in € duizend)			
Bruto opbrengst beleggingen			
Interest obligaties	1.932		
Onttrekking egalisatierekening obligaties	-409		
Interest leningen en beleggingsrekening	1.095		
Dividend	-		
Gerealiseerde koersresultaten	-		
Ongerealiseerde koersresultaten	-		
Interest deposito's	1.039		
Interest rekening-courant banken	8		
Huuropbrengsten onroerend goed	3		
Rentedotatie Fondsen op Naam	-39		
		3.629	
Kosten beleggingen		-42	
Netto opbrengst beleggingen		3.587	

Tabel loopt door op pagina 155.

Lasten

Specificatie besteed aan doelstellingen (22)

De bestedingen zijn zo goed als mogelijk verdeeld over de drie missiedoelen Meer genezing, Minder kanker en Betere kwaliteit van leven. Niet iedere besteding is specifiek toe te schrijven aan één van de drie missiedoelen, omdat de besteding vaak bijdraagt aan meer dan één missiedoel.

Specificatie besteed aan doelstellingen (22)			
(in € duizend)	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
"Meer genezing"			
Fundamenteel kankeronderzoek	14.172	17.690	17.144
Translatieel en toegepast onderzoek	19.777	11.474	15.885
Klinische studies (datamanagement)	6.101	5.137	3.995
Implementatie van onderzoeksresultaten/praktijk	1.505	2.028	4.303
Infrastructuur	-	2.428	-
KWO prijs	4.000	2.000	-
Instellingsfinanciering NKI	16.089	18.289	15.791
Samenwerkingen kankeronderzoek	3.634	3.130	5.299
Opleidingsmogelijkheden	5.453	4.024	3.254
Onderzoeksprojecten Alpe d'HuZes-KWF fonds	19.044	13.525	44.235
Overige doelbestedingen	131	646	76
Uitvoeringskosten eigen organisatie-personeel	2.938	4.084	2.556
Uitvoeringskosten eigen organisatie-overig	4.882	5.453	3.433
	97.726	89.908	115.971
"Minder kanker"			
Onderzoeksprojecten Vroege ontdekking	2.443	3.785	1.602
Voorlichting via wervingsactiviteiten	5.427	6.266	8.711
Een rookvrij Nederland	2.491	7.457	2.460
Zonnen/UV straling	78	50	-
Overige doelbestedingen	23	215	319
Uitvoeringskosten eigen organisatie-personeel	536	736	768
Uitvoeringskosten eigen organisatie-overig	154	511	106
	11.152	19.020	13.966

Tabel begint op pagina 156.

Specificatie besteed aan doelstellingen (22)			
(in € duizend)	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
"Betere kwaliteit van leven"			
Kankerpatiënten beweging	794	575	13.606
Patiëntenondersteuning	142	50	359
Voorlichting	242	270	254
Onderzoeksprojecten Psychosociale Oncologie	6.177	4.221	6.114
kanker.nl	1.899	1.207	1.455
Uitvoeringskosten eigen organisatie-personeel	1.479	1.520	1.791
Uitvoeringskosten eigen organisatie-overig	240	248	579
	10.973	8.091	24.159
Totaal bestedingen	119.851	117.019	154.096

Tabel loopt door op pagina 157.

Specificatie kosten eigen fondsenwerving (23)

Specificatie kosten eigen fondsenwerving (23)			
(in € duizend)	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Afdelingen en vrijwilligers	1.619	1.696	1.642
Donateurs	7.339	9.953	9.881
Kosten eigen loterijen	3.168	3.183	2.546
Bedrijven en samenwerkingen	844	1.154	1.600
Voorlichting via wervingsactiviteiten	-5.427	-6.277	-8.714
Uitvoeringskosten eigen organisatie-personeel	5.452	5.479	5.747
Uitvoeringskosten eigen organisatie-overig	4.640	5.214	3.205
Totaal kosten eigen fondsenwerving	17.635	20.402	15.905

Kostenpercentage

Als één van de eerste goede doelenorganisaties in Nederland kreeg KWF Kankerbestrijding het keurmerk van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF). Een belangrijk criterium van het CBF is dat de kosten voor eigen fondsenwerving niet meer dan 25% van de opbrengsten mogen bedragen. In 2015 is het kostenpercentage uitgekomen op 15,1% (vorig jaar 14,3%), begroot was een kostenpercentage van 18,6%. Het percentage is lager dan begroot doordat de kosten € 2,7 miljoen lager zijn uitgekomen dan begroot door bezuinigingen en minder inzet straatwerving voor donateurs en loterijen.

Voorlichting via wervingsactiviteiten

De afdeling Doelbesteding maakt in het kader van het realiseren van haar doelstellingen gebruik van communicatie met de achterban waarvoor ook massacommunicatie door de afdeling Werving wordt ingezet. Met de bestedingen van de afdeling werving wordt - naast het primaire doel "genereren van opbrengsten" - dus ook een directe bijdrage geleverd aan de inhoudelijke doelstellingen van de organisatie. De geefvraag - in welke vorm dan ook - wordt inhoudelijk geladen door middel van voorlichtingsboodschappen en leidt in algemene zin tot bewustwording bij het publiek.

Bij de toerekening van de communicatiekosten aan de kosten eigen fondsenwerving en voorlichting zijn vier categorieën gehanteerd. Bij de eerste categorie is er sprake van 100% fondsenwerving/0% voorlichting (onder meer incasso- en advieskosten). Bij de tweede categorie is sprake van 80% fondsenwerving/20% voorlichting waarbij de wervingsactiviteiten in hoofdzaak gericht zijn op het werven van fondsen en gedeeltelijk voorlichting plaatsvindt (bijvoorbeeld collecte en VrijwilligersNieuws Magazine). Bij de derde categorie is sprake van 60% fondsenwerving/40% voorlichting waarbij het giftverzoek belangrijker is dan het geven van voorlichting (bijvoorbeeld Samenloop voor Hoop en straatwerving). Bij de vierde categorie is sprake van 40% fondsenwerving/60% voorlichting waarbij het geven van voorlichting belangrijker is dan het giftverzoek (bijvoorbeeld bij het toelichtingsprogramma voor bedrijven: 'Kanker op de Werkvloer').

Bestedingsratio's

Bestedingspercentage baten

Deze ratio geeft per jaar aan welk percentage van de ontvangen middelen besteed is aan de doelstellingen van KWF Kankerbestrijding. Voor 2015 is de bestedingsratio 85,3% (vorig jaar 113%), begroot was een bestedingsratio van 87,4%. Het verschil met de begroting is te verklaren doordat de baten € 6,7 miljoen hoger zijn uitgekomen dan begroot.

Bestedingspercentage lasten

Deze ratio geeft per jaar aan welk percentage van de totale lasten besteed is aan de doelstellingen van KWF Kankerbestrijding. Voor 2015 is de bestedingsratio 84,7% (vorig jaar 89%), begroot was een bestedingspercentage van 82,6%.

Kosten van beheer en administratie

Kosten van beheer en administratie zijn kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) beheersing en administratievoering en die niet worden toegerekend aan de doelstelling of de werving van baten. Bij de kostentoekening is de aanbeveling van Goede Doelen Nederland, voorheen VFI, gevolgd. De kosten van bestuur en directievoering, financiën, planning & control zijn volledig onder deze post verantwoord. Kosten voor ICT, personeelszaken en huisvesting zijn naar rato van personele inzet toegerekend. Overige algemene kosten, zoals juridische ondersteuning e.d., worden, voor zover niet toerekenbaar aan doelstelling of werving baten, onder deze post verantwoord. Uitgedrukt als percentage van de totale baten komen de kosten van beheer en administratie uit op 2,5% (vorig jaar 2,5%). Begroot was een percentage van 2,8%.

Accountantskosten

De accountantskosten zijn als volgt gespecificeerd weer te geven:

Accountantskosten			
<i>(in € duizend)</i>		2015	2014
Organisatie	Werkzaamheden		
KPMG Accountants N.V.	Jaarrekeningcontrole	77	72
Overig KPMG netwerk	Overige dienstverlening	67	55
		144	127

De hierboven vermelde accountantskosten hebben betrekking op het boekjaar van de jaarrekening, ongeacht of de werkzaamheden door de accountant reeds gedurende dat boekjaar zijn verricht.

Personeelskosten

Naast de maandelijkse salariering ontvangen de medewerkers 8% vakantiegeld en een beperkt aantal secundaire arbeidsvoorwaarden zoals een pensioenregeling en opleidingsmogelijkheden. KWF Kankerbestrijding kent geen dertiende maanduitkering of andere bonusregelingen. Eind 2015 waren er bij KWF Kankerbestrijding 225 medewerkers in dienst (192,8 fte's). Het gemiddeld aantal werknemers over 2015 bedraagt 216 (183,0 fte's).

Specificatie FTE per 31 december naar inrichting organisatie KWF Kankerbestrijding			
<i>(in € duizend)</i>	Werkelijk 31-12-2015	Begroot 2015	Werkelijk 01-01-2015
Doelbesteding	60	71	55
Werving	73	73	60
FGO	38	37	35
SCC	13	17	16
Staf	9	8	7
Totaal FTE	193	206	173

De specificatie van de totale personeelskosten is als volgt:

Specificatie personeelskosten			
<i>(in € duizend)</i>	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Lonen en salarissen	10.453	11.777	9.818
Sociale lasten	1.638	1.773	1.469
Pensioenlasten	1.216	1.499	1.198
Overige personeelskosten	1.454	1.418	1.336
Totale personeelskosten	14.761	16.467	13.821

Bruto salarissen medewerkers

De bruto salarissen per maand, bij een voltijd aanstelling, zijn in 2015 als volgt:

Overzicht bruto salarissen per maand van betaalde medewerkers, bij een voltijds aanstelling, ingedeeld naar functiegroepen in €		
	van	tot
Management	4.194	7.527
Beleid / middenkader	3.295	5.292
Ondersteunend / adviserend	2.640	4.694
Administratief	2.148	3.259

Pensioenfondsen

KWF Kankerbestrijding kent voor haar personeel een pensioenregeling op basis van het middelloonstelsel. De pensioenregeling is ondergebracht bij bedrijfstakpensioenfondsen PFZW. De dekkingsgraad van het PFZW pensioenfonds bedraagt ultimo 2015: 97% (2014: 102%). KWF Kankerbestrijding heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van hogere toekomstige premies. Het bestuur van het PFZW pensioenfonds besluit jaarlijks of het pensioen wordt verhoogd / geïndexeerd.

Bezoldiging directie

Het salaris van de algemeen directeur bedroeg in 2015 € 152.066 inclusief vakantiegeld. De directeur ontvangt geen dertiende maand of andere bonusregeling. De afgelopen jaren is dit salaris alleen geïndexeerd ten behoeve van een inflatiecorrectie. De sociale lasten en pensioenpremie bedroegen € 22.286 en de overige vergoedingen en kosten bedroegen € 3.865.

KWF Kankerbestrijding is actief op het brede terrein van kankerbestrijding, van financiering van kankeronderzoek, tot preventie en patiëntenondersteuning. KWF Kankerbestrijding is met ruim 100.000 vrijwilligers en 192,8 beroepskrachten (fte) een grote organisatie en kent een eenhoofdig bestuur/directie. Slagvaardigheid en deskundigheid zijn voor een organisatie als KWF Kankerbestrijding van groot belang. Het salaris van de directeur is afgestemd op de verantwoordelijkheid die dit met zich meebrengt.

Wij vinden het belangrijk dat het salaris van onze directeur voldoet aan alle normen die er vanuit de overheid en de branche gesteld worden. KWF Kankerbestrijding is aangesloten bij Goede Doelen Nederland (voorheen VFI) en daarmee gehouden aan de bezoldigingsregeling voor directeuren. De norm die Goede Doelen Nederland hanteert gaat uit van salaris, vakantiegeld en een eindejaarsuitkering. In de norm wordt onder meer rekening gehouden met de zwaarte van de functie en de complexiteit en omvang van de organisatie. Tot 2015 was de beloning van de directeur ruim onder het maximum van de regeling. KWF Kankerbestrijding valt in de 'zwaarste' categorie, waarbij een maximaal bruto jaarsalaris is vastgesteld van € 158.000. Dit bedrag is exclusief sociale lasten, pensioenpremie en overige vergoedingen en kosten.

Per 1 januari 2015 is de regeling aangepast aan de maxima van de Wet Normerings Topinkomens 2 (WNT2). Evenals bij WNT1 is bepaald dat voor reeds aangestelde directeuren, voor zover zij boven het nieuwe maximum beloond worden, er een overgangsregeling van kracht is tot 2019.

De totale bezoldiging van de algemeen directeur bedraagt € 178.217 en daarmee is de beloning boven het nieuwe maximum WNT 2, € 178.000 (2014: € 230.474). Gekozen is de overgangsregeling van toepassing te laten zijn en daarmee recht tot uiterlijk 2019 recht te doen aan de gemaakte afspraken. Vanaf 2019, of zoveel eerder wanneer een nieuwe bestuurder/directeur wordt aangesteld, zal de beloning worden bepaald op maximaal de geldende WNT-norm.

Naam Functie	M.T. Rudolphie alg. directeur	
Dienstverband	Aard (looptijd)	onbepaald
	uren	38
	part-time percentage	100
	periode	1/1-31/12
Bezoldiging (EUR)		
	Jaarinkomen	
	bruto loon/salaris	140.922
	vakantiegeld	11.144
	eindejaarsuitkering, 13e/14e maand	-
	variabel jaarinkomen	-
	Totaal	152.066
	SV lasten (wg deel)	9.376
	Belastbare vergoedingen/bijtellings	3.865
	Pensioenlasten (wg deel)	12.910
	Overige beloningen op termijn	-
	Uitkeringen beëindiging dienstverband	-
	Totaal bezoldiging 2015	178.217
	Totaal bezoldiging 2014	182.672

Bezoldiging Raad van Toezicht

Aan leden van de Raad van Toezicht worden geen bezoldigingen toegekend of presentiegelden verstrekt, noch zijn aan leden van de Raad van Toezicht leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Enkelvoudige jaarrekening 2015

Enkelvoudige balans per 31 december 2015 (na bestemming saldo baten en lasten)			
(in € duizend)	31 december 2015	31 december 2014	
Activa			
Immateriële vaste activa	1.290	1.795	
Materiële vaste activa	6.107	6.155	
Financiële vaste activa	206	199	
	<u>7.603</u>	<u>8.149</u>	
Vorderingen en overlopende activa	10.396	7.263	
Effecten	36.442	72.062	
Liquide middelen	300.670	254.208	
	<u>355.111</u>	<u>341.682</u>	
Passiva			
Reserves en fondsen			
<i>Reserves</i>			
Continuïteitsreserve	23.480	21.566	
Bestemmingsreserve	24.241	21.299	
	<u>47.721</u>	<u>42.865</u>	
<i>Fondsen</i>			
Bestemmingsfondsen	21.838	28.209	
	<u>69.559</u>	<u>71.074</u>	
Voorzieningen	358	265	
Langlopende schulden	169.149	163.205	
Kortlopende schulden	116.045	107.138	
	<u>355.111</u>	<u>341.682</u>	

Enkelvoudige staat van baten en lasten 2015			
(in € duizend)	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Baten			
Afdelingen	7.414	7.552	7.412
Vrijwilligers	4.164	3.600	2.647
Donaties en giften	44.690	42.818	43.934
Eigen loterijen	10.376	10.150	9.832
Nalatenschappen	44.010	39.495	41.633
Bedrijven	3.484	3.427	3.122
Samenwerkingen	227	30	97
	<u>114.365</u>	<u>107.072</u>	<u>108.677</u>
Uit eigen fondsenwerving			
Uit acties van derden	18.880	20.584	19.559
Subsidies van overheden	344	0	0
Uit beleggingen	3.622	3.350	5.092
	<u>137.211</u>	<u>131.006</u>	<u>133.328</u>
Som van de baten			
Lasten			
<i>Besteed aan doelstellingen</i>			
"Meer genezing"	95.470	88.187	112.196
"Minder kanker"	11.152	19.088	14.343
"Betere kwaliteit van leven"	10.973	8.077	24.559
	<u>117.595</u>	<u>115.352</u>	<u>151.098</u>
Werving baten			
Kosten eigen fondsenwerving	17.186	19.843	15.493
Kosten van beleggingen	42	70	71
Kosten van Acties Derden	407	500	208
	<u>17.635</u>	<u>20.413</u>	<u>15.772</u>
Totaal werving baten	17.635	20.413	15.772

Tabel loopt door op pagina 166.

Tabel begint op pag. 165

Enkelvoudige staat van baten en lasten 2015			
(in € duizend)	Werkelijk 2015	Begroot 2015	Werkelijk 2014
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie	3.496	3.730	3.449
Som van de lasten	138.726	139.495	170.319
Saldo van baten en lasten	-1.515	-8.489	-36.991
Bestemming saldo 2015			
Toevoeging / onttrekking aan:			
Continuïteitsreserve	1.914	1.138	562
Bestemmingsreserves	2.942	-8.337	-4.983
Bestemmingsfondsen	-6.371	-1.290	-32.570
	-1.515	-8.489	-36.991

Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2015

Algemeen

Voor de grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling wordt verwezen naar de toelichtingen behorende bij de geconsolideerde jaarrekening.

Aansluitingsoverzicht reserves en fondsen 2015

De verschillen tussen de reserves en fondsen volgens de enkelvoudige balans en volgens de geconsolideerde balans worden in onderstaand aansluitingsoverzicht toegelicht:

Aansluitingsoverzicht reserves en fondsen 2015		
(in € duizend)	2015	2014
Totaal reserves en fondsen geconsolideerd	71.949	73.085
Totaal reserves en fondsen enkelvoudig	69.559	71.074
Vershil	2.390	2.011
Aansluitingsverschil:		
bestemmingsreserve Stichting Antoni van Leeuwenhoek Foundation	621	1.239
bestemmingsreserve Stichting Kankeronderzoekfonds Limburg	1.329	469
bestemmingsreserve Stichting Radboud Oncologisch Fonds Nijmegen	440	303
Totaal aansluitingsverschil	2.390	2.011

De verschillen hebben hun effect in de liquide middelen en effecten.

Aansluitingsoverzicht saldo van baten en lasten 2015

De verschillen tussen het saldo in de enkelvoudige staat van baten en lasten en de geconsolideerde staat van baten en lasten worden in onderstaand aansluitingsoverzicht toegelicht:

Aansluitingsoverzicht saldo van baten en lasten 2015		
(in € duizend)	2015	2014
Totaal saldo van baten en lasten geconsolideerd	-1.136	-37.880
Totaal saldo van baten en lasten enkelvoudig	-1.515	-36.991
Verschil	379	-889
Aansluitingsverschil:		
saldo van baten en lasten Stichting Antoni van Leeuwenhoek Foundation	90	-974
saldo van baten en lasten Stichting Kankeronderzoekfonds Limburg	152	113
saldo van baten en lasten Stichting Radboud Oncologisch Fonds Nijmegen	137	-28
Totaal aansluitingsverschil	379	-889

Voorstel bestemming saldo van baten en lasten

Voorgesteld wordt om het negatieve saldo van baten en lasten van -/- € 1.136.000 over het boekjaar 2015 als volgt te verwerken:

- Dotatie aan de continuïteitsreserve van € 1.914.000;
- Dotatie aan de bestemmingsreserves van € 5.577.000;
- Onttrekking aan de bestemmingsreserves van € 2.256.000;
- Dotatie aan bestemmingsfondsen € 15.289.000;
- Onttrekking aan bestemmingsfondsen € 21.660.000.

Ondertekening

Aldus opgemaakt en ondertekend door de directie van KWF kankerbestrijding:
Amsterdam, 21 april 2016

Drs. M.T. Rudolphie, MBA
Algemeen directeur / Bestuurder KWF Kankerbestrijding

Aldus ondertekend door de Raad van Toezicht van KWF Kankerbestrijding:
Amsterdam, 21 april 2016

Prof. Mr. T. Bender
Voorzitter Raad van Toezicht

Prof. dr. J. Verweij
Vice voorzitter Raad van Toezicht

A.W. Grandia
Lid Raad van Toezicht

Mr. F. Leeflang
Lid Raad van Toezicht

Drs. A. Mosman RA
Lid Raad van Toezicht

Drs. E. H. van Wiechen, MBA
Lid Raad van Toezicht

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Toezicht en het Bestuur van Stichting Koningin Wilhelmina Fonds voor de Nederlandse Kankerbestrijding

Verklaring betreffende de geconsolideerde jaarrekening

Wij hebben de geconsolideerde jaarrekening over 2015 van Stichting Koningin Wilhelmina Fonds voor de Nederlandse Kankerbestrijding te Amsterdam gecontroleerd. Deze geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2015 en de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven

in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende instellingen' alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende instellingen'. Het bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de geconsolideerde jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de geconsolideerde jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Koningin Wilhelmina Fonds voor de Nederlandse Kankerbestrijding per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende instellingen'.

Verklaring betreffende het jaarverslag

Op basis van onze werkzaamheden overeenkomstig de Nederlandse controlestandaard 720 vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende instellingen' is opgesteld. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de geconsolideerde jaarrekening.

Den Haag, 3 mei 2016
KPMG ACCOUNTANTS N.V.

H. Visser RA